

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΤΙΜΗΣ ΕΒΕΚΕΝ

Θ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΥΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΤΟΥ
ΕΜΠΟΡΟΥ

Βιβλ. Γ. Δ. Κωνσταντίνου
ΕΚ

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΗΤΟΙ:
ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΑΣ
ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

*Όχι
Ό θάνατός σου ή Ζωή μου,
Άλλα
Διά της Ζωής σου ή Ζωή μου.*

ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΠΑΠΑΓΟΝ

Ὡς Κυβερνήτην τῆς Χώρας

Τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη
κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπι-
ζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς
δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσιν.

Ἰσοκράτης

ΚΥΡΙΑΡΧΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Ὡς Κύριον τῶν τυχῶν του

— Εἴμεθα δοῦλοι τῶν ἀναγκῶν μας
καὶ τῶν συνηθειῶν μας καὶ ἐλευθε-
ρούμεθα διὰ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν
γνώσεων.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄. ΔΙΑΤΙ ΚΑΙ ΔΙΟΤΙ .	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΜΑ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑ ΠΟΙΑΙ ΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΩΝ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΓΟΡΑ ΤΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΙ ΕΜΠΟΡΙΟΝ .	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄. ΝΟΜΙΣΜΑ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ .	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ.	47

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εἰς ἓνα κόσμον ὅπως ὁ σημερινός, πού ἡ ἐπιστημονική καὶ τεχνική πρόοδος προβαδίζει κατὰ δύο σχεδὸν αἰῶνας τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, ὑπάρχουν διαανοούμενοι, οἵτινες δὲν ἀντελήφθησαν ὅτι τὸ πρόβλημα εἶναι καθαρώς οἰκονομολογικὸν καὶ μάλιστα καθαρώς νομισματικόν.

Ἡ Χώρα μας, μαζὶ μὲ ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον, ἀνέκαθεν καὶ κατὰ καιροὺς ὑπέφερεν ὀλίγον ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης αἰτίας τῶν οἰκονομικῶν κρίσεων.

Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ὁμως καὶ ἐντεῦθεν, ἡ κακοδαιμονία καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀθλιότης τῆς Χώρας μας, ὑπερέβη πᾶν ἀνεκτὸν ὄριον καὶ τὰ αἷτια δέον νὰ ἀναζητηθοῦν, πρῶτον ἐνταῦθα, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ὑπάρχουν καὶ γενικὰ αἷτια, ἅτινα θὰ ἐξετάσωμεν προσεχῶς.

Δύο εἶναι τὰ αἷτια τῆς ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν οἰκονομικῆς κακοδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος τῆς Χώρας μας.

Πρῶτον : Ἡ ἀνικανότης, ἡ ἀσυνειδησία καὶ ἡ κομματικὴ ἰδιοτέλεια τῶν χειρισθέντων τὰς ἐξουσίας τοῦ Δημοσίου, βοηθούμεναι ἀπὸ τὴν σαθρότητα τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας καὶ τοῦ διευθυνομένου νομίσματος.

Δεύτερον : Ἡ ἄγνοια τοῦ λαοῦ μας περὶ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα καὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον λειτουργεῖ ὁ οἰκονομικὸς κύκλος τῆς Χώρας, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ μοιρολατρεία, μὲ τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖ τὸ συντελούμενον ἔγκλημα.

Δι' ὑπομνημάτων μας ἀπειτάθημεν πρὸς τοὺς πρώτους. Ἀλλὰ ἐκεῖ πού ὁ στόμαχος εἶναι ὑπερπλήρης καὶ οἱ θνητοὶ ἀναμένουν εἰς τὸν προθάλαμον τὴν εὐλογίαν των, ὁ ἐγκέφαλος δὲν ἀναγκάζεται ἀπὸ τίποτε νὰ λειτουργήσῃ καὶ ἡ κατανόησις τῶν τοιούτων προβλημάτων, εἶναι φυσικὸν νὰ συναντήσῃ ἀκάρπους φιλοφρονήσεις, ἀδιαφορίαν καὶ σκώμματα.

Ἀπευθυνόμεθα διὰ τοῦ παρόντος λοιπόν, εἰς τὸν δεινοπαθοῦντα καὶ ἄξιον καλυτέρας τύχης λαὸν τῆς προσφιλοῦς μας Ἑλληνικῆς γῆς καὶ ἐλπίζομεν ὅτι, ἐκεῖ ὅπου τὸ στοιχεῖον τῆς ἀνάγκης ἀναγκάζει τὸν ἐγκέφαλον νὰ λειτουργήσῃ λεπτότερα, ἵνα ἐξεύρῃ τὸν τρόπον τῆς διαφυγῆς τοῦ ἐκ τῆς ἀθλιότητος, θὰ καρποφορήσῃ ὁ σπόρος μας καὶ μὲ τὴν συνδρομὴν τῶν συνανθρώπων μας, δυνατὸν νὰ θερίσωμεν τοὺς καρποὺς τῆς εὐτυχίας μας.

ΕΛΕΥΘ. ΕΥΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΤΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΣ

Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας ὁ

ΑΘΗΝΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Διατί καὶ Διότι.

Διατί;

Διατί ὑπάρχει οἰκονομικὸν πρόβλημα;

Διατί ὑπάρχει οἰκονομικὴ κρίσις;

Διατί τὸ πλεῖστον τῶν ἐπιστημόνων τῆς Χώρας, δὲν κερδίζει οὔτε τὸν μισθὸν ἑνὸς μετρίου ὑπάλληλου;

Διατί αἱ βιομηχανίαι τῆς Χώρας στενάζουν ὑπὸ τὸ ἀφόρητον βάρος τῶν ἀδιαθέτων προϊόντων των, ἐνῶ οἱ φόροι, τὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια, αἱ ὑποχρεώσεις των καὶ τὰ γενικά των ἔξοδα, ἔχουν γίνει βραχνᾶς καθημερινός;

Διατί τὸ ἐμπόριον φθίνει καὶ δὲν εἰσπράττει οὔτε τὰ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων, τῶν μισθῶν καὶ τῶν γενικῶν ἐξόδων του, ἀπαραίτητα;

Διατί οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ οἱ βιοτέχναι, μόλις καὶ μετὰ βίας οἰκονομοῦν τὸν ἐπιούσιον;

Διατί οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἀμείβονται κανονικῶς;

Διατί οἱ ἐργάται εὐρίσκονται κατὰ μέγαλον ποσοστὸν ἄνευ ἐργασίας καὶ οἱ ἀπασχολούμενοι λαμβάνουν μισθὸν πείνης καὶ ἀθλιότητος;

Διατί καὶ Διότι.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ :

(Προπολεμικῶς)

Ἦγόραζε	μὲ	1	κιλὸν	καπνοῦ	10	ὀκ.	σιδήρου	μπετὸν
»	»	2	κιλά	»	1	ζεῦγος	παπούτσια	
»	»	30	»	»	1	κυβ.	μέτρον	λευκῆς ξυλείας
							κλπ.	κλπ.

(Σήμερον)

Ἀγοράζει	μὲ	1	κιλὸν	καπνοῦ	3	ὀκ.	σιδήρου	μπετὸν
»	»	12	κιλά	»	1	ζεῦγος	παπούτσια	
»	»	90	»	»	1	κυβ.	μέτρον	λευκῆς ξυλείας
						κλπ.	κλπ.	

Καὶ ἡ ἐξαγωγή τοῦ καπνοῦ μας κατὰ τὸ 1937 π.χ., ἀντεπροσώπευε τὰ 45,87 % τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ λαδιοῦ:

(Προπολεμικῶς)

Ἡγόραζε	μὲ	3	ὀκάδες	λάδι	1	πῆχ.	μάλλινο	ῥφασμα
»	»	2	»	»	1	ὀκὰ	καφὲ	
»	»	34	»	»	1	ραδιόφωνον	κλπ.	κλπ.

(Σήμερον)

Ἀγοράζει	μὲ	8	ὀκάδες	λάδι	1	πῆχ.	μάλλινο	ῥφασμα
»	»	6	»	»	1	ὀκὰ	καφὲ	
»	»	100	»	»	1	ραδιόφωνον	κλπ.	κλπ.

Καὶ ἡ παραγωγή μας κατὰ τὸ 1937 π.χ., ἔφθασε εἰς 1.400 χιλιάδας μετρικοὺς στατηῆρας, ἐπὶ συνόλου παγκοσμίου παραγωγῆς 9.679 χιλιάδων μετρικῶν στατηῆρων.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ βάμβακος:	Περίπου	ὁμοίως
Ὁ παραγωγὸς τῆς σταφίδος:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῶν σύκων:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τοῦ σταριοῦ:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῶν ἐλαιῶν:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῶν μήλων:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τοῦ τυροῦ:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῆς ντομάτας:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῶν ἐσπεριδοειδῶν:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῆς ὀρύζης:	»	»
Ὁ παραγωγὸς τῶν σπόγγων:	»	»
Ὁ παραγωγὸς	»	»

Πῶς νὰ ἐργασθοῦν ; Ἀφοῦ μὲ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας των, τὰ ὁποῖα προπολεμικῶς μόλις τοὺς ἐπέτρεπον νὰ ζήσουν ἀνεκτά, σήμερον μόνον τὴν ἀθλιότητα ἀποκομίζουν ;

Πῶς νὰ δημιουργήσουν τὸν πλοῦτον τῆς Χώρας, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι εἶναι οἱ πένητες ;

Πῶς νὰ ἐνισχύσουν διὰ τῆς ἀγοραστικῆς των δυνάμεως, τὴν ἀγορὰν ὁλόκληρον, δηλαδὴ τὰς ὡς ἄνω τάξεις ; Ἀφοῦ εἶναι οἱ ἄθλιοι ;

Ἐὰν ἐνδιαφέρεσαι, ἀναγνώστα μου, νὰ τὸ μάθης, πρέπει νὰ ὀπλισθῇς μὲ ὀλίγην ὑπομονήν.

Εἰς τὰ Κεφάλαια Β', Γ' καὶ Δ' θὰ ὁλοκληρώσης τὰς γνώσεις σου, εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπλῆν ἐξήγησιν, σχετικῶς μὲ τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας καὶ τὰς ιδιότητας τῶν βασικῶν ἐννοιῶν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Ε' θὰ εὕρῃς τὴν ἐξήγησιν τοῦ κακοῦ.

Ὁμολογῶ, ὅτι κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ἐν λόγῳ Ε' κεφαλαίου, παρ' ὅλην τὴν προσπάθειάν μου νὰ γίνω ἀπολύτως νοητὸς καὶ εἰς τοὺς ὀλιγώτερον μορφωμένους ἐκ τῶν συνανθρώπων μου, δὲν κατάρθωσα νὰ ἐπιτύχω τοῦτο ὁλοκληρωτικῶς. Τοῦτο δὲ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι συγχρόνως κατέστη καὶ ἀπαραίτητον νὰ δοθῇ μία ἐπιστημονικωτέρα ἀπάντησις εἰς τοὺς Θεωρητικοὺς Οἰκονομολόγους τῆς Διευθυνομένης Οἰκονομίας, τοὺς καὶ κυρίως ὑπευθύνους τῆς σημερινῆς κακοδαιμονίας τοῦ τόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Τί εἶναι χρῆμα. Τί εἶναι νόμισμα. Ποῖαι αἱ ιδιότητες αὐτῶν.

Μιά φορά πού ἡ ἐργασία καὶ ὁ ἰδρώτας τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ξέρουμε, γιὰ ὅλες τὶς μορφές τῆς δουλειᾶς πού προσφέρει στὴ σημερινή κοινωνία, πληρώνονται μὲ τὸ νόμισμα (ἢ μὲ τὸ χρῆμα, ὅπως κακῶς ὁ κοσμάκης λέει), εἶναι ἀπόλυτα ἀπαραίτητο, νὰ ἀναλύσουμε ὅσο μπορούμε ἀπλοϊκώτερα καὶ μὲ λόγια πού τὰ καταλαβαίνει καὶ ὁ ὁπωσδήποτε λιγώτερο μορφωμένος, τί ἀκριβῶς ἐννοοῦμε ὅταν λέμε «χρῆμα» καὶ τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε «νόμισμα».

Ὅλοι μας καὶ ἐγὼ ἀκόμη πού ἔχω καταλάβει καλά, τί διαφορὰ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴ σημασία τῆς λέξεως «χρῆμα» καὶ τῆς λέξεως «νόμισμα», ὅταν μιλάμε καὶ ἀκόμα ὅταν γράφουμε, δὲν ξεχωρίζουμε καθόλου μεταξὺ τους τὶς δύο λέξεις, δίνοντας πάντα τὴν ἴδια σημασία σ' αὐτὲς καὶ πιὸ πολὺ μεταχειριζόμαστε τὴ λέξη «χρῆμα», ὅταν θέλουμε νὰ ἐκφρασθοῦμε γιὰ τὸ «μέσον» μὲ τὸ ὁποῖον κάνουμε τὴ δουλειά μας, γιὰ ν' ἀγοράσουμε ἢ νὰ πουλήσουμε ἢ νὰ πληρώσουμε κάποιο ἐμπόρευμα - ἀγαθὸν ἢ νὰ ἐξοφλήσουμε κάποια ὑπηρεσία πού μᾶς κάνανε. Πολὺ σπάνια μεταχειριζόμαστε τὴ λέξη «νόμισμα», πού εἶναι καὶ ἡ σωστή.

Π. χ. λέμε: Γιὰ νὰ ἀγοράσης αὐτὸ τὸ πράγμα, θέλεις πολλὰ χρήματα.

Ἡ αὐτὸ κοστίζει πολλὰ χρήματα.

Ἡ γιὰ νὰ πάρης ἐργάτες γι' αὐτὴ τὴ δουλειά, θέλεις πολλὰ χρήματα.

Ἡ κατασκευάζοντας αὐτὸ τὸ ἐμπόρευμα, θὰ κερδίσω πολλὰ χρήματα.

Γιὰ νὰ καταλάβουμε ὅμως στὴν Οἰκονομία πῶς δουλεύουν οἱ Οἰκονομικοὶ Νόμοι καὶ γιὰ νὰ γίνῃ κατανοητὸ στὸν κοσμάκη, τὸ κάθε τι, τὸ σχετικὸ μὲ τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα (τὸ οἰκονομικὸ

πρόβλημα τὸ δικό του καὶ τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα τῆς Χώρας), εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ χωρίσουμε καὶ νὰ ἐξηγήσουμε τὶς δύο αὐτὲς λέξεις καὶ νὰ δώσουμε σ' αὐτὲς τὴ χωριστὴ σημασία, ποὺ στὴν κάθε μία ἀπὸ τὶς δύο ἀνήκει.

Γιατὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, πολὺ ἀπέχει ἡ σημασία τῆς μιᾶς ἀπὸ τὴ σημασία τῆς ἄλλης. Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ καταλάβουμε πάρα κάτω στὴν ἐξήγησιν ποὺ θὰ δώσουμε, ἀλλὰ πρὸ πάντων θὰ τὸ καταλάβουμε ὅταν νοιώσουμε ὁλόκληρο τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα καὶ καταλάβουμε πῶς δουλεύει ὁ οἰκονομικὸς κύκλος τῆς παραγωγῆς, τῆς διαθέσεως καὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν καὶ τῆς προσωπικῆς δουλειᾶς μας ἀκόμη.

Λέγοντας τὴ λέξιν «χρῆμα» ὁ περισσότερος κοσμάκης σήμερα, ἐννοεῖ τὰ κοινῶς λεγόμενα «λεφτὰ» ἢ «νομίσματα», ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ λέξις «χρῆμα», καθὼς καὶ ἡ ἴδια τὸ λέγει (ῥῆμα χρῶμαι, χρήζω, δηλαδή κάνω χρῆσιν, ἔχω ἀνάγκην — χρήζω, χρῶμαι καὶ χρησιμοποιοῦ = ῥήματα καὶ ἐννοιες παρεμφερεῖς —), εἶναι τὸ οὐσιαστικὸν τῶν ἐν λόγῳ ῥημάτων καὶ σημαίνει «πᾶν ὅ,τι εἶναι χρήσιμον», «πᾶν ὅ,τι χρησιμοποιοῦμεν» (Ἐγκυκλοπ. Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, τόμος 12ος σελ. 948).

Ἐπίσης λέγοντας τὴ λέξιν «νόμισμα» (ἂν καὶ σπανιώτερα τὴ χρησιμοποιεῖ ὁ λαός), πάλιν ἐννοεῖ τὰ κοινῶς λεγόμενα «λεφτὰ» ἢ «χρήματα», ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ λέξις «νόμισμα», προερχομένη ἐκ τοῦ ῥήματος νομίζω, δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ «κοινῶς νομιζόμενον», «τὸ τυγχάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς».

Ἐνῶ λοιπὸν ἡ λέξις «νόμισμα» σημαίνει τὸ «κοινῶς νομιζόμενον», ἄρχισε νὰ ἀντικαθιστᾷ τὴ λέξιν χρῆμα, ἀφ' ὅτου ἡ Πολιτεία ἀνέλαβε νὰ ῥυθμίσῃ τὸ χρηματικὸ σύστημα μὲ τὴν κοπὴ τῶν μετάλλων εἰς δισκία καὶ τὴν σφράγισιν αὐτῶν, ὥστε νὰ βεβαιώνεται τὸ βάρος καὶ ἡ ἀγνότης αὐτῶν, ἀποχωρίσασα οὕτω τὸ μέταλλον-ἐμπόρευμα ἀπὸ τὸ μέταλλον-νόμισμα. Κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως χρόνια, ἔγινε χρῆσις τῆς λέξεως νόμισμα καὶ γιὰ τὰ τραπεζογραμμάτια καὶ γιὰ τὰ χαρτονομίσματα, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα αὐτὰ δὲν εἶναι νομίσματα, ἀλλὰ κάτι ποὺ ὑπόσχεται ἢ παριστάνει πῶς εἶναι νόμισμα καὶ εἶναι ὄργανα πίστεως Τραπεζικῆς ἢ Κρατικῆς (Ἐγκυκλοπ. Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, τόμος 9ος σελ. 852).

Ὅπως καθαρά βλέπουμε ἀπὸ τὴν ἐξήγηση ποὺ κάναμε, ἡ μία ἔννοια εἶναι τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Τώρα πῶς καὶ ἀπὸ ποῦ προήλθε ἡ σύγχυσις, ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερα σὲ ὅλους μας, λέγοντας τὴν μία ἔννοια νὰ ἐννοοῦμε τὴν ἄλλη ἢ ἀπλῶς νὰ μὴ χωρίζουμε μεταξύ τους τὶς δύο ἔννοιες ἐπάνω στὴν καθημερινή μας ὁμιλία καὶ χρῆση, αὐτὸ εἶναι μιὰ ἄλλη ἱστορία, ποὺ θὰ τὴν ἀναπτύξουμε ἀμέσως καὶ ἡ ὁποία ἔχει καὶ αὐτὴ σχέσιν μὲ τὸ ὅλον οἰκονομικὸν πρόβλημα ποὺ ἀναλύουμε.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος πρωτοβρέθηκε στὴ γῆ ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους συνανθρώπους του καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ἦταν σὲ ἀγρία κατὰστασι.

Ὅ,τι ἤθελε γιὰ νὰ καλύψῃ τὶς καθημερινὲς ὑλικές του ἀνάγκες (γιατὶ δὲν εἶχε καὶ ἄλλες ἀνάγκες) γιὰ νὰ ζήσῃ, τὸ ἔκανε μόνος του. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως καὶ μὲ τὴν πάροδο ἀρκετοῦ χρόνου, κατάλαβε ὅτι αὐτὸ ἦταν πολὺ κουραστικόν, γιατὶ καὶ σιγὰ - σιγὰ οἱ ἀνάγκες του πολὺστειναν καὶ δὲν μπορούσε νὰ τὰ καταφέρει μόνος νὰ προμηθευθῇ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ τοῦ χρειαζόντανε.

Τότε ἄρχισε μιὰ πρωτόγονη καταμέρισις τῆς ἐργασίας καὶ ὁ ἓνας πῆγαινε π.χ. γιὰ ξύλα, ὁ ἄλλος γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὰ ζῶα ποὺ θὰ φᾶνε, ὁ ἄλλος γιὰ νὰ προμηθευθῇ τὸ νερὸ ποὺ θὰ πιοῦνε, μιὰ καὶ ζοῦσε πιά κατὰ οἰκογένειες καὶ ἀργότερα κατὰ γένη.

Ὅταν ἀργότερα τὰ γένη γίνανε φυλές καὶ ἡ κατ' ἀγέλας κοινωνικὴ συμβίωσις πῆρε τὴν πρώτη μορφή της, ἄρχισε ἡ συστηματικὴ ἀλλαγὴ εἰδους μὲ εἶδος, ὅχι μόνον μεταξύ τῶν μελῶν, τῶν γενῶν καὶ τῶν φυλῶν ἀναμεταξύ τους, ἀλλὰ καὶ μεταξύ γένους μὲ γένος καὶ φυλῆς μὲ φυλή.

Τὸ σύστημα βεβαίως παρουσίαζε τὶς δυσκολίες του καὶ σιγὰ - σιγὰ καθώρισαν οἱ διάφορες φυλές, διάφορα πράγματα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀναγκαῖα γιὰ τὴ ζωὴ τους, ποὺ τὰ βάλανε καὶ κάνανε τὸ ῥόλο ποὺ κάνει σήμερα τὸ νόμισμα, δηλαδὴ ἔδιναν στάρι γιὰ νὰ πάρουν βῶδια, ἔδιναν ὕστερα τὰ βῶδια γιὰ νὰ πάρουν τομάρια ἢ ξύλα κ. ο. κ. Ἔτσι τὸ βῶδι ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ ἀρχικὰ εἶδη, ποὺ ἔκανε τὸ ῥόλο τοῦ νομίσματος. Σὲ ἄλλες φυλές, ἦταν ἄλλα εἶδη ποὺ κάνανε τὸ ῥόλο τοῦ νομίσματος, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὸ παρὸν καὶ γι' αὐτὸ δὲν θὰ ἐπεκταθοῦμε.

Ὅταν μετὰ πολλὰ χρόνια ἐκατάλαβαν οἱ ἄνθρωποι τὴν χρη-

σιμότητα τῶν μετάλλων πού ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν εὖρει, ἔβαλαν τὰ μέταλλα καὶ ἔκαναν τὸ ῥόλο τοῦ νομίσματος. Τὸ σίδερο, τὸ ἀσῆμι, τὸ χαλκὸ καὶ τὸ χρυσάφι. Πότε τὸ ἓνα, πότε τὸ ἄλλο ἢ καὶ περισσότερα μαζί.

Ἐπειτα, ἐπειδὴ ἦταν δύσκολο νὰ γίνουν οἱ μικρὲς συναλλαγές μὲ μικρὰ κομμάτια μετάλλου, πού κάθε φορὰ ἔπρεπε νὰ τὰ ζυγίσουν γιὰ νὰ ἐξακριβώνουνε τὴν ἀνταλλακτικὴ ἀξία τους καὶ ἐπειδὴ κάθε φυλὴ ἤθελε νὰ ἔχη καὶ τὸ δικό της σημάδι, γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἐκανόνισαν καὶ τὰ ἔκοψαν τὰ μέταλλα σὲ μικρὰ ἢ μεγαλύτερα κομμάτια, στὰ ὁποῖα ἐπάτησαν ἐπάνω ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά στὴν ἀρχὴ καὶ ἔπειτα καὶ ἀπὸ τὶς δύο μεριές, μιὰ φιγοῦρα-στάμπα.

Αὐτὰ ἦταν τὰ πρῶτα πού καθ'αυτὸ πῆραν τὴν ὀνομασίαν τοῦ νομίσματος, τοῦ κοινῶς νομιζομένου, τοῦ ἀπολαμβάνοντος τῆς κοινῆς παραδοχῆς.

Ἐπειδὴ ὁμως ἀφ' ἐνὸς τὸ κομμάτι τοῦ μετάλλου, πού ἔγινε νόμισμα, εἶχε καὶ τὴν ἴδια ἀξία πού εἶχε ἓνα ἄλλο μὲ τὸ ἴδιο βάρος ὁμοιο μέταλλο, δηλαδὴ χρήσιμο πρᾶγμα καὶ ἐπειδὴ πρὸ πάντων, ἡ κατοχὴ τοῦ νομίσματος ἔδιδε τὴν δυνατότητα νὰ ἀποχτήσῃ κανεὶς ἀνταλλάζοντάς το, ὅ,τι χρήσιμο πρᾶγμα ἤθελε, πῆρε ἀλληγορικῶς πλέον, λόγῳ τῆς χρήσεώς του πρὸς ἀπόκτησιν παντὸς χρησίμου, τὴν ὀνομασίαν «χρῆμα».

Τὸ νόμισμα ἀπὸ τὸν καιρὸ πού πρωτοκόπηκε, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος πού διατηρήθηκε ἀποκλειστικὰ στὴ μεταλλικὴ του μορφὴ, ἔχει μεγάλη ἱστορία σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα τῆς γνησιότητός του.

Κατὰ καιροὺς καὶ πότε μὲ ἔνταση καὶ πότε μὲ ὑφεση, παρουσιαζότανε τάσις γιὰ ἀντικατάστασή του μὲ κίβδηλα νομίσματα καὶ μάλιστα στὰ χάλκινα, στὰ σιδηρᾶ καὶ στὰ ἀργυρᾶ νομίσματα, γιὰτὶ μὲ τὸν καιρό, ἡ Πολιτεία πού τὰ ἔβγαζε, τοὺς ἔδωσε μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὴ μεταλλικὴ τους.

Αὐτὸ ὁμως παρεκίνησε πολλοὺς πού, γιὰ τὸ εὐκόλο κέρδος, ἐσκέφθησαν νὰ κάνουν κατὰ καιροὺς κίβδηλα νομίσματα. Ἡ ἱστορία μᾶς λέει πὼς πάντοτε καὶ σ' ὅλους τοὺς χρόνους, ἡ Πολιτεία ἐτιμωροῦσε μὲ τὶς μεγαλύτερες ποινὲς καὶ μέχρι θανάτου, ὅσους ἔπιανε νὰ κάνουν αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ πολὺ δίκαια, γιὰτί, ἡ νο-

θεία τοῦ νομίσματος, φέρνει ἀπόλυτη ἀναστάτωση στίς συναλλαγές καὶ πρὸ πάντων στήν πίστη, πὺν εἶναι ἀπαραίτητο στοιχεῖον γιὰ τὴν ὁμαλὴ διεξαγωγὴ τῶν συναλλαγῶν.

Στὰ χρυσᾶ νομίσματα, δὲν ἔγινε ποτὲ συστηματικὴ προσπάθεια νὰ ἐκδοθοῦν κίβδηλα, γιὰτὶ τὸ χρυσάφι, λόγῳ τοῦ μεγάλου εἰδικοῦ του βάρους, δὲν ἀντικαθίσταται εὐκόλα ἀπὸ ἄλλο μέταλλο, γιὰτὶ γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὸ καὶ συνεπῶς δύσκολο νὰ περάσῃ στίς συναλλαγές.

Μὲ τὰ χρυσᾶ νομίσματα ὅμως, πρὸ τριῶν-τεσσάρων αἰῶνων, βρῆκε ὁ κόσμος καὶ ἡ Πολιτεία τὸν μπελᾶ τους ἀπὸ μιὰ καταραμένη κερδοσκοπία εἰς βάρος τους, πὺν ἔγινε συνήθεια ἀπὸ πάρα πολὺν κόσμος. Ὁ κάθε ἕνας, ἔπαιρνε στὸ σπῖτι του τὰ χρυσᾶ νομίσματα πὺν περνοῦσαν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ μὲ μιὰ ψιλὴ καὶ εἰδικὴ λίμα, τὰ λιμάριζε ἀπὸ λίγο τὸ κάθε ἕνα, ἔτσι πὺν στὸ διάστημα τοῦ χρόνου, κατάφερνε νὰ μαζεύῃ ἀρκετὴ χρυσῇ σκόνῃ μεγάλης ἀξίας, πὺν τὴν ἔδινε γιὰ λυώσιμο καὶ μετὰ τὴν πουλοῦσε ὡς μέταλλο χρυσό. Ἀκόμα καὶ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, πὺν ἐφαρμόσθηκε πάμπολλες φορὲς σὲ ὅσους ἔπιασαν, γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κακό, δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τὸ ἐξαφανίσῃ.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ πὺν γινότανε ἡ παραπάνω κλοπὴ εἰς βάρος τοῦ χρυσοῦ νομίσματος (τὸ ὁποῖον, ἃς σημειωθῇ μὲ τὴν εὐκαιρία, ἦταν τὸ μόνο νόμισμα μὲ τὴν πραγματικὴ σχεδὸν ἀξία τοῦ μετάλλου σὺν τὰ ἔξοδα τῆς κοπῆς του), εἴτε γιὰτὶ κατάλαβαν ὅτι ἡ ἐκδοσις τοῦ τραπεζογραμματίου θὰ εὐκόλυνε τίς συναλλαγές, εἴτε γιὰ ν' ἀποφύγουν μὲ τὰ χάρτινα νομίσματα, τὸν τρόπον τῆς διὰ τοῦ λιμαρίσματος κλοπῆς, ἐξέδωσαν τὰ πρῶτα χάρτινα νομίσματα, τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἀπὸ ἰδιωτικὲς Τράπεζες καὶ ὠνομάσθησαν ἐπισήμως τραπεζογραμμάτια.

Τί ἦσαν, τὸ λέγει ἡ ἰδίᾳ ἡ λέξις. Ἦσαν γραμμάτια πὺν ἐξέδιδαν οἱ πιδὲ μεγάλες καὶ σοβαρὲς Τράπεζες τῆς ἐποχῆς καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἔδιναν τὴν ὑπόσχεση στὸν κομιστὴ «πληρωτέα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει». Ὅτι θὰ πληρωθῇ εἰς μέταλλον ὠρισμένου βάρους καὶ καθαρότητος.

Δηλαδή, τὸ τραπεζογραμμάτιον τῶν 10 λιρῶν Ἀγγλίας, ἔλεγε:

Λίραι Ἀγγλίας Δέκα

Πληρωτέαι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει

καὶ αὐτὸ τὸ πληρωτέαι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει, ἐσήμαινε, ὅτι μόλις τὸ παρουσίαζε ὁ κάτοχός του στὴν Τράπεζα, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πάρῃ καὶ ἡ Τράπεζα εἶχε τὴν ὑποχρέωση νὰ δώσῃ 10 χρυσὲς λίρες ἢ καὶ ἀντίστοιχο ἀξία σὲ ἀργυρᾶ νομίσματα.

Γιὰ πολλὰ χρόνια, αὐτὸ γινότανε χωρὶς καμμίαν σοβαρὴ διαταραχὴ καὶ ἔτσι ὁ κόσμος ἀπέκτησε ἀπόλυτο ἐμπιστοσύνη στὰ τραπεζογραμμάτια, τὰ ὁποῖα νὰ ποῦμε καὶ τὴν ἀλήθεια, παρουσίαζαν πολλὰ πλεονεκτήματα γιὰ τὴν εὐκολία τῶν συναλλαγῶν.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως καὶ ἀπὸ Ἕθνος σὲ Ἕθνος, τὸ δικαίωμα ποὺ εἶχαν οἱ ἰδιωτικὲς Τράπεζες νὰ ἐκδίδουν τραπεζογραμμάτια, τὸ ἀνέλαβαν οἱ Κρατικὲς Ἐκδοτικὲς Τράπεζες, ὅπως ἄλλωστε ἦταν καὶ τὸ σωστότερο. Ἀπὸ τότε τὰ τραπεζογραμμάτια πῆραν τὴν ὀνομασία τῶν χαρτονομισμάτων.

Ἦλθαν ὅμως καὶ ἐποχὲς δύσκολες γιὰ τὰ Ἕθνη καὶ ἕνα-ἕνα, ἂν ὄχι ὅλα, μὰ τὰ περισσότερα ἢ γιὰ τὸ ἐμπορικό τους ἰσοζύγιο παρουσίαζε περισσότερες εἰσαγωγὲς ἀπὸ ἐξαγωγὲς (δηλαδὴ ἡ παραγωγὴ δὲν πηγαινε καλὰ) ἢ καὶ πρὸ πάντων λόγῳ ἐκτάκτων ἀναγκῶν (πόλεμος, κακὴ ἐσοδεία, σπατάλες κρατικὲς κλπ. κλπ.), ἔπαψαν νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μποροῦνε (καὶ τοῦτο γιὰ τὴν εἶχανε βγάλει περισσότερο χαρτονόμισμα ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε, γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦνε στὶς ἐκτακτὲς κρατικὲς ἀνάγκες) νὰ ἀνταλλάσσουν τὰ τραπεζογραμμάτια χαρτονομίσματα μὲ χρυσᾶ νομίσματα.

Ὁ ἀργυρὸς, εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ καταργηθῇ σὰν μεταλλικὴ βάση πάνω στὴν ὁποῖαν στηριζότανε τὸ νόμισμα καὶ ἔτσι, εἶχε κρατήσῃ ὡς μέταλλο πιά σκέτο τὸ $\frac{1}{6}$ τῆς ἀξίας του ποὺ εἶχε προηγουμένως (πτῶσις κατὰ $\frac{5}{6}$ τῆς ἀξίας ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς βάσις νομίσματος).

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, τὸ τραπεζογραμμάτιο χαρτονόμισμα, ἔγινε πιά χαρτονόμισμα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, τὸ νόμισμα, δηλαδὴ τὸ χαρτονόμισμα (γιὰ τὴν μικρὰ νομίσματα-κέρματα ποὺ διετηροῦντο ἀκόμη, δὲν ἔπαιζαν κανένα σημαντικὸ ρόλο), πῆρε ἄλλη σημασία γιὰ τὶς συναλλαγὰς γενικὰ καὶ γιὰ τὴν παγκόσμια οἰκονομία ἐπίσης, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐξηγήσουμε πάρα κάτω.

Ἐκεῖνο ποὺ μόνο πρέπει νὰ ποῦμε, εἶναι ὅτι στὴν ἀναγκαστικὴ του κυκλοφορία, τὸ χαρτονόμισμα, παρουσιάζεται ὑπὸ δύο

μορφάς, πού ἡ μία διαφέρει ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅσο ὁ φάντες μὲ τὸ ρετσινόλαδο.

Στὴν πρώτη μορφή τῆς ἀναγκαστικῆς τοῦ κυκλοφορίας, τὸ χαρτονόμισμα, ὅχι μόνον διетήρησε, ἀλλὰ καὶ ὠλοκλήρωσε ἐπάνω στὴν ἀπόλυτη σχεδὸν ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν τὸν ῥόλον τοῦ νομίσματος, δηλαδή τοῦ κοινῶς νομιζομένου ἢ τοῦ παριστάνοντος τὸ κοινῶς νομιζόμενον ἀκριβέστερον, ἐνῶ ἀντιθέτως, ὅταν ἀργότερα μὲ τὴν σοσιαλιστικὴν σοφίαν τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, διὰ τῆς καταργήσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, ἐσταθεροποίησαν τὴν τιμὴν τοῦ νομίσματος, ἐπιζητοῦν νὰ τοῦ δώσουν ιδιότητα, τελείως ξένας πρὸς τὰς τοῦ νομίσματος, αἱ ὁποῖαι φυσικὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἰσχύσουν ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ θέλω τῆς προσωπικότητός του.

Ὑπὸ τὰς ιδιότητες ταύτας πού θέλουν νὰ τοῦ ἐπιβάλλουν διὰ διαταγῶν, τὸ νόμισμα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φυσιολογικόν του προορισμὸν καὶ ἐρχόμενον εἰς σύγκρουσιν μὲ τοὺς φυσιολογικοὺς νόμους τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἀφ' ἑτέρου, ἐπέφερε τὴν παγκόσμιον σύγχυσιν τοῦ λεγομένου ἐλευθέρου κόσμου, τὴν ὁποίαν ἄλλοι ἀγωνίζονται καλοπροαιρέτως νὰ ἐξηγήσουν καὶ ῥυθμίσουν, ἄλλοι τὴν ἀνέχονται λόγῳ ἐλλείψεως προσωπικότητος καὶ ἄλλοι τὴν ὑποθάλλουν λόγῳ ἀσυνειδήτου συμφέροντος.

Μέχρις ἐδῶ ἐξετάσαμεν ἀπλῶς τί εἶναι χρῆμα καὶ τί εἶναι νόμισμα, ἀλλὰ ἵνα ἡ ἀνάλυσις γίνῃ σαφεστέρα καὶ κατανοητή, πρέπει νὰ ἐξετάσουμε τί ιδιότητες ἔχει τὸ ἓνα καὶ τί ιδιότητες ἔχει τὸ ἄλλο.

Αἱ ιδιότητες τοῦ χρήματος, δηλαδή παντὸς χρησίμου, δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν πολὺ, διότι καὶ ἀπὸ τὸν κάθε ἓνα εἶναι νοητόν, ὅτι τὸ χρῆμα, δηλαδή πᾶν χρήσιμον, εἶναι μὲν ἡ βάσις τοῦ ἀνθρώπου πλούτου, ἀλλὰ διὰ τὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, αἱ ὁποῖαι καὶ δημιουργοῦν τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα, δευτερεύοντα ἢ ὅπως ἀνεξάρτητον ῥόλον παίζει τὸ χρῆμα, διότι ἀπλούστατα ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ νομίσματος.

Βεβαίως τὸ χρῆμα, ὡς πᾶν χρήσιμον, παίζει ῥόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς

τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ πλούτου, ἀλλὰ διὰ τὴν διαφοροποίησιν περὶ τὴν κατοχὴν τοῦ πλούτου (δηλαδὴ διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς κολοσσιαίας διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἀτόμων περὶ τὴν κατοχὴν τοῦ πλούτου), τὸν κύριον ῥόλον δὲν παίζει τὸ χρῆμα, δηλαδὴ πᾶν χρήσιμον, (ἐνῶ ὁ πλοῦτος μὲ πᾶν χρήσιμον συσσωρεύεται), ἀλλὰ τὸ νόμισμα, διότι μὲ τὸ νόμισμα ἐξοφλοῦμεν ἢ μετροῦμεν τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὅποια εἶναι καὶ ἡ βᾶσις τοῦ καθ' ἡμέραν δημιουργουμένου πλούτου καὶ μὲ τὸ νόμισμα ἔπειτα ἀγοράζομεν πᾶν χρήσιμον, τὸ ὅποῖον ἢ δὲν φθάνει οὔτε διὰ τὰς ἀνάγκας μας καὶ εἴμεθα οἱ πένητες ἢ φθάνει καὶ περισσεύει καὶ ἀποταμιεύομεν πλοῦτον ὑπὸ χιλίας μορφᾶς.

Ἡ ἔννοια τοῦ χρήματος, δηλαδὴ παντὸς χρησίμου, ἦταν ἡ ἰδία μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ νομίσματος, δηλαδὴ τοῦ κοινῶς παραδεκτοῦ, μέχρις ὅτου ἐξεδόθησαν τὰ πρῶτα μεταλλικὰ νομίσματα μὲ ὠρισμένον τύπον καὶ βάρος. Χρῆμα καὶ νόμισμα δηλαδὴ, ἦσαν κάτι τὸ ἐντελῶς ὅμοιον τὸν καιρὸ πρὸς ὡς χρῆμα ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ βῶδι ἢ τὰ ἀπλᾶ τεμάχια τῶν μετάλλων, ἀπλούστατα, διότι ἦτο δυνατόν εἰς τὸν κάθε ἓνα νὰ χρησιμοποιήσῃ ταῦτα, εἴτε ὡς «χρῆμα», δηλαδὴ ὡς κάτι χρήσιμον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνάγκης του, εἴτε ὡς νόμισμα, δηλαδὴ νὰ ἀνταλλάξῃ ταῦτα μὲ ὅτιδήποτε ἄλλο χρήσιμον διὰ τὰς ἀνάγκας του.

Ἐκολούθησε ἡ ἐποχὴ τοῦ νομίσματος μὲ τὴν μεταλλικὴν του μορφή, ἀλλὰ μὲ ὠρισμένον τύπον καὶ βάρος. Τότε τὸ χρῆμα ἀπεχωρίσθη μὲν τοῦ νομίσματος, διότι οὐδεὶς ἐχρησιμοποιεῖ τὸ νόμισμα διὰ τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνάγκης του, δηλαδὴ ὡς μέταλλον, ἀλλὰ ἡ ἔννοια τοῦ χρήματος μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ νομίσματος, παρέμεινε ταυτόσημος διότι, ἐν ἀνάγκῃ ἦτο δυνατόν εἰς τὸν κάθε ἓνα νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ νόμισμα διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀνάγκην, μετατρέπων τὸ νόμισμα εἰς μέταλλον, τὸ ὅποῖον εἶχε τὴν ἰδίαν ἀξίαν μὲ τὸ νόμισμα ἢ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ νόμισμα διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν του μὲ οἷονδήποτε χρήσιμον εἶδος.

Αἱ ιδιότητες συνεπῶς καὶ τῶν δύο μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἦσαν αἱ αὐταί, ἀφοῦ τὸ ἓνα ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν θέσιν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἄλλου.

Ὑπὸ τὴν ταυτόσημον ιδιότητά των, ἐβάδισαν ἀρκετὸν χρόνον μαζὺ χρῆμα καὶ νόμισμα καὶ διὰ τοῦτο παρέμεινε μέχρι σή-

μερον ἢ συνήθεια εἰς τὸν λαόν, νὰ μὴ χωρίζῃ τὰς ἐννοίας τῶν δύο λέξεων, ὅταν ὁμιλῇ ἡ γράφη ἔξω τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης.

Ἡ πρώτη ἀπόσπασις μεταξὺ τῶν δύο ἐννοιῶν, ἐγένετο ὅταν ἐκόπησαν νομίσματα μὲ ἀναγραφομένην ἐπ' αὐτῶν ἀξίαν μεγαλυτέραν τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦσαν κατασκευασμένα. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ νομίσματος, ὁ διδόμενος παρὰ τοῦ Ἰσιδώρου : «ἐν τῷ νομίσματι τρία ζητοῦνται : μέταλλον, τύπος καὶ βάρος· ἂν λείψῃ τι ἐκ τούτων, δὲν εἶναι νόμισμα» (Ἰσίδωρος 16,17).

Ἀφ' οὗτου ἐκόπησαν τὰ ὡς ἄνω νομίσματα μὲ ἀναγραφομένην ἐπ' αὐτῶν ἀξίαν μεγαλυτέραν τῆς τοῦ μετάλλου, αἱ ἐννοιαὶ χρῆμα καὶ νόμισμα ἐχωρίσθησαν, διότι ὁ κατέχων ὠρισμένην ποσότητα νομισμάτων, ἐὰν τὰ ἔλυνε, δὲν εἶχε μὲ τὴν ποσότητα τοῦ μετάλλου τὸ ὁποῖον ἔκαμνε, τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀνταλλάξῃ τοῦτο μὲ πᾶν χρήσιμον, εἰς τὴν ἰδίαν σχέσιν πού εἶχε τὴν εὐχέρειαν νὰ τὸ κάμῃ διὰ τοῦ εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχικοῦ νομίσματος. Συνεπῶς, τὸ εἰς χεῖρας τοῦ «χρῆμα» (χρήσιμον μέταλλον), ἦτο μικροτέρας ἀξίας ἀπὸ τὸ νόμισμα πού ἐχάλασε διὰ νὰ τὸ κάμῃ χρῆμα. Καὶ ὁμως οὐδεὶς ἠμφισβήτησε τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος, δηλαδή τοῦ κοινῶς νομιζομένου. Διατί τοῦτο; Ἀπλούστατα διότι ἦτο νόμισμα, δηλαδή κοινῶς νομιζόμενον, ἀπολαμβάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς. Διατί τοῦτο; Ἀπλούστατα διότι τὸ νόμισμα, δηλαδή τὸ κοινῶς νομιζόμενον, τὸ ἀπολαμβάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς, ἐπὶ πλεον τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου, προσέφερε εἰς τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸ κατέχον αὐτὸ ἄτομον, μίαν ἄλλην ὑψίστην ὑπηρεσίαν, ἐκτὸς τῆς μεταλλικῆς τοῦ ἀξίας. Προσέφερε τὴν ὑπηρεσίαν ὅτι ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς μέσον ἀνταλλαγῆς τῶν ἀγαθῶν, ὑπηρεσίαν μάλιστα σπουδαιότατην, διὰ τὴν ὁποίαν ἐδικαιοῦτο ἀξίας πολὺ μεγαλυτέρας τῆς τοῦ μετάλλου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦτο κατασκευασμένον.

Τοῦτο κατεφάνη σαφέστατα καὶ ἐκ τῆς ἀντιθέτου μάλιστα πλευρᾶς, δηλαδή ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ «χρήματος», ὅταν ἀπεσπασθῇ ἐκ τῆς νομισματικῆς τοῦ χρησιμοποιήσεως. Ὄταν κατήργησαν τὸν ἄργυρον (ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ εἶναι χρήσιμος εἶναι «χρῆμα») ὡς βάσιν διὰ τὴν κοπὴν ἢ τὴν ἐκδοσιν χαρτονομίσματος, ἡ ἀξία τοῦ ὡς μετάλλου ἔχασε τὰ $\frac{5}{6}$ αὐτῆς καὶ ἐκράτησε ὡς σκέτον

μέταλλον, χρήσιμον πράγμα, «χρήμα», τὸ $\frac{1}{6}$ τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι τὸ νόμισμα ἀποσπώμενον ἐκ τοῦ χρήματος, διατηρεῖ κάποιαν σοβαρὰν ἀξίαν, ἔξω τῆς καθαρᾶς χρηματικῆς (μεταλλικῆς π. χ.) ἀξίας του. Τὴν ἀξίαν ταύτην ἢ τὴν ιδιότητά του ταύτην, νὰ ἔχῃ κάποιαν σοβαρὰν ἀξίαν ἐκτὸς τῆς χρηματικῆς τοιαύτης, διετήρησε τὸ νόμισμα ἀπολύτως καὶ ὅταν καθιερώθῃ τὸ τραπεζογραμμάτιον καὶ τὸ χαρτονόμισμα. Ἡ ιδιότης του αὕτη, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ὑψίστην ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν προσφέρει εἰς τὸ νὰ ῥυθμίξῃ τὰς πάσης φύσεως συναλλαγὰς τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι μία χρησιμωτάτη ὑπηρεσία, ἡ ὁποία λόγῳ τῆς σοβαρότητός της, τοῦ δίδει ἀξίαν χρήσεως τοιαύτην, ὥστε νὰ εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ζωὴν μας καὶ συνεπῶς, ὡς τοιοῦτον, νὰ ἀποκτᾷ δι' ἰδιαιτέρας ὁλως ὁδοῦ τὴν ιδιότητα τοῦ «χρήματος», δηλαδὴ τοῦ χρησίμου.

Αὐτὸς εἶναι κυρίως καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ ὅταν ἀκόμη ἢ κυκλοφορία του ἐγένετο ἀναγκαστική, δηλαδὴ καὶ ὅταν ἀκόμη ἀπεσπᾶσθῃ τελείως ἀπὸ τὸ χρήμα καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχασε τὴν μεταλλικὴν του μορφήν καὶ τὸ βάρος, ἀπαραίτητα κατὰ τὸν Ἰσίδωρον χαρακτηριστικὰ τοῦ νομίσματος καὶ διετήρησε μόνον τὸν τρίτον χαρακτῆρα του, δηλαδὴ τὸν τύπον, ἢ χρησιμότης του νὰ εἶναι ὁλως ἀπαραίτητος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Διατηρῆσαν τὸ νόμισμα τὸν τρίτον χαρακτῆρα του, δηλαδὴ τὸν τύπον καὶ τὴν ἰδιαιτέραν του ιδιότητα τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν συναλλαγῶν διὰ τῆς ῥυθμίσεως αὐτῶν, ἀπέκτησε πλέον τὴν χρησιμότητα ὡς στοιχεῖον Πίστεως καὶ μόνον.

Τὸ πῶς ἐνεργεῖ τὴν τοιαύτην χρησιμότητα καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα μόνον τοῦ τύπου καὶ ὡς στοιχεῖον Πίστεως, εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀκολουθήσῃ εὐθύς ὡς κατατοπισθῶμεν καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν οἰκονομικῶν στοιχείων, ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα πρὸς τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τί είναι αγορά. Τί παραγωγικαὶ σχέσεις. Τί παραγωγικαὶ δυνάμεις. Τί ἐμπόριον.

“Όταν λέγωμεν εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἔννοιαν τὴν λέξιν ἀγορά, δὲν ἐννοοῦμεν φυσικὰ τὴν ἀγορὰ τῆς συνοικίας μας ἢ τῆς πόλεώς μας ἢ τοῦ χωριοῦ μας ἀπλῶς.

Βεβαίως ὁ πολὺς κόσμος αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ἀνάλυσιν αὐτὴ εἶναι ἡ ἀγορά· ἀλλὰ πρὶν φθάσουν τὰ εἰς τὴν ἀγοράν μας πρὸς πώλησιν ἢ ἀγορὰν ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ πάσης φύσεως, ἐξεκίνησαν ἀπὸ πολὺ μακρὰ. Ἐξεκίνησαν ἀπὸ κάθε γωνίαν τῆς γῆς, ἀπὸ τὸν ἀγρὸν τοῦ Καναδᾶ, ἀπὸ τὴν φυτεῖαν τῆς Αὐστραλίας, ἀπὸ τὴν Πάμπαν τῆς Ἀργεντινῆς, ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Κλίβελαντ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μάντζεστερ τῆς Ἀγγλίας, ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον τῆς Ντίσελντορφ τῆς Γερμανίας, κ.ο.κ.

“Όταν λοιπὸν λέγωμεν τὴν λέξιν «ἀγορά», ἐννοοῦμεν μὲν τὴν ἀγορὰν μὲ τὴν ὁποίαν ἐρχόμεθα εἰς συναλλαγὴν, ἀλλὰ ἐν ἐπεκτάσει ἐννοοῦμεν τὴν διεθνῇ ἀγοράν, ἥτις ἐν σμικρῷ ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς περιοχῆς μας.

Αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητον νὰ διευκρινισθῇ, διότι θὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν ἀγορὰ ἀρκετὰς φορὰς καὶ ὅταν ἐξετάζεται τὸ οἰκονομικὸν θέμα, πρέπει ἀπαραιτήτως ὁ νοῦς μας μὲ τὴν λέξιν ἀγορὰ νὰ ἐννοῇ πάντοτε ὅτι, ἡ ἀγορὰ τῆς συνοικίας μας ἢ τοῦ χωριοῦ μας, εἶναι ἓνα ἱκρὸν ἐξάρτημα τῆς διεθνούς ἀγορᾶς.

Τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητον, ἵότι μία ἀγορά, ἔστω καὶ ἡ μικροτέρα, ποτὲ δὲν ἔχει πρὸς πώλησιν μόνον τὰ πράγματα ποὺ παράγει ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκεται. Ὑπάρχουν πρὸς

πώλησιν ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ, παραγόμενα εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα εἰς τὰ πέρατα αὐτοῦ πολλὰς φορές. Ἀντιθέτως καὶ τὰ ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ ποὺ παράγονται εἰς τὸν τόπον ποὺ εἶναι ἡ ἀγορά μας, θὰ ἐκτίθενται ἀσφαλῶς πρὸς πώλησιν εἰς ἄλλας ἀγοράς, εὐρισκομένας εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς.

Ἡ διδομένη ἐξήγησις τῆς λέξεως ἀγορά, εἶναι ὑπὸ τὴν καθαρὰν ἐμπορευματικὴν τῆς ἔννοιαν. Ἐν ἐπεκτάσει, βεβαίως ἡ λέξις ἀγορά, ἐνέχει τὴν ἔννοιαν πάσης προσφερομένης ἀνθρωπίνης ὑπηρεσίας πρὸς κάλυψιν ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας. Δηλαδή, ἡ ἀγορὰ εἶναι καὶ τὸ Ἱατρεῖον καὶ τὸ Γραφεῖον τοῦ Δικηγόρου καὶ τὸ Γραφεῖον τοῦ Μηχανικοῦ καὶ τὸ Γραφεῖον τοῦ Μεσίτου καὶ ἡ σχέσις ὑπαλλήλου πρὸς ἐργοδότην, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ λέξις ἀγορά, θὰ ἐξετασθῇ ἀργότερον εἰς τὴν ἔκδοσίν μας «Νόμισμα καὶ Ἔργασία».

Αὕτῃ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀγορᾶς εἰς τὴν διεθνῇ συναλλαγῇ, διότι ὥς γνωστόν, δὲν ζοῦμε μόνοι μας εἰς τὸν κόσμον καὶ δὲν θεραπεύομεν τὰς ἀνάγκας μας μὲ τὰ παρ' ἡμῶν μόνον παραγόμενα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἄλλοι λαοί, δὲν θεραπεύουν τὰς ἰδικὰς των μὲ τὰ παρ' αὐτῶν μόνον παραγόμενα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ.

Ὁ κόσμος εἶναι ἀλληλοεξαρτώμενος πρὸς θεραπείαν καὶ κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του διὰ τῶν προϊόντων τῆς παραγωγῆς του καὶ συνεπῶς διὰ τῆς μέσῃ αὐτῶν ἀλληλοανταλλαγῆς τῆς ἐργασίας του.

Αὗται αἱ διὰ τῆς ἀλληλοεξαρτήσεως, πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν των, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων των καὶ συνεπῶς τῆς ἀλληλοανταλλαγῆς τῆς ἐργασίας των, δημιουργούμεναι σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὀνομάζονται «Παραγωγικαὶ σχέσεις».

Αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, ἐνεργοῦν ἐν ἀγνοίᾳ των σοβαρῶς ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομίας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ μάλιστα, ἐνεργοῦν μεταξὺ ἀνθρώπων πολλὰς φορές γνωστῶν μεταξὺ των, ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερες, ἀφαντάστως πολὺ περισσότερες φορές, μεταξὺ ἀνθρώπων τελείως ἀγνώστων μεταξὺ των.

Ὅταν ἡ ἀνταλλαγή τῶν ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν, ἐγίνετο εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς εἰδους μὲ εἶδος (ἀντιπραγματισμός), ἡ ἀνταλλαγή α ἡ ἦτο ἀπλῶς παραγωγικὴ

σχέσις καὶ οἱ πραγματοποιοῦντες ταύτην ἦσαν γνωστοὶ μεταξύ των.

Ὅταν σήμερον ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ τῆς Ξάνθης ἀγοράζῃ πετρέλαιον, ἔρχεται εἰς παραγωγικὴν σχέσιν μὲ τὸν εἰς Πενσυλβανίαν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν παραγωγὸν πετρελαίου, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶναι τελείως ἄγνωστος.

Ἡ ἔννοια παραγωγικῆς σχέσεως, σημαίνει ἀκριβῶς τὴν σχέσιν ἀνταλλαγῆς, ἣ ὁποία ὑπάρχει μεταξύ τῶν δύο ἀνταλλασσομένων ἀγαθῶν, ἅτινα παρήχθησαν εἰς δύο πλησίον ἀλλήλων ἢ ἀπομεμακρυσμένων τὶς περισσότερες φορές τόπων. Δηλαδή σημαίνει τὴν σχέσιν, ἥτις ὑπάρχει μεταξύ τῶν δύο ἀνταλλασσομένων ἀγαθῶν-ἐμπορευμάτων.

Εἰς τὸν ἀντιπραγματισμὸν (δηλαδή εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν εἰδους μὲ εἶδος), ἡ παραγωγικὴ σχέσις φαίνεται καθαρὰ.

Ὅταν ὁ παραγωγὸς τοῦ σταριοῦ ἤθελε νὰ προμηθευθῇ λάδι, ἔδιδε 10 ὀκάδες σταριοῦ διὰ νὰ πάρῃ μία ὀκά λάδι καὶ ἔτσι ἡ σχέση, ἡ παραγωγικὴ σχέσις, μεταξύ γεωργοῦ παραγωγοῦ σταριοῦ καὶ γεωργοῦ παραγωγοῦ λαδιοῦ, ἦτο φανερὰ 10:1 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν προϊόντων των. Δηλαδή, τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας τοῦ γεωργοῦ παραγωγοῦ σταριοῦ, εἶχε 10 φορές μικροτέραν ἀξίαν ἀπὸ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας τοῦ γεωργοῦ παραγωγοῦ λαδιοῦ (μὲ τὸ ἴδιον μέτρον, βάρος ἐν προκειμένῳ, μῆκος, τεμάχιον κλπ. κλπ. δι' ἄλλα ἐμπορεύματα λαμβανόμενον).

Θὰ διερωτηθῇ ἴσως κανεὶς καὶ πολὺ φυσικά, πῶς ἐδημιουργήθη αὕτη ἡ σχέση 10:1 σταριοῦ καὶ λαδιοῦ καὶ διατί νὰ μὴ εἶναι 20:1 ἢ 50:1;

Ἡ σχέση αὕτη, δὲν εἶναι ποτὲ τελείως σταθερὰ ἐν πρώτοις, ἀλλὰ τὸ βασικόν της αἷτιον, δηλαδή ἡ αἰτία ἣ ὁποία τὴν ἐδημιούργησε, εἶναι:

1) Ὁ χρόνος ἐργασίας, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐνὸς προϊόντος ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄλλο.

2) Τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα κατεβλήθησαν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐνὸς προϊόντος ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄλλο.

3) Ὁ χρόνος, ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν διάθεσιν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐνὸς προϊόντος ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄλλο.

4) Ἡ ἀξία χρήσεως, δηλαδή ἡ ἐξυπηρέτησις ποὺ κάμνει εἰς τὴν κοινωνίαν τὸ ἐν προϊόν ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄλλο.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἄλλαι αἰτίαι ποὺ συμβάλλουν διὰ τὴν μεταβολὴν τῆς ἐν λόγῳ σχέσεως, ἀλλὰ ἀνεφέραμεν τὰς σημαντικωτέρας.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ παραμένει βασικὸν διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ὀρθῆς σχέσεως, εἶναι ἡ ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν καὶ τὸ ὀρθὸν κατὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ νόμισμα, θέματα, τὰ ὅποια θὰ ἐξετασθοῦν ἀργότερον εἰς τὰ κεφάλαια « Νόμισμα - Συνάλλαγμα » καὶ « Σημερινὴ πραγματικότητα ».

Ὅταν ὁ γεωργὸς παραγωγὸς σταριοῦ ἤθελε νὰ προμηθευθῇ παπούτσια, ἔδιδε 30 ὀκ. στάρι καὶ ἔπαιρνε ἓνα ζευγάρι παπούτσια καὶ ἔτσι ἡ σχέσις, ἡ παραγωγικὴ σχέσις, τοῦ γεωργοῦ παραγωγοῦ σταριοῦ μὲ τὸν τεχνίτην παραγωγὸν παπουτσιῶν, ἦτο 30:1.

Εἰς τὴν σημερινὴν ὁμως συναλλαγὴν (δηλαδὴ τὴν ἀνταλλαγὴν προϊόντων, ἡ ὅποια λόγῳ τῆς παρεμβολῆς τοῦ νομίσματος ὠνομάσθη συναλλαγή), μέσῳ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, τοῦ συναλλάγματος καὶ τῶν διαφόρων μεσαζόντων ἄλλων παραγόντων, ἡ παραγωγικὴ σχέσις μεταξὺ τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων τῶν παραγωγῶν, διὰ μέσου τῶν μεσαζόντων, πρὸς κάλυψιν τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων ἀναγκῶν μας, εἶναι κάτι τὸ τελείως πολύπλοκον καὶ συγκεχυμένον, μὴ γινομένη μάλιστα ἐν πολλοῖς διὰ τὸν ἀπλοϊκὸν παραγωγὸν καὶ καθόλου ἀντιληπτή.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν παραγωγικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὑπάρχουν καὶ αἱ λεγόμεναι παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς ἀνθρωπότητος.

Αὐταὶ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ σύνολον τῶν παραγωγῶν ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν πάσης φύσεως καὶ μορφῆς, τῶν παραγωγῶν μηχανημάτων πάσης φύσεως καὶ μορφῆς, τῶν ἐπιστημόνων πάσης φύσεως καὶ μορφῆς, τῶν παραγωγῶν πάσης ιδέας καὶ ἐφευρέσεως πρὸς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς κατὰ μέρος ἢ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς, τῶν ἐργατῶν πάσης φύσεως καὶ μορφῆς, τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως καὶ μορφῆς καὶ ἐν γένει παντὸς προσώπου συντελοῦντος διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ διανομὴν τοῦ πλούτου.

Ὅταν αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις καὶ αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς ἀνθρωπότητος ἐπληθύνθησαν, διότι ἀφ' ἑνὸς ἐπληθύνθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ πρὸ πάντων ἀφ' ἑτέρου ἐπληθύνθησαν αἱ ἀνάγ-

και τῶν ἀνθρώπων, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς εἰδους μὲ εἶδος (ἀντιπραγματισμός). Διὰ πρώτην φορὰν τότε εἰσῆχθη τὸ χρῆμα καὶ ἀργότερον τὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον διηυκόλυνε τὰς συναλλαγὰς ἀφαντάστως.

Ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ χρήματος κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ νομίσματος ἀργότερον, ἐδημιουργήθη μία τάξις ἀνθρώπων, ἡ ὁποία ἔταξε ὡς σκοπὸν τῆς νὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἔλθουν εἰς παραγωγικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἔμποροι.

Ἡ τάξις αὕτη, δὲν ἦτο τάξις ἀγαθοεργῶν καὶ ἀνθρώπων ἐκτελούντων τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός των. Τὸ ἐμπορικὸν κέρδος τοὺς ἐδημιούργησε. Ἦτο δηλαδὴ μία τάξις, ἡ ὁποία, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν προσέφερε, εἰσέπραττε τὴν ἀμοιβὴν τῆς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἀτομικοῦ κέρδους, τοῦ ἀποκληθέντος ἐμπορικοῦ κέρδους.

Τὴν τάξιν ταύτην, δηλαδὴ τὴν τάξιν τῶν ἐμπόρων, δὲν τὴν ἐδημιούργησε κανεὶς Ἄρχων διὰ διαταγῆς, ἐδημιουργήθη ἀφ' ἑαυτῆς ἐκ τῶν πραγμάτων, δηλαδὴ ἐκ τῆς προκυπτούσης ἀνάγκης νὰ ὑπάρχῃ κάποιος, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ φέρῃ εἰς ἐπαφὴν τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τῆς ἀνθρωπότητος μεταξὺ τῶν, διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τοῦ ὑπ' αὐτῶν δημιουργουμένου πλούτου πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν των.

Τοὺς ἔκαμνε δηλαδὴ τὸν μεσάζοντα, εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς παραγωγικῆς σχέσεως. Αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις, ἀπληροχρημέναι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς παραγωγῆς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σπαταλήσουν χρόνον διὰ νὰ ἐξεύρουν ἀγορὰς διαθέσεως τοῦ δημιουργουμένου πλούτου, διότι ὁ καταμερισμὸς τῆς ἐργασίας, ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι κοινωνικῶς ὠφελιμώτατος πρὸς δημιουργίαν τοῦ πλούτου. Ἦτο διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πολυτιμοτάτη ἡ ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν προσέφερε τὸ ἐμπόριον διὰ τῆς συμβολῆς του, νὰ διαθέτῃ τὰ προϊόντα τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἐκεῖ ποὺ ἐζητοῦντο, ἀφῆνον οὕτω ἀπερισπάστους τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸ ἔργον των.

Ἡ τάξις αὕτη, ἀπὸ παλαιότερων ἤδη χρόνων, ἀλλὰ πρὸ πάντων κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, πολὺ κατηγορήθη ὅτι ἐπιβαρύνει ἀφαντάστως τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τῶν ἀγαθῶν εἰς βά-

ρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Ἡ κατηγορία εἶναι εὐκόλον νὰ διατυπωθῇ, διότι τὸ γεγονὸς τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν παραγομένων ἀγαθῶν διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ ἐμπορίου, δὲν εἶναι ἀνακάλυψις, ἀλλὰ φῶς φανερὸν εἰς τὰ βλέμματα καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ πρώτου τυχόντος.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀντιληπτὸν ἀπὸ τὸν πρῶτον τυχόντα καὶ δὲν ὑπεδείχθη μέχρι σήμερον παρ' οὐδενὸς σοφοῦ, εἶναι ποῖος θὰ ἀντικαταστήσῃ ἐπωφελέστερον τὸ ἀδηφάγον ἐμπόριον. Ἐὰν κανεῖς τὸν ἀνακαλύψῃ, παρακαλῶ ὅπως τὸ ταχύτερον μᾶς τὸν ὑποδείξῃ.

Τὸ λειτούργημα τοῦ ὁ ἔμπορος ἀσκεῖ ἐλευθέρως καὶ ἄνευ διορισμοῦ οὐδὲν δὲ προνόμιον τοῦ παρεχωρήθῃ ὑπὸ τῆς ὀργανωμένης κοινωνίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ ἐκτελῇ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην μονοπωλιακῶς καὶ νὰ ἀποκλείῃ τοῦ δικαιώματος νὰ ἀσκῇ τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν πᾶς συνάνθρωπος.

Ὅσοι ἐδοκίμασαν — καὶ ἀσφαλῶς θὰ εἶναι πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου — τὸ μονοπώλιον ὑπὸ οἵανδήποτε μορφήν, θὰ καταλάβουν — καὶ ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξηγήσουν καὶ εἰς τοὺς συνανθρώπους των — τί ἐννοῶ μὲ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον.

Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἀπαντήσουν πολλοί, ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν θεωριῶν ἐπηρεασμένοι: Οἱ ἔμποροι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, θησαυρίζουν καὶ ἀποκτοῦν πλοῦτον ποὺ δὲν ἔχουν πολλὰ ἄλλαι κατηγορίαι καὶ τάξεις συνανθρώπων των. Τοὺς ἀπαντῶ.

1) Ποῖος ἀπέκλεισε οἷονδήποτε ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους του νὰ γίνῃ ἔμπορος ἐὰν θέλῃ, ἐὰν δύναται καὶ ἐὰν ἔχῃ τὰ προσόντα;

2) Πρέπει ἢ δὲν πρέπει ὁ ἄνθρωπος, νὰ δημιουργῇ πλοῦτον;

3) Ἐφ' ὅσον δημιουργεῖται πλοῦτος, γίνεται ἢ δὲν γίνεται κεφαλαιοποιήσις;

4) Εἶναι καλύτερον νὰ πλουτίζῃ ἢ νὰ κεφαλαιοποιῇ ἓνας (δηλαδὴ τὸ Κράτος) ἢ πολλοί, δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι μεμονωμένως ὡς ἄτομα, ἀνεξαρτήτως εἰς ποίαν τάξιν εὐρίσκονται, διότι δὲν κεφαλαιοποιοῦν μόνον οἱ ἔμποροι.

Διότι διὰ νὰ ἐξηγούμεθα, ἄλλο θέμα εἶναι νὰ μὴ πληρώνωμεν τὴν ἐργασίαν σύμφωνα μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν ποὺ μᾶς παράγει ἢ παράγει καὶ συνεπῶς νὰ ὑπεξαιροῦμεν καθημερινῶς ἐκ τῆς ἀξίας ἐργασίας τοῦ ἄλλου πρὸς ἡμέτερον πλουτισμὸν -

κεφαλαιοποιήσιν καὶ ἄλλο θέμα ποῖος πρέπει νὰ κεφαλαιοποιῇ:
Τὰ ἄτομα ἢ τὸ Κράτος.

Τὸ θέμα τῆς πληρωμῆς (ἢ ἐκτιμήσεως καὶ ἀμοιβῆς ἐὰν θέ-
λετε) τῆς ἀξίας ἐργασίας εἶναι ὅλως διάφορον θέμα, τὸ ὁποῖον
θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὴν ἔκδοσίν μας «Νόμισμα καὶ Ἔργασία» καὶ
ὑποσχόμεθα ἢ ἐξέτασις νὰ εἶναι τόσον λεπτομερὴς καὶ σαφής, οὔ-
τως ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ἐκπληξιν, τόσον εἰς τοὺς σημερινοὺς
προστάτας τῆς Ἔργασίας τοῦ Ἀστικοῦ καθεστῶτος, ὅσον καὶ
εἰς τοὺς Ἐργατοκαπήλους τῶν ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Νόμισμα - Συνάλλαγμα. Οικονομικὸς κύκλος.

Ἐξηγήσαμεν ἤδη εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ παρόντος βιβλίου, ὅτι νόμισμα εἶναι τὸ κοινῶς νομιζόμενον καὶ ὅτι τὸ νόμισμα ἀπὸ ἀναπόσπαστος κατ' ἀρχὰς ἔννοια μὲ τὸ χρῆμα, ἀπεσπασθῇ σὺν τῷ χρόνῳ.

Ἐξηγήσαμεν ἐπίσης ὅτι τὸ νόμισμα ἀποσπασθὲν τοῦ χρήματος, συνεβάδισε κατ' ἀρχὰς σχετικῶς μὲ τὴν ιδιότητά του μετὰ τοῦ χρήματος, τοῦ ὁποίου τὴν θέσιν καὶ τὴν χρῆσιν ἠδύνατο νὰ λάβῃ.

Ἐξηγήσαμεν ἀκόμη ὅτι τὸ νόμισμα ἐγένετο μετέπειτα χαρτονόμισμα, δηλαδή ἀντιπρόσωπος τοῦ χρήματος, ἀφοῦ ὑπῆρχε ἡ εὐχέρεια τῆς ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀντικαταστάσεώς του μὲ αὐτό, δηλαδή μὲ τὸν χρυσόν. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἀμφιβάλωμεν ἐάν, ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ἡ ἀντιπροσώπευσις αὕτη ἦτο νόμιμος. Διότι κατὰ τὴν γνώμην μας, μέρος τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, ἐκαλύπτετο μὲ τὴν ἐμπορευματικὴν ἀξίαν — δηλαδή ἀξίαν χρήσεως — τοῦ χρυσοῦ καὶ μέρος μὲ τὴν ἰδίαν ἀξίαν αὐτοῦ, δηλαδή τοῦ νομίσματος, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε τὸ νόμισμα ὡς μέσον ἐξυπηρετήσεως τῶν συναλλαγῶν.

Ἐξηγήσαμεν ἐν συνεχείᾳ ὅτι τὸ νόμισμα ἐγένετο ἀργότερα ἐθνικὸν νόμισμα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτον, παρ' ὅλον ὅτι ἐστερήθη πάσης ἢ σχεδὸν πάσης σχέσεως μὲ τὸ «χρῆμα», διετήρησε πλείστας ἀπὸ τὰς ἀρχικὰς του ιδιότητας καὶ ἐξυπηρέτησε τὴν ἀνθρωπότητα ὡς «χρῆμα», μέχρι τοῦ σημείου μάλιστα νὰ ἐπονομάζεται ἀκόμη ἀπὸ τὸν λαὸν «χρῆμα», σημεῖον, ὅπερ ἐνέχει μεγάλην σπουδαιότητα, διότι ὁ λαὸς οὐδέποτε δίδει εἰς κάτι ὄνομα καὶ ἀξίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁμῶς κατηργήθη ἡ ἐλευθερία τοῦ συναλλάγματος καὶ ἡ νομισματικὴ ἐλευθερία καὶ τὸ νόμισμα ἐγένετο διευθυνόμενον ἀναγκαστικὸν ἐθνικὸν νόμισμα, τὰ πράγματα ἔλαβον ἰδιαιτέραν ὅλως στροφὴν, ἡ ὁποία θὰ κατανοηθῇ εὐθὺς ὡς ἐξηγήσωμεν τί εἶναι συνάλλαγμα καὶ ποία ἡ σχέσις νομίσματος καὶ συναλλάγματος.

Συνάλλαγμα, εἶναι τὰ νομίσματα ἢ τὰ ἐθνικὰ νομίσματα τῶν ἄλλων Ἑθνῶν - Χωρῶν, δηλαδὴ τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν μονάδων ἐκτὸς τῆς Χώρας μας. Ὅπως καὶ συνάλλαγμα διὰ τὴν Γαλλίαν π.χ., εἶναι τὰ νομίσματα ἢ ἐθνικὰ νομίσματα τῶν ἄλλων Χωρῶν, εἰς τὰ ὁποῖα φυσικὰ συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς γνωστόν, ἡ κάθε Χώρα στὸν κόσμον ποὺ ζοῦμε, ἀποτελεῖ καὶ ἰδιαίτερη οἰκονομικὴ μονάδα, δηλαδὴ ἔχει δική της ξεχωριστὴ οἰκονομία, δικό της ταμεῖον σὰ νὰ λέμε. Φυσικά, ἀφοῦ ἔχει δικό της ταμεῖο, ἔχει καὶ δικό της νόμισμα μὲ ἰδιαίτερη ὀνομασία.

Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ χρήματος καὶ τοῦ νομίσματος καὶ τὸ νόμισμα ὅλων τῶν ἄλλων Χωρῶν, τὴν ἴδια περίπου ἐξέλιξιν, ποὺ περιγράψαμε στὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου μας, πῆρε.

Καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν σημερινῶν Ἑθνῶν - Κρατῶν, δηλαδὴ τῶν χωριστῶν οἰκονομικῶν μονάδων, βρῆκε τὸν κόσμον στὸ σημεῖον τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ νομίσματος.

Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴν, ἀμφιβάλλουμε ἂν ὑπῆρχε ἡ λέξις συνάλλαγμα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε, μὲ τὴν νομισματικὴν της ἔννοιαν δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο σχεδὸν ποτὲ στὴν ὁμιλίαν τοῦ κοσμάκη ἢ στὰ ἔγγραφα τῶν συναλλασσομένων.

Ἄν ἤθελε ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας νὰ ἀγοράσῃ κασμήρια ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ἔστελνε ἀνάλογο ποσό, δηλαδὴ βάρος, χρυσῶν φλουριῶν, σχετικὸ μὲ ἀνάλογο βάρος χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας (ὅσες λίρες ἐκόστιζε τὸ κασμηρι) καὶ ἔπαιρνε τὸ ἐμπόρευσμά του.

Τί φλουριά, τί λίρες. Τὸ βάρος τοῦ χρυσοῦ ἐνδιέφερε μὲ τὴν ἐπίσημη στάμπα ἐπάνω, ποὺ ἐγγυᾶτο τὴν γνησιότητα τοῦ νομίσματος - χρήματος.

Βρισκόμαστε βλέπετε στὴν ἐποχὴν, ποὺ τὸ νόμισμα καὶ τὸ χρῆμα ἦσαν σχεδὸν ταυτόσημες ἔννοιες, ἀφοῦ τὸ ἓνα ἔκανε τὴν χρῆσιν καὶ ἔπαιρνε τὴν θέσιν τοῦ ἄλλου.

Όταν όμως τὸ χρῆμα-νόμισμα-χρυσός, ἔγινε τραπεζογραμμάτιον, ἄλλαξε ὁ τρόπος τῶν συναλλαγῶν.

Ὁ ἔμπορος ἐξαγωγεὺς σταριοῦ ἀπὸ τὴν Ὀδησσό, ποὺ πλήρωνε τὸν παραγωγὸν σταριοῦ τῆς Οὐκρανίας μὲ χάρτινα ρούβλια, στέλνοντας τὸ στᾶρι του στὸν ἔμπορο εἰσαγωγέα τῆς Μασσαλίας, εἶχε τὴν ἀπαιτήσιν νὰ πάρῃ ἀντὶ χρυσοῦ, τραπεζογραμμάτια **φερεγγύου Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας** ἢ καὶ ἀργότερα ἐπιταγὴν **φερεγγύου Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας** ἐπὶ **Τραπεζῆς ἐπίσης φερεγγύου** τῆς Χώρας του (Ῥωσσίας).

Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι, ὅταν τὸ νόμισμα ἤρχισε νὰ εἶναι διάφορος ἔννοια ἀπὸ τὸ χρῆμα καὶ εὗρίσκετο εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ χρήματος, ἤρχισε νὰ ἀποκτᾷ τὴν **ιδιότητα τοῦ ὀργάνου τῆς Πίστεως**, διότι ὡς εἴπομεν, ὁ ἔμπορος διὰ πληρωμὴν του ἀπαιτοῦσε τραπεζογραμμάτιον ἢ ἐπιταγὴν **φερεγγύου Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας** ἐπὶ **φερεγγύου Τραπεζῆς τῆς Ῥωσσίας**. Ἐπληρώνετο δηλαδή μὲ **ἓνα πιστωτικὸν τίτλον**, ποὺ τότε μόνον εἶχε ἀξίαν ἀνταλλακτικὴν, ὅταν τόσον ἡ ἐκδίδουσα **Τράπεζα** ὅσον καὶ ἡ ἀποδεχομένη, ἦσαν τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης.

Τὴν ἐποχὴν ποὺ τὸ χαρτονόμισμα ἀντικατέστησε τὸ τραπεζογραμμάτιον διὰ τῆς ἐκδόσεώς του ἀπὸ τὰς Ἐκδοτικὰς Κρατικὰς Τραπεζὰς ἢ τὰς ἐντεταλμένας πρὸς τοῦτο ἰδιωτικὰς Τραπεζὰς ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, δηλαδή τὴν ἐποχὴν ποὺ τὸ «πληρωτέαι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει» ἴσχυεν ἀκόμη διεθνῶς, αἱ συναλλαγαὶ μετὰ τῶν ἐμπόρων ἢ ἀπλῶν ἰδιωτῶν καὶ ἐν γένει πάσης φύσεως συναλλασσομένων ἀνθρώπων, ἐγίνοντο διὰ χαρτονομισμάτων ἢ ἐπιταγῶν. Ὁ τρόπος τῆς συναλλαγῆς, ἐγίνετο περίπου ὡς κατωτέρω.

Ἐπαιρναν οἱ διάφοροι ἐμπορευόμενοι ἢ ἔχοντες ὅπωςδήποτε σχέσιν μὲ τὸ Ἐξωτερικόν, τὸ χαρτονόμισμα τῆς ξένης Χώρας ἢ τὴν ἐπιταγὴν καὶ καταθέτοντες αὐτὰ εἰς μίαν οἰανδήποτε Τράπεζαν τῆς Χώρας των ἢ χρηματιστικὸν Γραφεῖον, ἐλάμβανον ὡς ἀντάλλαγμα νομίσματα, δηλαδή χαρτονομίσματα τῆς Χώρας των μὲ τὴν ὑφισταμένην σχέσιν ἀξίας τῶν δύο νομισμάτων-χαρτονομισμάτων.

Κατέθετον δηλαδή 1.000 δολλάρια καὶ ἐλάμβανον δραχμὰς

5.000, δεδομένου ὅτι ἡ σχέσις δραχμῆς πρὸς δολλάριον ἦτο 5:1 (ἕκαστον δολλάριον = δραχμαὶ πέντε).

Ὅταν ὁ ἔμπορος ἢ ὁ οἰοσδήποτε συναλλασσόμενος μὲ τὸ Ἐξωτερικόν, ἤθελε νὰ ἐξοφλήσῃ ἀξίαν τῶν παραλαμβανομένων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐμπορευμάτων ἢ νὰ ἐξοφλήσῃ ἀπλῶς ὀφειλὴν του εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ἠγόραζε ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς τῆς Χώρας του τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν ξένου νομίσματος - χαρτονομίσματος, εἴτε ὑπὸ τύπον χαρτονομίσματος εἴτε ὑπὸ τύπον ἐπιταγῆς (ἠγόραζε δηλαδὴ συνάλλαγμα) καὶ ἔδιδε πάλιν π. χ. 5.000 δραχμὰς διὰ νὰ ἀποκτήσῃ 1.000 δολλάρια.

Ὑπῆρχε εἰς τὰς Τραπεζὰς πάντοτε ἡ ἀναγκαιούσα ποσότης συναλλάγματος, διαθέσιμος πρὸς πώλησιν εἰς τὸν ζητοῦντα.

Αἱ Τράπεζαι τῶν διαφόρων Χωρῶν, ἐκράτουν μεταξύ των σχετικούς ἀλληλοχρεοὺς λογαριασμούς.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ ποὺ τὸ χαρτονόμισμα ἀπέκτησε τὴν ιδιότητα τῆς Πίστεως, τῆς Κρατικῆς πλέον Πίστεως, ἀφοῦ ἡ ἐκδοσίς του ἐγίνετο ὑπὸ Κρατικῶν ἢ κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους ὑπὸ ἰδιωτικῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τῆς σταθερότητος τῶν νομισμάτων - χαρτονομισμάτων, διεξήγετο ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἡ ἐλευθέρα συναλλαγή, τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς μεταναστεύσεως τῶν λαῶν.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ἐλευθέρας λεγομένης οἰκονομίας, ἡ ἐποχὴ τῆς σχετικῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας, ἡ ἐποχὴ τῆς ἐλευθερίας ἧς ποῦμε.

Ἦλθαν ὁμως σιγὰ - σιγὰ καὶ ἐκ διαφόρων αἰτίων καὶ ἄλλες ἐποχές, ποὺ ἄλλαξαν τὰ πράγματα. Ἦλθαν ἐποχές, ποὺ εἴτε λόγῳ κακῆς ἐσοδείας καὶ κακῆς παραγωγῆς ἢ ἀκόμα σχετικῆς τεμπελιᾶς τῶν κατοίκων μιᾶς Χώρας, ἧς ποῦμε, τὰ προϊόντα της λιγόστεψαν, λιγόστεψε δηλαδὴ ὁ παραγόμενος πλοῦτος της. Καὶ τότε τί συνέβη;

Ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε τόση ἐξαγωγή προϊόντων στὸ Ἐξωτερικόν ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα χρόνια, ἀλλὰ λιγώτερη, τὰ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς δημιουργούμενα κεφάλαια ξένου νομίσματος - συναλλάγματος, λιγόστεψαν καὶ συνεπῶς, λιγόστεψαν καὶ τὰ εἰς τὰς Τραπεζὰς ὑπάρχοντα ἀποθέματα συναλλάγματος, ἀφοῦ λιγώτεροι ἄν-

θρωποι πήγαιναν νὰ καταθέσουν ἐπιταγὰς ἢ χαρτονομίσματα ξένων Χωρῶν, γιὰ νὰ πάρουν ἀπὸ τὸ νόμισμα τῆς Χώρας των.

Τί συνέβη τότε; Ἐκεῖνοι ποὺ ἤθελαν νὰ ἀγοράσουν συνάλλαγμα, δηλαδὴ ξένον νόμισμα, γιὰ νὰ ἐνεργήσουν τὰς εἰσαγωγὰς ξένων προϊόντων ἢ τὰς πληρωμὰς ὀφειλῶν των πρὸς τὸ Ἐξωτερικόν, ἦσαν περισσότεροι καὶ διὰ μεγαλύτερα ποσὰ ἀγορασταί, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ πήγαιναν νὰ πωλήσουν συνάλλαγμα εἰς τὶς Τράπεζας. Δηλαδὴ ἡ ζήτησις ἦτο μεγαλύτερα τῆς προσφορᾶς.

Ἦλθαν ἐπίσης ἐποχαί, ποὺ ἡ Κρατικὴ Διοίκησις καὶ Διαχειρίσις εἶχε κακοὺς Διοικητὰς ἢ Διαχειριστὰς καὶ ἐξεδίδετο νόμισμα μέσῳ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς περισσότερο ἀπὸ ὅσον ἔπρεπε, γιὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς πληρωμὰς τῆς κακῆς Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῶν κοινῶν καὶ ἔτσι, ἔπερτε στὴν ἀγορὰ τοῦ τόπου περισσότερο χαρτονόμισμα ἀπὸ ὅσο προηγουμένως.

Τί ἔκανε αὐτὸ τὸ περισσότερο χαρτονόμισμα;

Ὁ κάθε ἓνας, ποὺ γιὰ τὶς ὑπηρεσίαις ποὺ προσέφερε ἢ δὲν προσέφερε ἔπαιρνε στὰ χέρια του ὡς πληρωμὴν τὸ χαρτονόμισμα, ἔβγαινε στὴν ἀγορὰ νὰ τὸ ἀνταλλάξῃ μὲ ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ. Διότι ὅσο περισσότερο χαρτονόμισμα ἔχουμε στὴν κατοχὴ μας, τόσο θέλουμε καὶ ἀπὸ τοῦτο, τόσο θέλουμε καὶ ἀπὸ τ' ἄλλο.

Ἡ δημιουργουμένη ἔτσι ζήτησις ἀγαθῶν, ἦταν μεγαλύτερη ἀπὸ τὴ συνηθισμένη καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠνάγκαζε τοὺς ἐμπόρους εἰσαγωγεῖς νὰ ζητᾶνε περισσότερο συνάλλαγμα, γιὰ νὰ φέρουνε περισσότερα πράγματα καὶ νὰ ἀνταποκριθοῦνε ἔτσι στὴν ὑπάρχουσαν ζήτησιν.

Βλέπετε, ἐκεῖνοι ποὺ μὲ τὰ περισσότερα χαρτονομίσματα στὰ χέρια τους ἔβγαιναν στὴν ἀγορὰ τοῦ τόπου γιὰ νὰ ψωνίσουνε, δὲν εἶχαν τὰ χαρτονομίσματα αὐτὰ ἀπὸ τὴν παραγωγὴ ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἔπαιρνε ὁ ἐξαγωγεὺς νὰ στείλῃ στὸ Ἐξωτερικὸ γιὰ νὰ γίνουν σανάλλαγμα, ἀλλὰ ἀπὸ ὑποπτες ἢ μὴ παραγωγικὰς ἐργασίας ποὺ προσέφεραν στὸ Κράτος ἢ στὴν Κοινωνία γενικὰ κ' ἔτσι ἤθελαν νὰ καταναλώσουν ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἀντεπροσώπευαν ἐξαγωγίμον συνάλλαγμα καὶ δὲν δημιουργοῦσαν ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἀντεπροσώπευαν εἰσαγώγιμον συνάλλαγμα.

Τί ἔγινε λοιπόν; Παρουσιαζότανε πάλι μεγαλύτερη ζήτησις ἀπὸ προσφορὰ συναλλάγματος.

“Όπως βλέπουμε καὶ στὶς δύο περιπτώσεις τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν τὸ ἴδιο, δηλαδή εἴτε τὰ ἀγαθὰ ποὺ παρήγοντο ἦσαν λιγώτερα ἀπὸ πρὶν, εἴτε τὸ χαρτονόμισμα ποὺ ἐξεδίδετο ἦτο περισσότερον ἀπὸ πρὶν, τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν τὸ ἴδιο. Περισσότερη ζήτησις ἀπὸ προσφορὰ συναλλάγματος.

Θὰ ἔχετε ἀκούσει ἀσφαλῶς γιὰ τὸ «**Νόμο τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως**». Εἶναι ὁ **Νόμος** ποὺ δὲν τὸν ἔκαμε κανεὶς, ἀλλὰ ποὺ ἡ ἀνθρωπίνη σοφία διετύπωσε, ἐρμηνεύουσα τὴν φύσιν στὴν ὁποίαν ζοῦμε. Εἶναι ὁ **Νόμος** ποὺ λέει: “Όταν ἓνα πρᾶγμα χρήσιμον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Κοινωνίας ζητιέται πῶς πολὺ ἀπὸ ὅ,τι προσφέρεται, θὰ ἐπέλθῃ σπάνις, ἔλλειψις ἀπ’ αὐτὸ καὶ ὡς φυσιολογικὴ συνέπεια θὰ ἀκριβήνῃ. Καὶ πρέπει νὰ ἀκριβήνῃ, γιὰ νὰ γίνῃ οἰκονομία στὴ χρήση τοῦ ἀπὸ τὸ κοινόν, διότι ἂν δὲν γίνῃ οἰκονομία, γρήγορα θὰ λείψῃ παντελῶς.

Καὶ πρέπει ἐπίσης νὰ ἀκριβήνῃ, γιατί ἔτσι μόνο θὰ προτρέψῃ τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις νὰ ἐντείνουν τὴν παραγωγὴν τοῦ, ὠθούμεναι ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον κέρδος.

Εἶναι ὁ **Νόμος** ποὺ λέει: “Όταν ἓνα πρᾶγμα προσφέρεται περισσότερον, ἔστω καὶ ἂν εἶναι χρήσιμο στὴν Κοινωνία γιὰ τὶς ἀνάγκες της, ἀπ’ ὅ,τι ζητιέται, θὰ δημιουργηθῇ πλεόνασμα ἀπ’ αὐτὸ καὶ ὡς φυσιολογικὴ συνέπεια θὰ φτηνήνῃ. Καὶ πρέπει νὰ φτηνήνῃ, διότι μόνον ἔτσι θὰ προτρέψῃ τὸν κοσμάκη νὰ κάνῃ περισσότερη χρήση μιὰ καὶ τὸ βρῖσκει πῶς φτηνὸ.

Καὶ πρέπει ἐπίσης νὰ φτηνήνῃ, γιατί ἔτσι μόνο θὰ ἀποτρέψῃ τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις ἀπὸ τοῦ νὰ κυνηγοῦν τὴν παραγωγὴν τοῦ, ὠθούμεναι ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν κέρδους.

Εἶναι ὁ φυσιολογικὸς Βιολογικὸς **Νόμος** τῆς Προσαρμοστότητος τῆς φύσεως, ὅπου τὸ κάθε τι ὀργανικὸ (δηλαδή μὲ ζωὴ) προσαρμόζεται μὲ τὸ περιβάλλον τοῦ, δηλαδή μὲ τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸ φύσιν.

“Όταν τὸ δένδρο φυτρώνει σὲ μέρος ποὺ ὑπάρχει ἥλιος πολὺς, γίνεται κοντὸ καὶ κατσαρό· ὅταν τὸ δένδρο φυτρώνει σὲ μέρος ποὺ ὁ ἥλιος λείπει, γίνεται ψηλὸ καὶ ἀσθενικὸ γιατί ζητάει νὰ βρῇ τὸν ἥλιο, τὴν τροφὴν τοῦ. “Όταν τὸ ζῷον ζῇ στὶς Πολικὲς χῶρες, γεννιέται καὶ ζῇ μὲ γούνα χοντρή· ὅταν τὸ ζῷον γεννιέται σὲ τροπικὲς χῶρες, τὸ δέρμα τοῦ εἶναι μὲ ἐλάχιστο τρίχωμα.

Τὸ νόμισμα φυσικὰ δὲν εἶναι κάτι ζωντανὸ γιὰ τὴ Βιολογία, εἶναι ὅμως κάτι ζωντανὸ (ὀργανικὸ) γιὰ τὴν οἰκονομίαν, ἀφοῦ προσφέρει ὑπηρεσίαν καὶ ἔγινε ἀξία χρήσεως, δηλαδὴ εἶναι χρησίμων, χωρὶς καὶ νὰ εἶναι καθ'αυτὸ καὶ ἀξία. Καὶ τὸ κάτι τι ποὺ προσφέρει ὑπηρεσία, λογαριάζεται γιὰ ζωντανὸ στὸν τομέα ποὺ ἐνεργεῖ.

Τί συνέβη λοιπόν, ὅταν ἡ ζήτησις ὑπερέβη τὴν προσφορὰ συναλλάγματος;

Ὅπως συμβαίνει πάντοτε μὲ τοὺς νόμους ποὺ εἶναι νόμοι τῆς φύσεως καὶ τελικῶς ὑπερισχύουν ἔναντι πάσης διαταγῆς, ἡ ἀξία τοῦ ξένου νομίσματος, δηλαδὴ τοῦ συναλλάγματος, ηὐξήθη (δηλαδὴ ἔσπασε πλέον ἢ ὑφισταμένη σχέσις ἀνταλλαγῆς μεταξὺ τοῦ νομίσματος τῆς Χώρας καὶ τοῦ ξένου νομίσματος) καὶ φυσικὰ ἡ ἀξία τοῦ νομίσματος τῆς Χώρας αὐτῆς ἔπεσε.

Καὶ ὑπὸ τὴν βίαν τῶν πραγμάτων, δηλαδὴ ὑπὸ τὴν βίαν τῆς ἀνόδου τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος, τὸ χειριζόμενον πλέον τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος Κράτος, ἐγκατέλειψε τὸν χρυσοῦν κανόνα, δηλαδὴ τὴν χρυσὴν βάσιν τοῦ χαρτονομίσματος καὶ ἔπαυσε πλέον νὰ τηρῇ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἔδιδε διὰ τῶν χαρτονομισμάτων του, τὴν ὑπόσχεσιν, « πληρωτέαι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ».

Δὲν ἔδιδε πλέον χρυσᾶς δραχμᾶς, ἔναντι τῶν χαρτίνων ποὺ ἀνέγραφε τὸ χαρτονόμισμα.

Τί ἐσήμαινε τοῦτο;

Ἐσήμαινε ὅτι τὸ Κράτος ἔχασε τὴν πίστιν του, δηλαδὴ διὰ νὰ εἴμεθα ἀκριβέστεροι, ἡ πίστις του ἐκλονίσθη.

Καὶ ἐθέσπισε τὰ χαρτονομίσματα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, δηλαδὴ τὰ χαρτονομίσματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχε πλέον ὑποχρέωσις ἀνταλλαγῆς των μὲ τὸν χρυσόν.

Τὸ χαρτονόμισμα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, ἔπαυσε ἀπλῶς νὰ εἶναι χάρτινον νόμισμα καὶ ἐγένετο ἐθνικὸν χαρτονόμισμα, δηλαδὴ ἐθνικὸν χάρτινον νόμισμα.

Δηλαδὴ τὸ νόμισμα, τὸ κοινῶς νομιζόμενον, τὸ τυγχάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς, ἐγένετο πλέον ὄχι κοινῶς νομιζόμενον, ὄχι τυγχάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς, ἀλλὰ ἐθνικῶς νομιζόμενον ἢ τυγχάνον τῆς ἐθνικῆς κοινῆς παραδοχῆς.

Ἡ πίστις ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ σημασίᾳ της, εἶναι ἔννοια καθο-

λική καὶ δεδομένου, ὡς ἄνωτέρω εἵπομεν, ὅτι τὸ χαρτονόμισμα ἀφ' ὅτου ἐγένετο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ χρήματος ἀπέκτησε τὴν ιδιότητα τοῦ ὀργάνου τῆς πίστεως, τὸ ἐθνικὸν χαρτονόμισμα, δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν καθολικὴν πίστιν, ἀφοῦ δὲν ἦτο ἱκανὸν πλέον νὰ γίνῃ πιστευτὸν ἔξω τῆς Χώρας, δηλαδή εἰς ἀντιπαραβολὴν ἀξίας σχέσεως μὲ τὸ νόμισμα-συνάλλαγμα τῶν ἄλλων Χωρῶν, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθοῦσε ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸ χρῆμα, δηλαδή νὰ εἶναι κοινῶς νομιζόμενον, τυγχάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς.

Ἀπέδειξε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὸ νόμισμα, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ χαρτονομίσματος, ὅτι εἶναι ὁ φορεὺς ἢ τὸ ὄργανον τῆς πίστεως, ἀφοῦ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν μετρᾷ, δηλαδή νὰ τὴν συγκρίνῃ, δηλαδή νὰ συγκρίνῃ τὴν ιδικὴν του Κρατικὴν πίστιν, μὲ τὴν πίστιν τῶν ἄλλων Κρατῶν οἰκονομικῶν μονάδων.

Δὲν ἔπαυσε τὸ Ἔθνος ποὺ ἔπασσε τὸ νόμισμά του νὰ εἶναι ἀγαπητὸν εἰς τὸν κόσμον. Δὲν ἔπαυσε τὸ Ἔθνος νὰ ἔχῃ χαρίσματα καὶ προσόντα ἐκτιμώμενα διεθνῶς, ἀλλὰ τὸ ταμεῖον του ἀπεδείχθη ἐλλειμματικὸν καὶ ὅταν πρόκειται περὶ ταμείου, δηλαδή περὶ συμφέροντος, τὰ καλὰ λόγια, ἡ ἠθικὴ, ἡ συνείδησις καὶ ὅλα τὰ τούτων συναφῇ, πᾶνε περίπατο, διότι εἰς τὸν κόσμον ποὺ ζῶμεν, αἱ ἀνάγκαι μας καὶ αἱ πράξεις μας, τόσον διὰ τὸν ὑλικὸν ἀλλὰ ἀκόμα καὶ διὰ τὸν πνευματικὸν μας κόσμον, μὲ τὸ χρῆμα ἢ μὲ τὸν ἀντιπρόσωπόν του τὸ νόμισμα, ἐκπληροῦνται καὶ καλύπτονται.

Δὲν ἔπαυσαν οἱ κάτοικοι τῆς Χώρας νὰ ἀγαποῦν τὴν πατρίδα τους, δὲν ἔπαυσαν νὰ εἶναι γενναῖοι, δὲν ἔπαυσαν νὰ δίδουν τὴν ζωὴν των διὰ τὰ βουνὰ καὶ τοὺς λόγγους, δὲν ἔπαυσαν νὰ δίδουν τὸ αἷμα των ὑπερασπιζόμενοι τοὺς τάφους τῶν πατέρων των, τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια ποὺ τοὺς κληροδότησαν ἐκεῖνοι, ἀλλὰ αὐτὰ δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὰς ταμειακὰς ὑποθέσεις καὶ ἡ πίστις, ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἔννοιαν, εἶναι ταμειακὴ ὑπόθεσις, ὑπόθεσις συμφέροντος, ὑπόθεσις ὑπάρξεως καὶ δεδομένου ὅτι τὸ νόμισμα τῆς Χώρας ἔχασε πλέον τὴν πίστιν του, μέρος δηλαδή τῆς πίστεώς του, δὲν γίνεται πλέον δεκτὸν ὡς τυγχάνον τῆς κοινῆς παραδοχῆς.

Διατί ἔχασε μέρος τῆς πίστεως;

1) Διότι ἔπαυσε πλέον ἡ Χώρα νὰ παράγῃ τὰ μέχρι τοῦδε παραγόμενα ἀγαθὰ, δηλαδή χρήσιμα πράγματα, «χρήματα» καὶ παράγει ὀλιγώτερα τοιαῦτα.

2) Διότι ἐξεδώσαμεν περισσότερον χαρτονόμισμα ἀπὸ τὸ μέχρι τοῦδε κυκλοφοροῦν, δηλαδή ἐθέσαμεν εἰς κυκλοφορίαν καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ παντός, περισσοτέραν «πίστιν» ἀπὸ ὅσην πράγματι ὁ οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς μας ἠδύνατο νὰ παράγῃ.

Τὸ μὲ μειωμένην λοιπὸν πίστιν ἐθνικὸν νόμισμα, ἤρχισε νὰ λειτουργῇ διὰ τὰς μεταξὺ τῆς Χώρας καὶ τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς συναλλαγάς, μὲ μειωμένην ἀνταλλακτικὴν σχέσιν ἔναντι τῶν ξένων νομισμάτων, δηλαδή ἔναντι τοῦ συναλλάγματος.

Ἡ ἀνταλλακτικὴ του σχέσις ἔναντι τῶν ξένων νομισμάτων, συναλλάγματος, ἐκυμαίνεται διαρκῶς, ἀνακοινουμένη καθημερινῶς ὑπὸ τῶν δελτίων τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς καὶ τὸ διαρκῶς κυμαινόμενον τῆς ἀνταλλακτικῆς του σχέσεως, ἔναντι τῶν ξένων νομισμάτων, δὲν ἐδείκνυε μόνον τὴν διακύμανσιν τῆς πίστεως, δηλαδή τῆς πίστεως τῆς Χώρας ἔναντι τῆς διεθνοῦς πίστεως, ἀλλὰ ἐδείκνυε συγχρόνως καὶ τὴν κατάστασιν τῆς υἱείας τοῦ Ἑθνικοῦ ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς πλούτου.

Καὶ ἐδείκνυε τὴν κατάστασιν τῆς υἱείας τοῦ Ἑθνικοῦ ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς πλούτου, διότι ἦτο εἰς θέσιν, ἐὰν παρήγετο πράγματι εἰς τὴν Χώραν περισσότερος πλοῦτος, δηλαδή περισσότερα ἀγαθὰ, ἢ ἐξαγωγή αὐτῶν καὶ ἢ ἐκ ταύτης εἰσροὴ ἀφθόνου ξένου νομίσματος-συναλλάγματος, νὰ ἀνατρέψῃ καὶ πάλιν τὴν κατάστασιν. Τοῦτο δὲ διότι, ἐὰν τὸ συνάλλαγμα προσεφέρετο εἰς πολὺ μεγαλυτέραν ποσότητα ἀπὸ ὅ,τι ἐζητεῖτο, λόγῳ τῆς ἀφθονίας του, θὰ ἐπέφερε τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἀνταλλακτικῆς σχέσεώς του ἔναντι τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ συνεπῶς θὰ ἐπανέφερε τὴν πίστιν τῆς Χώρας εἰς τὸ διεθνὲς της κῦρος.

Ἐπανερχομένου συνεπῶς τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος εἰς τὴν προτέραν ἀνταλλακτικὴν σχέσιν ἔναντι τοῦ συναλλάγματος, λόγῳ τῆς ἐκ τῆς μεγαλυτέρας παραγωγῆς ἀγαθῶν, εἰσροῆς ἀφθόνου συναλλάγματος, δὲν ἦτο τοῦτο ἔνδειξις ὅτι τὸ νόμισμα ἐλειτούργησεν ὡς δείκτης καὶ ῥυθμιστὴς τῆς υἱείας τοῦ Ἑθνικοῦ;

Ἡ ἀντιθέτως, διὰ τῆς πτώσεως τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἔναντι τοῦ συναλλάγματος ἀρχικῶς, δὲν ἔδειξε καὶ πάλιν ὅτι εἶναι ὁ δείκτης τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἑθνους;

Καὶ ἰδοὺ πῶς τὸ νόμισμα, ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς καθαρῶς νομισματικῆς του ἐννοίας, δηλαδὴ ὅταν ἡ κυκλοφορία του εἶναι ἀναγκαστικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ σχέσις του ἀπολύτως ἐλευθέρᾳ εἰς τὰς συναλλαγάς, ἐνεργεῖ ὡς δείκτης καὶ ῥυθμιστὴς τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς εὐρωστίας τοῦ Κράτους ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

Ὅταν ἡ τιμὴ του πέσῃ, δηλαδὴ ὅταν ἡ σχέσις ἀνταλλαγῆς του μὲ τὰ ξένα νομίσματα - συναλλάγματα κατέλθῃ, ἔχει ἤδη κλονισθῇ ἡ πίστις. Γνωρίζετε τὰς ιδιότητες τῆς πίστεως; Ἀφ' ἧς στιγμῆς κλονισθῇ, ὁ κλονισμὸς εἶναι πάντοτε μεγαλύτερος τῆς πραγματικότητος, διότι ἡ πίστις εἶναι ἐλαστικωτέρα τῆς πραγματικότητος, εἴτε πρὸς τὰ ἄνω ἐνεργοῦσα δηλαδὴ ὡς ἐμπιστοσύνη, εἴτε πρὸς τὰ κάτω ἐνεργοῦσα δηλαδὴ ὡς ἔλλειψις πίστεως. Τί θὰ συμβῇ μὲ τὸν μεγαλύτερον τοῦ δέοντος κλονισμὸν τῆς πίστεως;

Ἀπλούστατα τὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ φορεὺς τῆς πίστεως, θὰ κατέλθῃ εἰς ἀνταλλακτικὴν σχέσιν μὲ τὰ ξένα νομίσματα πλεόν τοῦ ἐκ τῆς οἰκονομικῆς πραγματικότητος ὑπαγορευομένου ὀρίου. Καὶ τότε, ἐπειδὴ λόγῳ τῆς πέραν τοῦ δέοντος ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος θὰ ἐπέλθῃ αὕξησις τῆς τιμῆς τῶν ἀγαθῶν (εἰδικῶς καὶ πρὸ πάντων τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ), θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτόματος ἐλάττωσις τῆς καταναλώσεως αὐτῶν καὶ συνεπῶς οἰκονομία περὶ τὴν διάθεσιν ποσοῦ ἐξαγωγικοῦ συναλλάγματος, διὰ τὴν προμήθειαν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ τῶν ἐν λόγῳ εἰδῶν.

Ἀντιθέτως, ἐπειδὴ τὴν αὕξησιν τῆς τιμῆς τῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἀγαθῶν, δὲν θὰ ἀκολουθήσῃ οὔτε ἀμέσως, οὔτε κατ' ἰδίαν ἀναλογίαν, αὕξησις τῶν ἐγχωρίων εἰδῶν, θὰ συμβῇ τὸ ἐξῆς.

Ἐπειδὴ οἱ ἐξαγωγεῖς ἐξαγωγίμων προϊόντων καὶ κατ' ἐπέκτασιν οἱ παραγωγοὶ ἐξαγωγίμων προϊόντων θὰ ἀπολαμβάνουν, λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος, μεγαλυτέρων τιμῶν διὰ τὰ προϊόντα των καὶ μάλιστα εἰς σχέσιν πολὺ εὐνοϊκωτέραν ἀπὸ τὴν αὕξησιν τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τοῦ καθολικοῦ τιμαρίθμου τῆς Χώρας, θὰ κερδίζουν περισσότερα ἐκ τῶν προϊόντων των, θὰ

έντεινουν συνεπῶς τὴν παραγωγὴν τῶν προϊόντων των πρὸς δημιουργίαν ἀτομικοῦ πλούτου, ὅστις ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει θὰ εἶναι καὶ ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος.

Ἡ ἔντασις παραγωγῆς πρὸς δημιουργίαν πλούτου, θὰ ἐπιφέρῃ τὴν αὔξησιν ταύτης καὶ συνεπῶς καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξαγωγῶν, ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον αὔξησιν τοῦ εἰσαγομένου συναλλάγματος.

Ἀπεδείχθη συνεπῶς ὅτι, ὅταν τὸ νόμισμα ἐκτελῇ τὴν λειτουργίαν τῆς συναλλαγῆς, δηλαδὴ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἀγαθῶν μὲ τὴν καθαρῶς νομισματικὴν του ιδιότητα καὶ πέραν τῆς χρηματικῆς του ιδιότητος, ἀλλὰ μὲ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῆς ἀνταλλακτικῆς του σχέσεως πρὸς τὸ συνάλλαγμα καὶ τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῶν συναλλαγῶν εἶναι τὸ ὄργανον τῆς πίστεως καὶ ὁ δείκτης καὶ ῥυθμιστὴς τῆς οἰκονομικῆς ὑγείας ἢ ἀσθενείας τοῦ Ἑθνους.

Ὑπάρχει βεβαίως καὶ ἡ ἀντίθετος περίπτωσις. Ἡ περίπτωσις δηλαδὴ ὅπου ἓνα Ἑθνος, μία ἰδιαιτέρα δηλαδὴ οἰκονομικὴ μονάς, ἔχει παραγωγὴν ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν πολὺ μεγαλυτέραν τοῦ συνήθους, ὅπως εἶναι καὶ τὸ φυσικώτερον εἰς ἓνα διαρκῶς ἐξελισσόμενον καὶ προοδεύοντα κόσμον.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ, τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἔκδοσίν μας «Νόμισμα καὶ ἐργασία», διότι, συνδεομένη ἡ περίπτωσις αὕτη μὲ τὸ θέμα τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῆς αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς μέσῳ τοῦ νομίσματος καὶ τῆς σχέσεως τῆς ὁλότητος τῶν ἰδιαιτέρων οἰκονομικῶν μονάδων Ἑθνῶν μεταξύ των, λόγῳ τῆς ἀλληλεπιδράσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ἄλλου, ἀποτελεῖ θέμα ὅλως ἰδιαίτερον καὶ ἰδιαιτέρας μάλιστα σπουδαιότητος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετασθῇ ὡς ἀποτελοῦν τὴν ἀχίλλειον πτέρναν τοῦ φιλελευθερισμοῦ, μεθ' ὅλως ἰδιαιτέρας προσοχῆς.

Αὐτὸ τὸ ἐλεύθερον εἰς τὴν τιμὴν του καὶ κατὰ τὰς συναλλαγὰς καὶ τὸ ἐμπόριον, νόμισμα, ὅπερ, διὰ τῆς ιδιότητός του ὡς ὄργανον πίστεως καὶ ῥυθμιστοῦ τῆς οἰκονομικῆς ὑγείας ἢ ἀσθενείας τοῦ Ἑθνους, ἐπανεφερε καὶ πάλιν τὸν προσωρινῶς διαταραχθέντα ρυθμὸν τῆς οἰκονομίας λόγῳ ἐλλείψεως παραγωγῆς ἀγαθῶν ἢ σπαταλῶν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Δημοσίου, ἥλθε νὰ ἀντι-

καταστήσῃ τὸ ἀναγκαστικόν, διευθυνόμενον καὶ σταθεροποιημένον νόμισμα τῆς σήμερον, μὲ τὰς σοσιαλιστικὰς μεθόδους τῆς διευθυνομένης ἢ ῥυθμιζομένης οἰκονομίας τοῦ παρεμβατικοῦ Κράτους.

Πῶς λειτουργεῖ τὸ νόμισμα, ὑπὸ τὴν ἀναγκαστικὴν, σταθεροποιημένην καὶ διευθυνομένην μορφήν του καὶ ποῖαι αἱ ιδιότητες αὐτοῦ, θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον «Ἡ σημερινὴ πραγματικότης».

Πρὶν ὅμως εἰσέλθωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον «Ἡ σημερινὴ πραγματικότης», τὸ ὁποῖον καὶ πρόκειται νὰ καταδείξῃ τὴν ὅλως ἰδιάζουσαν ἀσθένειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάσχομεν ἡμεῖς ὡς οἰκονομικὴ μονάς, τὰ αἷτια ἅτινα προκαλοῦν ταύτην καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀναρρώσεως, ὀφείλομεν νὰ ὀλοκληρώσωμεν τὰς λειτουργίας καὶ τὴν σχέσιν τῶν ἐννοιῶν νόμισμα, χρῆμα, ἀγορά, παραγωγικὴ σχέσις, παραγωγικαὶ δυνάμεις, ἐμπόριον, συνάλλαγμα, διὰ τῆς συσχετίσεως αὐτῶν.

Ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς λειτουργίας τῶν ἐν λόγῳ ἐννοιῶν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς συναλλαγῆς πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν μας, δύναται νὰ ὀνομασθῇ καθ' ἡμᾶς μὲ τὰς λέξεις «οἰκονομικὸς κύκλος».

Ὅταν π. χ. ὁ παραγωγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ, καλλιεργῇ καὶ παράγῃ τὸ προϊόν του, ἐκτελεῖ ἐργασίαν Κοινωνικὴν, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀμειφθῇ, ὡς παρέχων εἰς τὴν Κοινωνίαν διὰ τῆς ἐργασίας του ἐμπόρευμα - ἀγαθόν, ὅπερ καλῶς ἢ κακῶς, ἀντιπροσωπεύει μίαν ἀξίαν χρήσεως, ἀφοῦ καλύπτει μίαν συνήθειαν, ἢ ὁποία ἐγένετο ἀνθρωπίνῃ ἀνάγκῃ.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ λοιπόν, διὰ τῆς ἐργασίας του, ἣτις καλύπτει καὶ θεραπεύει μίαν ἀνθρωπίνην ἀνάγκην, εὐρέως μάλιστα διαδεδομένην, εἶναι εἰς τὸν οἰκονομικὸν κύκλον, ἢ παραγωγικὴ δύναμις.

Ἡ παραγωγικὴ αὕτη δύναμις, δηλαδή ὁ παραγωγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ, διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας του, ἔχει ἀνάγκην νὰ διαθέσῃ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας του πρὸς κάλυψιν τῆς παγκοσμίου ἀνθρωπίνης ἀνάγκης, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ προϊόντος του μὲ ἄλλα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ, ἔχει ἀνάγκην δηλαδή νὰ ἔλθῃ εἰς παραγωγικὰς σχέσεις.

Πῶς ἔρχεται εἰς παραγωγικὰς σχέσεις;

Πωλεῖ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας του, καπνόν, εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ λαμβάνει νομίσματα, λαμβάνει δηλαδή ἓνα πιστωτικὸν τίτλον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ δώσῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ζωὴν του ἀγαθὰ.

Ἡ παραγωγικὴ σχέσις ἀρχίζει.

Ὁ ἀγοράσας τὸν καπνὸν ἔμπορος εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε μέσῳ ἄλλου προσώπου, ἐνεργῶν ὡς συνδετικὸς κρίκος, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ εἰς ἐπαφὴν τὴν παραγωγικὴν δύναμιν μετὰ τὴν κατανάλωσιν, μεταπωλεῖ τὸν καπνὸν εἰς ἄλλον ἀγοραστὴν καπνοῦ εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν ἢ τὸ Ἐξωτερικόν.

Δεδομένου, ὅτι ὁ καπνὸς ἀποτελεῖ μᾶλλον ἐξαγωγίμον προϊόν, θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πορείαν του πρὸς τὸ Ἐξωτερικόν.

Ὁ ἐξαγωγεὺς τοῦ καπνοῦ, ἀποστέλλει τὸ προϊόν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν καὶ λαμβάνει ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, ἢ ὁποία ἀναλαμβάνει τὸν ῥόλον τοῦ μεσάζοντος, τὴν ἀξίαν τοῦ ἀποστελλομένου εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν προϊόντος εἰς χαρτονόμισμα, μετὰ τὴν ὑπάρχουσαν σταθεροποιημένην σχέσιν χαρτονομίσματος - συναλλάγματος (δηλαδή π.χ. λαμβάνει δραχμὰς μετὰ τὴν ὑπάρχουσαν σχέσιν δραχμῆς - δολλαρίου, ἐὰν τὸ ἐμπόρευμα ἐστάλῃ εἰς Ἀμερικὴν).

Φυσικὰ, ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἀγοράσας τὸν καπνόν, ἐπλήρωσε δολ-
λάρια, διότι δολλάρια εἶναι τὸ ἐθνικὸν χαρτονόμισμα τῆς Χώρας
του. Ὁ λαβὼν ἐνταῦθα, διὰ τὸ ἐξαχθὲν προϊόν, ἀπὸ τὴν Τράπε-
ζαν δραχμὰς, ἔλαβε φυσικὰ τόσας δραχμὰς, ὅση εἶναι ἡ σχέσις
δολλαρίου πρὸς δραχμὴν. Ἐὰν δηλαδή τὸ προϊόν του ἀποτελούμε-
νον ἀπὸ 1.000 κιλὰ καπνοῦ πρὸς δολλάριον 1 κατὰ κιλὸν ἔχῃ ἀξίαν
1.000 δολλαρίων, ἔλαβε ἐνταῦθα παρὰ τῆς Τραπεζῆς, 1.000 δολ-
λάρια πρὸς 15.000 δραχμὰς ἀνὰ δολλάριον, ἴσον δραχμὰς ἐν
συνόλῳ 15.000.000.

Ἐλαβε δηλαδή διὰ κάθε κιλὸν καπνοῦ δραχμὰς 15.000.

Ἐὰν ἡ σχέσις δολλαρίου πρὸς δραχμὴν ἀντὶ 1 : 15.000 ἦτο
1 : 50.000, θὰ ἐλάμβανε διὰ κάθε κιλὸν δραχμὰς 50.000.

Φυσικὰ ὁ ἔμπορος, ἔχων ἐκ τῶν προτέρων ὑπ' ὄψιν του τὴν
ὑπάρχουσαν σταθεροποιημένην σχέσιν δολλαρίου πρὸς δραχμὴν,
ἐπλήρωσε τὸν παραγωγὸν τοῦ καπνοῦ μετὰ δραχμὰς 12.000 κατὰ
κιλὸν π.χ., δεδομένου ὅτι τὰ διάφορα ἔξοδά του καὶ τὸ κέρδος του

διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν προσέφερε, θὰ ἦσαν π.χ. 3.000 κατὰ κιλόν.

Ἐὰν ἡ σχέσις δολλαρίου πρὸς δραχμὴν ἦτο 1 : 50.000, θὰ ἐπλήρωνε εἰς τὸν παραγωγὸν π.χ. 40.000 κατὰ κιλόν, τῶν ἐξόδων τοῦ καὶ τοῦ κέρδους τοῦ ὑπολογιζομένων, κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν ὥς καὶ προηγουμένως, εἰς δραχμὰς 10.000.

Παρατηροῦμεν συνεπῶς ὅτι, ἡ σχέσις δολλαρίου πρὸς δραχμὴν, δηλαδή ἡ σχέσις ἐθνικοῦ χαρτονομίσματος Ἀμερικῆς πρὸς τὸ ἐθνικὸν χαρτονόμισμα Ἑλλάδος, ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν, τὰς ὁποίας θὰ λάβῃ ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ.

Μὲ σχέσιν 1 : 15.000 λαμβάνει κατὰ κιλόν 12.000 δραχμὰς.

Μὲ σχέσιν 1 : 50.000 λαμβάνει κατὰ κιλόν 40.000 δραχμὰς.

Συνεπῶς ἡ τιμὴ τοῦ συναλλάγματος, δηλαδή ἡ σχέσις ἀνταλλαγῆς τοῦ ἐθνικοῦ χαρτονομίσματος, πρὸς τὰ ἐθνικὰ χαρτονομίσματα τῶν ξένων Χωρῶν, ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ καπνοῦ, ὥς ἐξαγωγίμου προϊόντος. Καὶ ἡ τιμὴ τοῦ καπνοῦ, ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ποὺ θὰ πάρῃ ὁ παραγωγὸς αὐτοῦ.

Ἀλλὰ ἄς προχωρήσωμεν.

Ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἀγοράσας τὸν καπνὸν ἔμπορος, θὰ τὸν πωλήσῃ εἰς τὸν βιομήχανον σιγαρέττων, ἐὰν δὲν τὸν ἀγοράσῃ κατ'εὐθεΐαν ὁ βιομήχανος, θὰ τὸν ἀγοράσῃ τὸ Ἀμερικανικὸν Δημόσιον, διὰ νὰ τὸν παραχωρήσῃ εἰς τὸν Ἀμερικανὸν βιομήχανον σιγαρέττων.

Ὁ καπνὸς θὰ μετατραπῇ εἰς σιγαρέττον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀγοράσῃ ὁ Ἀμερικανὸς πολίτης καὶ θὰ καπνίσῃ, δηλαδή θὰ ἐκτελέσῃ μίαν συνήθειάν του, ἡ ὁποία ὅπως γνωρίζομεν, ἐγένετο εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀνθρώπους μία ἀνάγκη.

Τὸ ἥμισυ τῆς παραγωγικῆς σχέσεως, ἔκλεισε.

Ὁ καπνίσας ὁμῶς τὸ σιγαρέττον Ἀμερικανὸς πολίτης, εἶναι π.χ. κατασκευαστὴς ραδιοφώνων.

Τὸ ραδιόφωνον τοῦ Ἀμερικανοῦ πολίτου, ἀκολουθὸν τὴν ἰδίαν διαδικασίαν θὰ ἔλθῃ εἰς Ἑλλάδα, ὅπου θὰ ἀγορασθῇ μὲ τὸ νόμισμα ποὺ ἔλαβε ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ ὅταν ἐπώλησε τὸ προϊόν του, εἰς τὴν ἀγοράν.

Ἡ παραγωγικὴ σχέση, ἔκλεισε.

Πόσας δραχμὰς ἔδωσε ὁ παραγωγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸ Ἀμερικανικὸν ραδιόφωνον;

Ἔδωσε 1.200.000.

Ἄρα, ἡ παραγωγικὴ σχέσις τοῦ καπνοῦ μὲ τὸ ραδιόφωνον, εἶναι 100 : 1.

Δηλαδή ἓνα ραδιόφωνον ἴσον 100 κιλὰ καπνοῦ.

Ποῖος ἐμεσολάβησε διὰ τὴν παραγωγικὴν σχέσιν τοῦ παραγωγοῦ καπνοῦ (δηλαδή τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως «παραγωγὸς καπνοῦ»), μὲ τὸν παραγωγὸν ραδιοφώνων (δηλαδή τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως «παραγωγὸς ραδιοφώνων»);

1) Τὸ χρήμα: Χρήσιμον πρᾶγμα, καπνὸς καὶ ραδιόφωνον.

2) Τὸ νόμισμα: Πιστωτικὸν μέσον συναλλαγῆς, διότι ὅταν τὸ πῆρε ὁ παραγωγὸς καπνοῦ, τὸ ἐκράτησε διὰ νὰ ἀγοράσῃ ραδιόφωνον, διότι εἶχε τὴν πίστιν ὅτι μὲ αὐτὸ θὰ τὸ ἀγοράσῃ ἐν καιρῷ.

3) Ἡ ἀγορά: Τόπος συναλλαγῆς.

4) Ὁ ἔμπορος: Μεσίτης συναλλαγῆς.

5) Ἡ Τράπεζα: Ἄλλος μεσίτης συναλλαγῆς.

6) Τὸ συνάλλαγμα: Σχέσις συναλλαγῆς.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἄλλοι παράγοντες, οἱ ὅποιοι ἐμεσολάβησαν, ὡς ὁ παραγγελιοδόχος, τὸ μεταφορικὸν μέσον, ὁ πλάσιέ κλπ. κλπ., ἀλλὰ φυσικὰ ἀναφέρομεν τοὺς κυριωτέρους.

Ὀλόκληρος αὕτη ἡ διαδικασία τῆς παραγωγικῆς σχέσεως μέσῳ τοῦ χρήματος, τοῦ νομίσματος, τῆς ἀγορᾶς, τοῦ ἐμπόρου, τῆς Τραπεζῆς, τοῦ συναλλάγματος κλπ. κλπ., εἶναι αὐτὸ πού ἡμεῖς ὀνομάζομεν «Οἰκονομικὸς κύκλος».

Ἐκαστος φυσικὰ παραγωγὸς καπνοῦ ἢ ἕκαστος παραγωγὸς ραδιοφώνων, ἀντιπροσωπεύων ἐν προκειμένῳ ὁ καθένας καὶ μίαν παραγωγικὴν δύναμιν, δύνασθε νὰ ἀναλογισθῇτε καὶ δὲν δύνασθε ἀσφαλῶς νὰ κατορθώσετε νὰ συλλάβετε κἄν, τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν παραγωγικῶν σχέσεων, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ καταφύγουν πρὸς κάλυψιν τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν των.

Ἐκατομμύρια τῶν ἑκατομμυρίων ἀσφαλῶς εἶναι αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ των, πρὸς ἀλληλοσυμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν των.

Ἑκατομμύρια τῶν ἑκατομμυρίων εἶναι αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθουν εἰς παραγωγικὰς σχέσεις ματαξύ των, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν των.

Κάθε διαδικασία παραγωγικῆς σχέσεως, ἀποτελεῖ καὶ μίαν ἀπειροελαχίστην ποικιλίαν, πρὸς δημιουργίαν καὶ ὁλοκλήρωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου.

Ἐάν, εἰς τὴν τοιαύτην ὁλοκλήρωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου, δι' οἷονδήποτε λόγον ὑστερήσουν, εἴτε ὁ μέχρι στιγμῆς παράγων ἀνάγκη (συνήθεια), εἴτε ὁ μέχρι στιγμῆς παράγων τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως ἢ καὶ τὸ ἀντίθετον, δηλαδή ὑπερβάλουν, ἢ ὁλοκλήρωσις τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου χωλαίνει καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀριθμίας τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ἀλλοιώσεως ἐνὸς ἐκ τῶν δύο παραγόντων.

Ἐὰν π. χ. παύσῃ ἡ συνήθεια (ἀνάγκη) τοῦ καπνίσματος, χιλιάδες παραγωγῶν καπνοῦ θὰ μείνουν ἄνευ ἐργασίας, δημιουργοῦντες πρόβλημα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἀλλὰ ἐὰν οἱ δύο ἀκραῖοι παράγοντες ἐκάστης ποικιλίας οἰκονομικοῦ κύκλου παραμένουν σχετικῶς σταθεροὶ καὶ ὁ ὁλοκληρωμένος οἰκονομικὸς κύκλος μιᾶς Χώρας παρουσιάζῃ φαινόμενα παραλύσεως, τότε τὸ κακὸν δέον νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν μεσαζόντων παραγόντων.

Ποῖος εἶναι ὁ κύριος συντελεστής, ὁ κύριος μεσάζων παράγων διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ θαύματος τούτου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν « οἰκονομικὸς κύκλος » ;

Ποῖος ἄλλος; Τὸ νόμισμα. Θὰ ἴδωμεν λοιπὸν πῶς ἐκτελεῖ τοῦτο τὴν ὑπηρεσίαν του σήμερον διὰ τὴν Χώραν μας καὶ ἴσως ἐν μέρει καὶ γενικῶς διὰ τὸν κόσμον ὅλον, εἰς τὸ κεφάλαιον « Ἡ σημερινὴ πραγματικότητα ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἡ σημερινή πραγματικότητα.

Διὰ τῶν λέξεων ἡ σημερινή πραγματικότης, θέλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην μας, μίαν ἰδέαν τοῦ πῶς ἐκτελεῖται σήμερον ὁ οἰκονομικὸς κύκλος τῆς Χώρας καὶ πῶς κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἐκτελοῦν ἢ ὄχι κατὰ τὸν ὀρθὸν τρόπον τὴν ὑπηρεσίαν των :

- 1) Αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις.
- 2) Αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις.
- 3) Τὸ χρῆμα.
- 4) Τὸ νόμισμα.
- 5) Ἡ ἀγορά.
- 6) Ὁ ἔμπορος.
- 7) Αἱ Τράπεζαι καὶ
- 8) Τὸ Δημόσιον (δηλαδή οἱ διαχειριζόμενοι ἐκάστοτε τὴν ἐξουσίαν).

Παρακολουθῶ μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν ἐξέλιξιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Χώρας προβλημάτων, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν καὶ μελετῶ πᾶν λαμβανόμενον μέτρον καὶ πᾶσαν διατυπωμένην γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Τὸ συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξα, εἶναι ἀποκαρδιωτικόν.

- 1) Ὑπάρχει σύγχυσις ἄνευ προηγουμένου καὶ
- 2) Ὅλοι κατατρίβονται εἰς λεπτομερείας καὶ πασχίζουν διὰ τὴν κατὰ μέρος βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων, παραβλέποντες ἢ ἀγνοοῦντες τὸ βασικὸν αἷτιον τῆς οἰκονομικῆς κακοδαιμονίας τοῦ τόπου.

Ποῖος εἶναι ὁ ὑπαίτιος;

Κυρίως ὑπαίτιοι εἶναι οἱ διαχειρισθέντες ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν τὰ κοινά, εἰδικώτερον βεβαίως τὸν οἰκονομικὸν τομέα, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον τὴν διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Δημοσίου.

Τελείως ὁμως ἀνεύθυνος δὲν εἶναι καὶ ὁ λαὸς τῆς Χώρας. Καὶ δὲν εἶναι τελείως ἀνεύθυνος, διότι πότε ἐζήτησε εὐθύνας, πραγματικὰς εὐθύνας ἀπὸ τοὺς διαχειριστάς του ;

*Ερχεται πρῶτος ὁ Σβῶλος καὶ ἀφοῦ καταρρακώνει τὴν πίστιν τοῦ Δημοσίου καὶ δημιουργεῖ κοινωνίαν ἀνθρώπων ἀποβλέπουσαν πρὸς τοὺς διαχειριστάς τοῦ Δημοσίου, ὡς πρὸς κλέπτας τόσων καὶ τόσων ἐτῶν ἐργασίας του καὶ ἀποταμιεύσεώς του, προσχωρεῖ εἰς τὸ Στρατόπεδον τῶν ἀνατροπέων τῆς Κοινωνίας καὶ ἐλπίζει ἐκεῖθεν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς συνανθρώπους του τὴν χαριστικήν βολὴν κατὰ τῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας των καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ των.

Ποῖος ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν του ;

Ποῖος τὸν ἐτιμώρησε ;

*Εξηκολούθησε νὰ ζῇ ἐν μέσῳ τῶν θυμάτων του ἀνενόχλητος καὶ μυκτηρίζων τὴν νοημοσύνην των.

*Ερχεται δεύτερος ὁ Βαρβαρέσος.

Περιεβλήθη μὲ τὴν τήβεννον τοῦ δικτάτορος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς Χώρας ζητημάτων καὶ χρησιμοποιοῦν τὸ μεγαλεπήβολον ἔνδυμά του, διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀσχημίας τοῦ προκατόχου του, κλείνεται εἰς τὸ φρούριόν του μετὰ τῆς ἰδιαιτέρας του Γραμματέως καὶ οἱ θνητοὶ ἀναμένουν τοὺς χρησμούς του.

Καὶ ἐγεννήθη τὸ τέρας τῶν διατιμήσεων τῆς ντομάτας καὶ τῆς μαρίδας καὶ πληθὸς ἄλλων ἀνοησιῶν καὶ ἀτασθαλιῶν, ἀφοῦ δὲ κατὰ τὸ ἐξάμηνον τῆς δικτατορίας του ἀνέτρεψε τὸ πᾶν καὶ ἀνέστátωσε τὴν οἰκονομικὴν ἀνισορροπίαν τοῦ τόπου, ἀπῆλθε μυκτηρίζων καὶ ὑβρίζων τοὺς στυλοβάτας τοῦ ἀστικοῦ καθεστῶτος, ὡς ὑπαιτίους τῆς κακοδαιμονίας τοῦ τόπου.

Ποῖος ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν του ;

Ποῖος τὸν ἐτιμώρησε ;

Ζῇ καὶ βασιλεύει εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ μάλιστα ὡς Οἰκονομικὸς Σύμβουλος τοῦ Διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, πρὸς ἀγαλλίασιν τῆς ψυχῆς τοῦ πατρωνός του ἀρχισοσιαλιστοῦ Λόρδου

Κεύνες καὶ παντὸς ἀναμορφωτοῦ τῆς διευθυνομένης σοσιαλιστικῆς Κοινωνίας μας.

Τὸν ἐκαλέσαμεν!!! δὲ μετὰ δετίαν, νὰ ζητήσωμεν καὶ τὰς συμβουλὰς του.

ἽΟποία κατὰπτωσις!!!

Ἔρχεται κατόπιν ὁ ἔσμὸς τῶν οἰκονομολόγων τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μὲ τὸν Ἀρχηγόν του ἐπικεφαλῆς, ὁ ὁποῖος ὁμολογεῖ ἄνευ ἐντροπῆς, ὅτι τὰ οἰκονομολογικὰ εἶναι δι' αὐτὸν Terra Incognita «Ἄγνωστος γῆ» καὶ ἀφοῦ καταναλίσκει τὸ εἰς συνάλλαγμα ἀπόθεμα τῆς Χώρας εἰς πειράματα ἐλευθερο-σοσιαλισμοῦ, καταφεύγει ἐπαίτης εἰς Οὐασιγκτῶνα διὰ οἰκονομικὴν βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας θὰ μᾶς ἀνέμενε τὸ χάος.

Ποῖος ἐζήτησε παρ' αὐτῶν εὐθύνας;

Ποῖος τοὺς ἐτιμώρησε ;

Ἔρχονται κατόπιν οἱ φωστῆρες τοῦ λεγομένου κατ' εὐφημισμὸν Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων μετὰ τοῦ νέου ἀστέρος τῆς ΕΠΕΚ καὶ ἀφοῦ σαλατοποιοῦν τὸ σύμπαν καὶ συνεχίζουν πᾶσαν μωρίαν καὶ ἀρπαγὴν τοῦ πλούτου τῆς Χώρας, ἀπέρχονται ἀνενόχλητοι.

Ποῖος ἐζήτησε παρ' αὐτῶν εὐθύνας;

Ποῖος τοὺς ἐτιμώρησε ;

Τὸ μόνον ἐλαφρυντικὸν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, εἶναι ἡ ἄγνοιά του τοῦ πῶς καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν εἶναι ὑπαίτιοι οἱ ἡγέται του.

Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν ἔχει δοθῇ τόση βοήθεια (πάσης φύσεως) εἰς τὴν Χώραν μας, ὥστε θὰ ἔπρεπε ὅχι μόνον νὰ εἴχομεν ὀρθοποδήσει, ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμεθα εἰς πολὺ καλυτέραν κατάστασιν ἀπὸ πολλὰς προπολεμικὰς περιόδους, ὅπου ἡ ἐξεύρεσις ἔστω καὶ μικροῦ ἐξωτερικοῦ δανείου, ἐθεωρεῖτο σωτηρία καὶ ἦτο ἡ πανάκεια πρὸς ἰσορρόπησιν τῶν κακῶς ἐχόντων οἰκονομικῶν.

Διατί τοῦτο ;

Διότι ὅταν προπολεμικῶς δι' ἑνὸς μικροῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ τὰ πράγματα ἤρχοντο εἰς τὴν θέσιν των, ἡ ἀσθένεια ἦτο ἀπλῶς ἀσθένεια τοῦ Κράτους, δηλαδή τοῦ Δημοσίου, ἐνῶ ἀντιθέτως σήμερον, ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀσθένεια τῆς Χώρας ὁλοκλήρου

καὶ μάλιστα ἀσθένεια, διὰ τὴν ὁποῖαν τὴν εὐθύνην ἀπόλυτον, ἔχει αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος.

Τί συμβαίνει λοιπόν;

Μὰ ἀπλούστατα, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΟΥΤΟΥ καὶ δὲν ὑπάρχει δημιουργία πλούτου, διότι δὲν ὑπάρχει κίνητρον διὰ δημιουργίαν πλούτου.

Ἡ δημιουργία τοῦ πλούτου, ὡς γνωστόν, ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐργασίας, τῆς παραγωγικῆς φυσικᾶς ἐργασίας, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρχη ἐργασία, πρέπει νὰ ὑπάρχη κίνητρον πρὸς ἐργασίαν.

Δύο τρόπους βλέπομεν διὰ νὰ ὑπάρχη κίνητρον πρὸς ἐργασίαν καὶ δῆ:

1) Τὸ ἀτομικὸν κέρδος καὶ

2) Ὁ ἐξαναγκασμός.

Ποῖος ἐκ τῶν δύο ἰσχύει διὰ τὴν Χώραν μας;

Νομίζομεν ὅτι οὔτε ὁ πρῶτος, δυστυχῶς, οὔτε ὁ δεύτερος, Δόξα τῷ Θεῷ.

Θὰ ἀσχοληθῶμεν φυσικὰ μὲ τὸν πρῶτον, δηλαδὴ μὲ τὴν προτροπὴν πρὸς ἐργασίαν διὰ τοῦ ἀτομικοῦ κέρδους, διότι μὲ τὸν δεύτερον, ἀρμοδιώτεροι ἡμῶν εἶναι οἱ Οἰκονομολόγοι τῶν ὁλοκληρωτικῶν καθεστώτων, οἱ πατέρωνές των καὶ πᾶς ἄλλος ἐνδιαφερόμενος νὰ τακτοποιήσῃ τὴν οἰκονομίαν διὰ τοῦ προγραμματισμένου σχεδίου.

Ὅταν τὸ 1944-1945 ἐγένετο ἡ πρώτη ἀναπροσαρμογὴ-σταθεροποιήσις!! τοῦ νομίσματος, καθωρίσθη ἀξία δραχμῆς 1:150 μὲ τὸ δολλάριον καὶ 1:600 μὲ τὴν λίραν Ἀγγλίας.

Ποῦ ἐβασίσθη ἡ ἐν λόγω σταθεροποιήσις, δὲν γνωρίζομεν. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι, ἐνῶ ἐκανονίσθησαν τιμαὶ συναλλάγματος ἴδιαι μὲ τὰς προπολεμικάς, ὁ τιμάριθμος τὴν ἰδίαν ἐποχὴν παρουσιάζετο μὲ σχέσιν 1:10 ἔναντι τῆς προπολεμικῆς, δηλαδὴ αἱ τιμαὶ τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, εὕρισκοντο εἰς τὸ δεκαπλάσιον τῶν προπολεμικῶν.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἐκράτησεν ἐπὶ ἓν περίπου ἑξάμηνον, ὁπότε ὑπὸ τὴν βίαν τῶν πραγμάτων καὶ τῆς αὐξοῦσης διαφοροποιήσεως μεταξὺ συναλλάγματος καὶ τιμαρίθμου, ἐγένετο ἡ δευτέρα ἀναπροσαρμογὴ-σταθεροποιήσις, μὲ σχέσιν συναλλάγματος

1:4 ἔναντι τῆς προπολεμικῆς, δηλαδή μὲ σχέσιν δραχμῆς ἔναντι συναλλάγματος, δολλάριον 1 : 500 καὶ λίρα Ἀγγλίας 1 : 2.000, ἐνῶ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ὁ τιμάρριθμος εὕρισκετο εἰς σχέσιν 1 : 30 ἔναντι τῆς προπολεμικῆς.

Φυσικὰ ὑπὸ τοιαύτην δυσαναλογίαν σχέσεως συναλλάγματος καὶ τιμαρίθμου, θὰ ἦτο ἄστεϊον νὰ γίνῃ λόγος δι' ἐξαγωγήν προϊόντων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ συνεπῶς, θὰ ἦτο ἄστεϊον νὰ ὑπολογίζῃ κανεὶς δι' ἐργασίαν ὅλων ἐκείνων, οἵτινες εἰργάζοντο διὰ τὴν παραγωγήν τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων.

Διατί δὲν ἠδύναντο νὰ ἐργασθοῦν ἅπαντες ἐκεῖνοι, οἵτινες προπολεμικῶς εἰργάζοντο διὰ τὴν παραγωγήν τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων μας;

Ἄς λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὸν παραγωγὸν τοῦ καπνοῦ.

Προπολεμικῶς, δι' ἓν κιλὸν καπνοῦ Μακεδονίας, τοῦ ὁποίου ἡ μέση Διεθνὴς τιμὴ ἦτο 1 δολλάριον κατὰ κιλόν, εἰσέπραττε δραχμὰς 80 - 90 (μὲ τιμὴν δολλαρίου 125 δραχμῶν).

Μὲ δραχμὰς 80 - 90, ἠγόραζε 4 - 5 ὀκ. ζακχάρεως (ζάκχαρις 18 δραχμὰς ἢ ὀκά).

Μὲ δραχμὰς 160 - 180, δηλαδή μὲ 2 κιλὰ καπνοῦ, ἠγόραζε ἓνα ζεῦγος ὑποδημάτων.

Μὲ δραχμὰς 80 - 90, ἠγόραζε 2 1/2 ὀκάδες λάδι (λάδι 35 δραχμὰς ἢ ὀκά).

Δηλαδή, ἡ παραγωγικὴ σχέσις τοῦ προϊόντος καπνός, ἦτο :

1 : 5 μὲ τὴν ζάκχαριν,

2 : 1 μὲ τὰ παπούτσια,

1 : 2 1/2 μὲ τὸ λάδι.

Δηλαδή: 1 κιλὸν καπνοῦ = 5 ὀκάδες ζάκχαρις,

2 κιλὰ καπνοῦ = 1 ζεῦγος παπούτσια,

1 κιλὸν καπνοῦ = 2 1/2 ὀκάδες λάδι.

Τί εἰσέπραττε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (Καλοκαῖρι τοῦ 1945) ὁ παραγωγὸς καπνοῦ διὰ ἓνα κιλὸν τοῦ προϊόντος του, πάλιν μὲ μέσην Διεθνῇ τιμὴν 1 δολλαρίου κατὰ κιλόν;

Δραχμὰς 350 - 400 περίπου κατὰ κιλὸν (1 δολλάριον = 500 δραχμαί).

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 5 ὀκάδες ζακχάρεως, ἤθελε δραχμὰς 1.000 (ζάκχαρις Καλοκαῖρι 1945 πρὸς δραχμὰς 200 κατ' ὀκάν). Δηλαδή

ἤθελε 3 κιλά καπνοῦ, ἐκεῖ ποὺ προπολεμικῶς ἤθελε 1 κιλὸν καπνοῦ.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἓνα ζευγὸς παπούτσια, ἤθελε δραχμὰς 15.000 (Καλοκαῖρι 1945). Δηλαδή ἤθελε 40 κιλά καπνοῦ, ἐκεῖ ποὺ προπολεμικῶς ἤθελε 2 κιλά καπνοῦ.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 2 $\frac{1}{2}$ ὀκάδες λάδι, ἤθελε δραχμὰς 2.250 (λάδι Καλοκαῖρι 1945 δραχ. 900 κατ' ὀκάν). Δηλαδή ἤθελε 6 κιλά καπνοῦ διὰ νὰ ἀγοράσῃ 2 $\frac{1}{2}$ ὀκάδες λάδι, ἐνῶ προπολεμικῶς ἤθελε 1 κιλὸν καπνοῦ διὰ νὰ ἀγοράσῃ 2 $\frac{1}{2}$ ὀκάδες λάδι.

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις τὸ 1945, ἦτο :

1 κιλὸν καπνοῦ = 2 περίπου ὀκάδες ζάκχαρις,
40 κιλά καπνοῦ = 1 ζευγὸς παπούτσια,
3 κιλά καπνοῦ = 1 ὀκὰ 100 δράμια λάδι.

Νὰ ἡ παραβολή, τί ἀγόραζε ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ μὲ 40 κιλά καπνό :

	<i>Τὸ ἔτος 1938/9</i>	<i>Τὸ ἔτος 1945</i>
Ζάκχαρις	200 ὀκάδες	80 ὀκάδες
Παπούτσια	20 ζεύγη	1 ζευγὸς
Λάδι	100 ὀκάδες	17 ὀκάδες

Πῶς νὰ ἐργασθῇ, ἀφοῦ αἱ δραχμαὶ τὰς ὁποίας εἰσέπραττε δὲν τοῦ ἔφθαναν διὰ νὰ ἀγοράσῃ οὔτε τὸ $\frac{1}{4}$ τῶν ὅσων ἠγόραζε πρὶν ;

Πῶς νὰ ἐργασθῇ, ἀφοῦ αἱ δραχμαὶ τὰς ὁποίας εἰσέπραττε δὲν τοῦ ἔφθαναν διὰ νὰ καλύψῃ τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας του ;

Τί θὰ τοῦ ἔμενε διὰ νὰ καλύψῃ τὰ καλλιεργητικὰ του ἔξοδα ;

Κατήντησε πένης καὶ ἄθλιος.

Ὡς νὰ μὴ ἔφθανε ἡ ἐν λόγῳ σαθρὰ συναλλαγματικὴ βάση, ἡ ὁποία ἐστέρει τῆς ἐργασίας των ἅπαντας τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἐξαγωγήματα προϊόντα, ἤρχισε καὶ μία ἄνευ προηγουμένου διανομὴ δωρεὰν ἀγαθῶν εἰς τὸν πληθυσμόν, ἡ ὁποία τίποτε ἄλλο δὲν κατώρθωσε παρά, νὰ συνηθίσῃ εἰς ἀργίαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν κατοίκων τῆς Χώρας καὶ μάλιστα τοὺς ἀπορωτέρους, τὸ μέρος ἐκεῖνο δηλαδή, τὸ ὁποῖον ὅπως αἱ ἐργάτιδες μέλισσαι, ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον τῆς δυνάμεώς του, ἐργασίας του, πρὸς δημιουργίαν τοῦ πλούτου.

Ὅταν λόγῳ τῆς γενικῆς δωρεὰν διανομῆς, ἡ τιμὴ τοῦ ἐγχωρίου σταριοῦ ἔπιανε μόλις καὶ μετὰ βίας τὰς 120 δραχμὰς κατ'

ὁκάν (Καλοκαῖρι 1945), ἂν ὑπολογίσουμε τὸ ἐμπορικὸν κέρδος σὲ ἓνα εἶδος παθητικό!!!, ὅπως κατήντησε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ εἶναι τὸ στάρι, τὰ μεταφορικὰ ἔξοδα ποὺ ἦσαν περίπου 50 δραχ. τὴν ὁκά, λόγῳ τῆς ἀθλίας συγκοινωνιακῆς μας καταστάσεως καὶ τὶς διάφορες φορολογίες, ὁ παραγωγὸς τελικὰ εἶναι ζήτημα ἂν εἰσέπραττε γιὰ κάθε ὁκά δραχμὰς 50.

Μὲ τί καρδιὰ λοιπὸν νὰ ὑποβληθῇ στὴ σκληρὴ δουλειὰ τοῦ γεωργοῦ, γιὰ νὰ κάμῃ ἓνα προϊόν, ποὺ τὴν καλὴ ἐποχὴ τοῦ ἐξοφάριζε τοῦλάχιστον μὲ 1 ὁκά ἓνα πῆχυ κάμποτ ἢ ἄλατζά, μὲ 2 ὁκάδες ἓνα πῆχυ ντρίλι καὶ μὲ 30 ὁκάδες ἓνα ζευγάρι γερά παπούτσια, ἐνῶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη (Καλοκαῖρι 1945) γιὰ νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἴδια πράγματα ἤθελε 15 ὁκάδες στάρι γιὰ ἓνα πῆχυ κάμποτ ἢ ἄλατζά, 30 ὁκάδες γιὰ ἓνα πῆχυ ντρίλι καὶ 250 ὁκάδες γιὰ ἓνα ζευγάρι παπούτσια.

Πῶς νὰ ἐργασθῇ ἀφοῦ αἱ δραχμαὶ τὰς ὁποίας εἰσέπραττε, δὲν τοῦ ἔφθαναν νὰ καλύψῃ τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας του;

Τί θὰ τοῦ ἔμενε διὰ νὰ καλύψῃ τὰ καλλιεργητικὰ του ἔξοδα;
Κατήντησε πένης καὶ ἄθλιος.

Ἡ μόνη ἀπασχόλησις ἦτο ἡ πολιτικολογία, ἡ διανομὴ καὶ ὁ κανὼν περὶ τὴν διανομὴν τῶν δωρεῶν ΕΜ-ΕΛ καὶ ΟΥΝΡΑ καὶ... ἡ ἐξαργύρωσις!!! τῶν ἐκ 3.000.000 περίπου δολλαρίων μηνιαίως, ἐμβασμάτων τῶν τέκνων μας τοῦ Ἐξωτερικοῦ πρὸς τοὺς δεινοπαθήσαντας συγγενεῖς των τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ $\frac{1}{10}$ τῆς πραγματικῆς τιμῆς των. Πόσοι καὶ πόσοι δὲν ἐκλάπησαν τοιουτοτρόπως καὶ πόσοι καὶ πόσοι μὴ δεχόμενοι τὴν κλοπὴν, τὰ ἐπέστρεψαν.

Δὲν παρίσταται φυσικὰ ἡ ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν, ὅτι τόσον ἡ πρώτη, ὅσον καὶ ἡ δευτέρα ἀναπροσαρμογὴ - σταθεροποιήσις, γινόμεναι ἄνευ οὐδενὸς σταθεροῦ οἰκονομικοῦ βάρους, ἦτο ἀδύνατον νὰ σταθοῦν, διότι οὐδέποτε εἶναι δυνατόν νὰ σταθῇ νόμισμα σταθερόν, ἄνευ σταθερᾶς παραγωγῆς. Πρέπει νὰ προηγηθῇ τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ νὰ ὑπάρχῃ σταθερὰ παραγωγή, διὰ νὰ ὑπάρξῃ σταθερόν νόμισμα. Ἀλλὰ ὥς νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο, τὰ κατάλοιπα τῆς κατοικτικῆς περιόδου μὲ τὴν ἀνυπαρξίαν πίστεως καὶ αἱ χαριστικαὶ βολαὶ αἱ δοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κράτους, τόσον εἰς τὰ χρεώγραφα, ὅσον καὶ εἰς τὰς μικρὰς καταθέσεις, προέτρεπον τὸν κάθε ἓνα εἰς

τὴν ἐπένδυσιν παντὸς διαθεσίμου πρὸς τὸ καταφύγιον τοῦ χρυσοῦ, ἐπιτείνοντες οὕτω τὸν φαῦλον κύκλον, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διεύρυνσιν καθημερινῶς τῆς διαφορᾶς σχέσεως τιμαρίθμου καὶ συναλλάγματος.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, ἐκρίθη κατάλληλον νὰ ὁλοκληρωθῇ!!! ὁ οἰκονομικὸς κύκλος, διὰ τῆς παροχῆς συναλλάγματος εἰς τὸ ἐμπόριον πρὸς εἰσαγωγάς.

Ἐδόθη λοιπὸν ἐλευθέρως!!! συνάλλαγμα εἰς τὸ ἐμπόριον δι' εἰσαγωγὰς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, καὶ ἐδόθη συνάλλαγμα εἰς τιμὴν πολλαπλασίως χαμηλοτέραν τῆς δεούσης.

Τί συνέβη ;

Μὲ «τζάμπα» συνάλλαγμα, ἐγέμισεν ἡ ἀγορὰ μὲ πάσης φύσεως χρήσιμα, ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων ἄχρηστα ἢ πολυτελῆ προϊόντα, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή ἐπιτρέπεται μόνον εἰς περιόδους ἀπολύτου οἰκονομικῆς εὐημερίας καὶ εὐεξίας. Ἀλλὰ τὸ χειρότερον ἦτο ὅτι, μὲ τὸν ὑπάρχοντα διαφορισμὸν κόστους εἰσαγομένων ἀγαθῶν καὶ γενικοῦ ἐσωτερικοῦ τιμαρίθμου, συνέβησαν δύο κακά.

Μὲ τὴν πώλησιν τοῦ $\frac{1}{4}$ τῶν ἐν λόγῳ εἰσαχθέντων ἀγαθῶν εἰς τὴν ἀγοράν, ἐκάλυπτε τὸ κεφάλαιόν του ὁ εἰσαγωγεὺς καὶ τίποτε δὲν τὸν ἐξηνάγκαζε νὰ πωλήσῃ τὰ ὑπόλοιπα, δεδομένου δὲ μάλιστα, ὅτι ἤρχισεν ἤδη μετὰ ἑξάμηνον νὰ μὴ χορηγῇται συνάλλαγμα, διότι εἶδον ὅτι ἡ..... ἐλευθέρᾳ παροχῇ συναλλάγματος μὲ τὴν χαμηλὴν ταύτην τιμὴν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἐκράτησεν ὁ εἰσαγωγεὺς ταῦτα καὶ τὰ διέθεσε σιγὰ - σιγὰ εἰς τὴν ἀγοράν, μὲ ἀποτέλεσμα :

1) Νὰ ἐξανεμισθῇ τὸ ὑπάρχον συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα καὶ

2) Νὰ ὠφεληθῇ ὑπερμέτρως ὠρισμένη τάξις, εἰς βάρος τοῦ συνόλου.

Τὸ τοιοῦτον προῆλθεν ἐξ ἐσφαλμένου χειρισμοῦ τῆς ἐννοίας τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἐλευθερία εἶναι καθολικὴ. Ὄταν παραχωροῦμεν ἐλευθέρως συνάλλαγμα, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλευθερία συναλλαγῶν καθολικὴ καὶ πρὸ πάντων ἐλεύθερον νόμισμα καὶ ὄχι σταθεροποιημένον, τότε τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων, δηλαδὴ ἀντὶ νὰ ἐπέλθῃ ἰσορροπία, ἐπέρχεται ἀπόλυτος ἀναστάτωσις. Τοῦτο δὲ εἶναι ὅλως φυσικόν, διότι ἐνῷ τὸ ἐν σκέλος εἶναι ἐλεύθερον, τὸ ἕτερον παρα-

μένει δέσμιον καὶ συνεπῶς δὲν ὑπάρχει οἰκονομικὴ ἀρμονία.

Θὰ ἐρωτήσῃ κανεῖς, διατί συμβαίνει τὸ τοιοῦτον. Ἀπλούστατα, διότι καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἔμπορος εἰσαγωγεὺς, ἤθελε νὰ δώσῃ τὸ ἐμπόρευσμά του εἰς τὴν ἀγορὰν μὲ λογικὴν τιμὴν (δηλαδὴ μὲ τὸ λογικὸν ἐμπορικὸν κέρδος 5-10 % ἀναλόγως τοῦ εἴδους), θὰ συνέβαινε τὸ ἐξῆς ἀμίμητον:

Πᾶς κατέχων δραχμὰς καὶ εὐρίσκων ἓνα ἐμπόρευμα μὲ τιμὴν 5-6 φορὰς μεγαλυτέραν τῆς προπολεμικῆς, τὸ ἠγόραζε ἀμέσως καὶ τὸ μετεπώλει 25-30 φορὰς ἀκριβώτερα, ἥτοι μὲ τὴν τρέχουσαν μέσῃν τιμὴν τιμαρίθμου, κερδίζων τὴν διαφοράν. Συνεπῶς καὶ ἂν ἤθελε ὁ ἔμπορος νὰ μὴ κερδοσκοπήσῃ, κάποιος ἄλλος θὰ εὐρίσκετο ἐξυπνότερος διὰ νὰ τὸ κάμῃ.

Τὸ τοιοῦτον συνέβαινε ἀπλούςτατα, διότι τὸ συνάλλαγμα δὲν ἦτο ηὐξημένον ἔναντι τῆς δραχμῆς μὲ τὴν ἰδίαν σχέσιν πρὸς ἣν καὶ ὁ τιμὰριθμὸς ηὐξημένος ἔναντι τοῦ προπολεμικοῦ τοῦ ὕψους. Ἐνῷ τὸ συνάλλαγμα καθωρίσθη ἀκριβώτερον ἀπὸ προπολεμικῶς κατὰ 4 φορὰς, ὁ τιμὰριθμὸς ἦτο ηὐξημένος ἐν σχέσει μὲ τὸν προπολεμικὸν κατὰ 30 φορὰς.

Ἐὰν εἶχον εἰς τὴν διάθεσίν των 50 φορὰς περισσότερον συνάλλαγμα, ἴσως νὰ ἔφερναν κάποτε τὴν ἰσοτιμίαν σχέσεως τιμαρίθμου καὶ συναλλάγματος· ἀλλὰ μὲ περιορισμένον ποσὸν συναλλάγματος καὶ μὲ ἀκαθόριστον ποσὸν κυκλοφοροῦντος νομίσματος, διότι ὑπῆρχε καὶ ἡ χρυσῇ λίρα ὡς νόμισμα, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐπιθυμουμένη ἰσορροπία.

Ὅταν ἀντελήφθησαν τὸ τεράστιον σφάλμα των, εἶδον ὅτι ἀδίκως ἐξηνεμίσθη τὸ συνάλλαγμα τῆς Χώρας καὶ ὅτι βαίνομεν κατὰ κρημνῶν. Καὶ ὡς ὑστάτη ἐλπίς, ἐζητήθη ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια.

Καὶ ἐδόθη ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια, πλουσία καὶ ἀφειδῆς.

Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα;

Διὰ νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς, τὸ μόνον ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι, ἔστω καὶ χολαίνοντες, διατηρούμεθα εἰς τὴν ζωὴν.

Διατί ἀκόμα ὑπάρχει οἰκονομικὸν πρόβλημα, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον;

Ἡ αἰτία ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ βασικῶς ἡ αὐτή, ἀλλὰ

συγχρόνως ἐδημιουργήθη κατάστασις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πολυπλοκωτέρα.

Καὶ ἐξηγούμεθα.

Τόσον ὁ πειραματισμὸς τῆς ἐλευθέρας παροχῆς συναλλάγματος μὲ τὰ ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων (κακῶς βεβαίως) ἀποτελέσματα ἀφ' ἑνός, ὅσον καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιβολῆς ἐλέγχου ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ξένης βοήθειας, ἀλλὰ καὶ **πρὸ πάντων τὸ Διεθνὲς σαθρὸν κλίμα τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας ἀφ' ἑτέρου**, ἐπέβαλον τὸν ἡμέρα τῇ ἡμέρα αὐξανόμενον Κρατικὸν παρεμβατισμὸν, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ τίποτε δὲν μετέβαλε ἐπὶ τῶν βασικῶν σφαλμάτων, ἐδημιούργησεν ἓνα ὑδροκέφαλον Κρατικὸν Ὁργανισμόν, βαρύνοντα ἀφαντάστως τὸν Κρατικὸν προϋπολογισμόν εἰς σημεῖον τοιοῦτον, ὥστε αἱ καθημερινῶς αὐξανόμεναι ὑλικάι ἀνάγκαι τοῦ Κράτους, νὰ ἐπιπίπτουν ἐπὶ παντὸς ἐναπομείναντος παραγωγικοῦ κλάδου τῆς Χώρας, μέχρι σημείου ἐξοντώσεως.

Ἐνῶ λοιπὸν βασικῶς παραμένει καὶ καθημερινῶς αὐξάνει ὁ διαφορισμὸς τῆς τιμῆς συναλλάγματος καὶ τιμαρίθμου (τὸ δολλᾶριον μὲ 15.000 δραχ. εὐρίσκεται 120 φορές ἐπάνω τῆς προπολεμικῆς ἀξίας του, ἐνῶ ἀντιθέτως ὁ τιμάρριθμος εὐρίσκεται 430 φορές ἐπάνω) καὶ συνεπῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ δημιουργηθοῦν ἐξαγωγίμα προϊόντα ἢ καὶ ἂν δημιουργοῦνται παραμένουν ἀδιάθετα λόγῳ τῆς πλασματικῶς ὑψηλῆς τιμῆς των, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐξαθλίωσιν μεγίστου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας καὶ ἐντρεπόμενοι νὰ κάμωμεν τὴν 5ην ἢ 6ην ἀναπροσαρμογὴν-σταθεροποίησιν, κατεφύγαμεν εἰς τὰς νέας ἐφευρέσεις, τῶν **εἰσφορῶν** διὰ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ τῶν **πριμοδοτήσεων** διὰ τὰς ἐξαγωγάς, μὲ μόνην συνέπειαν, νὰ αὐξάνῃ ὁ Κρατικὸς παρεμβατισμὸς, νὰ ὀγκοῦνται τὰ ἔξοδα τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς δὲ τοὺς **ἀγροτικούς πληθυσμοὺς νὰ καταλήγουν, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ἀπλῶς ψυχία τῶν διὰ λογαριασμόν των εἰσπραττομένων.**

Προπολεμικῶς, τὸ ποσοστὸν τῶν ἐξαγωγῶν μας ἔναντι τῶν ὠλοκληρωμένων εἰσαγωγῶν μας, ἀνήρχετο εἰς τὸ 70%, ἐνῶ σήμερον, μόλις καὶ μετὰ βίας καὶ κατόπιν κόπων, φαρμάκων καὶ ἐνέσεων, ἀνέρχεται εἰς τὸ 20% τῶν περιορισμένων εἰσαγωγῶν μας.

Πῶς νὰ γίνη ἐξαγωγή κατὰ πρῶτον λόγον ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ κατὰ δεύτερον λόγον βιομηχανικῶν προϊόντων, μὲ τιμὴν συναλλάγματος εὐρισκομένην εἰς τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ ὕψους τοῦ τιμαρίθμου ἐναντι τῆς προπολεμικῆς σχέσεως;

Πῶς νὰ ἐργασθοῦν οἱ ἀγρόται ἀπάντων τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων μας καὶ πῶς νὰ ἐργασθοῦν αἱ βιομηχανίαι τῶν ἐξαγωγίμων βιομηχανικῶν προϊόντων μας, ὅταν ἡ τιμὴ τοῦ προϊόντος τῶν εὐρίσκεται εἰς τὸ $\frac{1}{4}$ τῆς ἀξίας τῆς, δυνάμει τῆς ἰσχυοῦσης πλασματικῆς τιμῆς συναλλάγματος;

Πῶς νὰ ἐργασθοῦν, ὅταν δὲν ὑπάρχη κίνητρον ἐργασίας:
ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΚΕΡΔΟΣ;

Τὸ ἀγῶγι ξυπνάει τὸν ἀγωγιάτη, λέει ἡ λαϊκὴ παροιμία.

Καὶ ἐνῶ οὕτω ἔχουν τὰ πράγματα, ἔχουν τὸ θράσος νὰ λέγουν, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνη ἐξαγωγή ἐλληνικῶν προϊόντων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ἐπειδὴ!!! κοστίζουν ἀκριβά!!!

Δὲν ἔχουν ἄδικον οἱ ἄνθρωποι. Ζοῦν εἰς τὸν Κοπερνίκειον κόσμον, ὅπου ὁ ἥλιος (κινούμενα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ) περιστρέφεται πέριξ τῆς Γῆς (σταθερὸν διευθυνόμενον νόμισμα) καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἁρμονία τῆς Οἰκονομίας τῶν καταλήγει εἰς τοὺς γνωστοὺς παραλογισμούς.

Ἡμεῖς ὅμως ποὺ ζῶμεν εἰς τὸν κόσμον τοῦ Πτολεμαίου, γνωρίζομεν ὅτι ἡ Γῆ (νόμισμα) περιστρέφεται περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς (κυμαινομένη ἀγοραστικὴ ἀξία του) καὶ περὶ τὸν ἥλιον (δημιουργούμενα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ) καὶ συνεπῶς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐρμηνεύσωμεν τοὺς νόμους τῆς ἁρμονίας.

Τίνι τρόπῳ λοιπὸν θὰ προστατεύσωμεν τοὺς ἀγρότας γενικώτερον καὶ τὰς ἐξαγωγὰς μας εἰδικώτερον;

Τίνι τρόπῳ θὰ καταργήσωμεν τὸν καταθλιπτικὸν Κρατικὸν παρεμβατισμόν;

Πολὺ ὀρθῶς τὰ δύο ταῦτα αἰτήματα περιλαμβάνονται εἰς τὸ Συμβόλαιον τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον ἔκαμε ὁ Στρατάρχης Παπάγος μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Μήπως διὰ νέας τινός, λογικῆς!!! τὴν φορὰν ταύτην ἀναπροσαρμογῆς - σταθεροποιήσεως;

Πρὶν προβῶμεν εἰς τὸ νέον ἀνοσιούργημα, ἃς κάμωμεν μερικοὺς ὑπολογισμούς.

Διὰ τὰ κάμωμεν ὁμῶς τοὺς ὀρθοὺς ὑπολογισμοὺς, πρέπει νὰ ξεκινήσωμεν ἀπὸ κάτι σταθερόν.

Οὐδεὶς νομίζομεν ἀμφισβητεῖ ὅτι, ἡ κατάστασις κατὰ τὰ ἔτη 1938/9, ἦτο ἀπείρως καλυτέρα τῆς σημερινῆς.

Τὸ νόμισμά μας ἦτο σταθερόν, δηλαδὴ μὲ σταθερὰν ἀνταλλακτικὴν σχέσιν ἔναντι τῶν ξένων νομισμάτων (συναλλάγματος).

Ἡ ἀγορὰ ἦτο πλήρης ἀγαθῶν, οὐδεμιᾶς ἐλλείψεως παρουσιαζομένης.

Τὰ ἡμερομίσθια ἐπέτρεπον κάποιαν στοιχειώδη διαβίωσιν, καλυτέραν τῆς ὁποίας, ζήτημα εἰς ποτὲ ὁ ἐργάτης.

Τὰ προϊόντα μας, εἶχον φθάσει νὰ ἐξέρχωνται εἰς ποσοστὸν 70 % ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ποὺ εἰσήγομεν. Οἱ παραγωγοὶ τῶν προϊόντων μας, ἦσαν εἰς τὴν καλυτέραν οἰκονομικὴν κατάστασιν ποὺ εὐρέθησαν, ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν.

Οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ λειτουργῶν τοῦ Κράτους, τοὺς ἐπέτρεπαν διαβίωσιν σχετικῶς ἄνετον.

Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία εἰργάζοντο κανονικῶς καὶ ἐξεπλήρουν τὰς πρὸς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν ὑποχρεώσεις των εὐχερῶς καὶ τὰς πρὸς τὸ Δημόσιον ὑποχρεώσεις των ἄνευ τοῦ σημερινοῦ γογγυσμοῦ.

Οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ οἱ βιοτέχναι, ἦσαν εἰς τὸ ὕψος των ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους, ἦτο ἰσοσκελισμένος.

Οὐδεὶς λόγος ἐγένετο καὶ, διὰ ἐξωτερικὸν δανεισμόν.

Εἰς τί ποσὸν ἀνήρχετο τὸ κυκλοφοροῦν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην χαρτονομίσμα;

Εἰς 9.000.000.000 - ἑννέα δισεκατομμύρια δραχμῶν περίπου.

Εἰς τί ποσὸν ἀνήρχοντο αἱ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις εἰς τὰς Τραπεζὰς;

Μόνον ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα, εἶχε καταθέσεις ὑπερβαινούσας τὸ ποσὸν τῆς κυκλοφορίας τοῦ χαρτονομίσματος.

Ὁ τιμάρριθμος, δηλαδὴ ἡ μέση τιμὴ τῶν βασικῶν καὶ ἀπαραιτήτων ἀγαθῶν διὰ τὴν ζωὴν, σήμερον ἐν σχέσει μὲ τὸν τιμάρριθμον τοῦ 1938/9, εἶναι 430 : 1.

Διατί ὁ τιμάρριθμος εἶναι 430 φορές ἐπάνω;

Ὡς γνωστόν, ἡ αὐξήσις τῆς κυκλοφορίας τοῦ χαρτονομίσματος

τος, ἐπιφέρει αὕξησιν τῶν τιμῶν (γνωστὸν διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τοὺς οἰκονομικοὺς νόμους καὶ ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς Κατοχῆς).

Δικαιολογεῖται ἡ κατὰ 430 φορὰς αὕξεις τῶν τιμῶν ἀπὸ τὸ 1938/9, λόγω διωγκωμένης σημερινῆς κυκλοφορίας τοῦ χαρτονομίσματος;

$9.000.000.000 \times 430$, μᾶς δίδει τὸν ἀριθμὸν 3.870.000.000.000 (τρία τρισεκατομμύρια ὀκτακόσια ἑβδομήκοντα δισεκατομμύρια).

Δηλαδή, διὰ νὰ δικαιολογῇται ἡ κατὰ 430 φορὰς αὕξεις τοῦ τιμαρίθμου ἀπὸ τοῦ 1938/9 μέχρι σήμερον, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ποσότης κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος τριῶν τρισεκατομμυρίων ὀκτακοσίων ἑβδομήκοντα δισεκατομμυρίων (3.870.000.000.000).

Πόσον εἶναι σήμερον τὸ κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα;

Μόνον δύο τρισεκατομμύρια τριακόσια δισεκατομμύρια (2.300.000.000.000) καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Χώρας ἀσφαλῶς ἠϋξήθησαν κατὰ 1.200.000 ψυχάς, δηλαδή πλεόν τοῦ 15 %. (Ὅσον περισσότεροι ἄνθρωποι, τόσον μεγαλύτερα ἀνάγκη περισσότερου νομίσματος, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν των διὰ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν). Ἄρα τὸ ποσὸν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, δὲν δικαιολογεῖ τιμάριθμον 430 φορὲς ἐπάνω. Μόλις δικαιολογεῖ τιμάριθμον 200 - 220 φορὲς ἠϋξημένον.

Οὐτε καὶ ἡ ταχύτης τῆς κυκλοφορίας δικαιολογεῖ τὴν αὕξησιν τοῦ τιμαρίθμου διότι, ὥς γνωστόν, ὅταν τὸ νόμισμα κυκλοφορῇ ταχύτερα, εἶναι σὰν νὰ αὐξάνεται ἡ ποσότης του.

Ὅλαι αἱ καταθέσεις τῆς σήμερον, εἶναι ζήτημα ἐὰν φθάνουν εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ ποσοῦ τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, ἐνῶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μόνον αἱ καταθέσεις τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ὑπερέβαινον τοῦτο. Αἱ δὲ καταθέσεις τῶν Τραπεζῶν δὲν παραμένουν, ὥς γνωστόν, εἰς τὰς Τραπέζας. Γίνονται δάνεια καὶ ξαναπαίρνουν στὴν κυκλοφορίαν.

Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ταχύτης, αὕτη εἶναι μᾶλλον τεχνητή. Δηλαδή ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὴν ὑψηλὴν φορολογίαν καὶ εἰς τὰς ὑπὸ χιλίας μορφὰς εἰσπραττομένας Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις, ὥς καὶ εἰς τὸ ἄφθονον νόμισμα εἰς χεῖρας μὴ παρα-

γωγικάς, παρὰ εἰς ἕξ οἰουδήποτε πανικοῦ τῆς ἀγορᾶς αἰτίαν.

Οὕτε ἡ ὑπαρξὶς τοῦ νομίσματος «χρυσὸς-λίρα Ἀγγλίας» δύναται νὰ ληφθῇ σήμερον σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, ὥς κυκλοφοροῦν νόμισμα, διότι πρὶν ἀναφανοῦν αἱ Ἰταλικαὶ λίραι, εἶναι ζήτημα ἐὰν ὁ χρυσὸς ἐκάλυπτε τὸ $\frac{1}{10}$ τῶν ἐν γένει συναλλαγῶν. Ἐνῶ σήμερον μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ἰταλικῶν λιρῶν, αἱ πράξεις τῆς λίρας εἶναι ἀπειροελάχιστα.

Ὅταν λοιπὸν δὲν εἶναι ὁ παράγων νόμισμα, ὁ ὁποῖος διὰ τῶν ιδιοτήτων τοῦ ἀνεβάζει τὰς τιμάς, δηλαδὴ τὸν τιμάριθμον, ποῖος παράγων τὸν ἀνεβάζει ;

Δέον νὰ τὸν ἀναζητήσωμεν εἰς τὴν ἀντίθετον πλευράν. Δηλαδὴ εἰς τὸν παράγοντα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ.

Μόνον ἡ μεγάλη ἔλλειψις ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν, δύναται νὰ ἀνεβάσῃ τὸν τιμάριθμον, ἐφ' ὅσον δὲν τὸν ἀνεβάζει ὁ παράγων νόμισμα.

Υπάρχει ἔλλειψις εἰς τὸν παράγοντα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ ;

Βεβαίως ὑπάρχει ἔλλειψις. Ἀφοῦ τὸ ποσοστὸν τῶν ἐξαγωγῶν μας ἔναντι τῶν μειωμένων εἰσαγωγῶν μας εἶναι 20 %, ἐνῶ τὸ ἔτος 1938 ἦτο 70 % ἔναντι τῶν ὠλοκληρωμένων εἰσαγωγῶν μας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι **μόνον** ἡ ἔλλειψις ἀγαθῶν ποὺ ἀνεβάζει τὸν τιμάριθμον, διότι τότε μὲ τὴν συνεχῇ ἐξωτερικὴν βοήθειαν ἀπὸ τόσων ἐτῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ εἵχομεν ὀρθοποδήσει.

Εἶναι καὶ ἄλλοι παράγοντες καὶ μάλιστα σοβαρώτατοι.

Εἶναι πρῶτον : Ἡ παροχὴ νομίσματος εἰς μεγάλα δάνεια πρὸς βιομηχανικοὺς σκοποὺς, χωρὶς αἱ ἰδρυόμεναι βιομηχανίαι νὰ ἀποδίδουν τὸ ἀρμόζον ποσὸν τῆς παραγωγῆς. Ὅταν τὸ παρεχόμενον νόμισμα φουσκώνῃ τὴν κυκλοφορίαν χωρὶς νὰ ἀποδίδῃ καὶ τὰ ἀνάλογα ἀγαθὰ, ἐπιφέρει τεχνητὸν πληθωρισμόν, διότι ἐπένδυσιν μὴ ἀποδίδουσα, καθίσταται παθητικὸν διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ σήμερον, ἀντὶ αἱ ἐν λόγῳ βιομηχανίαι νὰ πέσουν, διατηροῦνται μὲ τὰς παγωμένας πιστώσεις ποὺ ἐχρησιμοποίησαν δηλητηριάσασαι τὴν κυκλοφορίαν διὰ τοῦ νομίσματος, τὸ ὁποῖον ἐσπατάλησαν διὰ τὴν ἰδρυσίν των, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ ἀνάλογος παροχὴ ἀγαθῶν εἰς τὴν Κοινωνίαν.

Εἶναι δεύτερον : Ἡ παροχὴ νομίσματος κατὰ κολοσσιαῖα

ποσά, τελείως δυσανάλογα πρὸς τὰ τοῦ 1938/9 καὶ ἐν σχέσει μὲ τὴν καθόλου οἰκονομίαν τῆς Χώρας, εἰς τὸν **συρφετὸν** τῶν Κρα-
τικῶν καὶ Παρακρατικῶν ὑπαλλήλων, τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν
ὑπαλλήλων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν καὶ Ταμείων, οἱ
ὅποιοι ἀσφαλῶς σήμερον εἶναι ὑπερδεκαπλάσιοι τῶν τοιούτων τοῦ
1938/9.

Οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι, ἀσχολούμενοι μὲ ἐργασίας μὴ παρα-
γωγικάς, δηλαδὴ μὴ ἀποδίδοντες διὰ τῆς ἐργασίας των ἀγαθὰ,
φουσκώνουν τὴν κυκλοφορίαν μὲ νόμισμα καθημερινῶς, διὰ τοῦ
ὁποίου ἀποσύρουν ἀγαθὰ, χωρὶς νὰ παράγουν ἀγαθὰ καὶ συνεπῶς
δημιουργοῦν τεχνητὸν πληθωρισμόν, ὃ ὁποῖος μάλιστα εἶναι
συνεχής. (Μήνας μπαίνει - μήνας βγαίνει, οἱ μισθοὶ τρέχουν, τὸ
νόμισμα διοχετεύεται εἰς τὴν κυκλοφορίαν).

Θὰ ἀντιταχθῇ ὅτι, οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι δὲν παράγουν μὲν
ἀγαθὰ, προσφέρουν ὅμως ὑπηρεσίας. Τοῦτο εἶναι ἀληθές.

Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι, ἐὰν αἱ ὑπηρεσίαι αὗται εἶναι θετικαὶ
ἢ ἀρνητικαί. Διότι ἐὰν διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, ὅχι μόνον δὲν
αὐξάνει ἀλλὰ ἀντιθέτως ἐλαττοῦται ἡ παραγωγή — καὶ τὰ πρά-
γματα βοοῦν ἀπὸ 7ετίας ἤδη ὅτι τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει — τότε
εἶναι βεβαίως ἀπείρως προτιμότερον, νὰ συντηροῦμεν μέγα
μέρος τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἀντὶ νὰ
τοὺς ἐπιβάλλωμεν καὶ ἀπογευματινὴν ἐργασίαν.

Εἶναι τρίτον : Ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ παραγωγικοῦ κόστους
τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ
τῶν ἐπαγγελματοβιοτεχνῶν, διὰ τῆς καταθλιπτικῆς εἰσφορᾶς
πρὸς τοὺς 194 ἐν ὅλῳ Ἀσφαλιστικοῦς Ὄργανισμοὺς τῆς
Χώρας, μὲ τὸ πρωτάκουστον ποσοστὸν π. χ. :

I.K.A.	21 %
TEAMK	7 %
Νόμ. 843	6 %

κλπ. κλπ. κλπ., εἰς 194 ποικιλίας ἴσως, ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν
ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ των, ἐνῶ εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας,
τὸ ποσοστὸν τὸ πληρωνόμενον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη διὰ τὸν αὐτὸν
σκοπὸν εἶναι 2 % καὶ ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου 1 %, δηλαδὴ μόλις
ἐν συνόλῳ 3 %.

Εἶναι τέταρτον : Ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ παραγωγικοῦ κόστους

καὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, διὰ τοῦ πρωτοφανοῦς εἰς τὰ χρονικά τῆς ἀνθρωπότητος τόκου, τοῦ κυμαινομένου εἰς 30 - 40 % ἐτησίως, ὀφειλομένου καὶ τούτου εἰς τὴν ἀνώμαλον παροχὴν νομίσματος ἐκ μέρους τῆς ἐκδοτρίας Τραπεζῆς καὶ εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ὁπωσδήποτε στενότητα νομίσματος.

Εἶναι πέμπτον: Ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ παραγωγικοῦ κόστους τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπίσης δὲ καὶ παντὸς ἐπαγγελματίου καὶ βιοτέχνου, διὰ τοῦ πρωτοφανοῦς εἰς ὕψος φορολογικοῦ συντελεστοῦ, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ὑποχρεωμένον τὸ Κράτος νὰ καταφύγῃ πρὸς ἐξοικονόμησιν πόρων, διὰ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὸν παρεμβατικὸν κυκεῶνα του.

Ἀπασαί αἱ ὡς ἄνω αἰτίαι, προκαλοῦσαι τεχνητὴν ταχύτητα τῆς κυκλοφορίας τοῦ νομίσματος καὶ τεχνητὴν στενότητα εἰς τὴν ἀγοράν, ἐπιφέρουν τόσον τὴν αὔξησιν τοῦ τόκου, ὅσον καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου γενικῶς.

Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι, τὰ συνολικά ἔσοδα τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν, ἀνῆλθον κατὰ τὸ ἔτος 1951, ὁπότε ἡ ποσότης τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος ἦτο περίπου 1.400.000.000.000, εἰς 1.160.000.000.000 καὶ μόνον τὸ **I.K.A.** κατὰ τὸ 1952 εἶχεν εἰσπράξει 1.800.000.000.000, ἔναντι συνολικοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος περίπου 1.900.000.000.000.

Ἄς σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὸ 1938, τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν ἐσόδων ὅλων μαζὺ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν, ἀνῆλθε μόλις εἰς τὸ ποσὸν τῶν 1.600.000.000 (ἓνα δισεκατομμύριον ἑξακόσια ἑκατομμύρια) δηλαδή εἰς τὸ 1/6 τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, ἐνῶ τὸ 1951 ἔφθασε σχεδὸν τὸ μέγεθος τῆς κυκλοφορίας καὶ τὸ 1952 ὑπερέβη τὸ σύνολον ταύτης.

Κατὰ ποῖον ποσοστὸν νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι πέραν τοῦ φυσιολογικοῦ, ἔχει ἀνέλθει ὁ τιμαρίθμος ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐπιβαρύνσεων, δὲν εἴμεθα ἀκριβῶς εἰς θέσιν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο παράτολμον ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἀσφαλῶς διπλασιάζεται.

Πῶς εἶναι δυνατόν λοιπὸν νὰ ἐπέλθῃ ποτὲ ἡ ποθητὴ ἰσορροπία, ἀφοῦ αἱ ὡς ἄνω πληγαὶ εἶναι συνεχῶς ἀνοικταί;

Πῶς; Ἀφοῦ διὰ κάθε χιλιόδραχμον, τὸ ὅποιον παρουσιάζεται εἰς τὴν ἀγοράν (δηλαδή εἰσέρχεται εἰς τὴν κυκλοφορίαν) διὰ νὰ ἀγορασθῇ ἀναλώσιμον ἐμπόρευμα - ἀγαθὸν (καὶ δύναται νὰ πα-

ρουσιασθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν πλειστάκις τῆς ἡμέρας) ἢ νὰ γίνῃ ἐπένδυσις ἀκινήτου ἢ ἐπένδυσις μηχανήματος, πρέπει συγχρόνως καὶ ἐντὸς διαστήματος ἔχοντος ἀπόλυτον συνάρτησιν μὲ τὸ μέγεθος τῆς κυκλοφορίας τοῦ νομίσματος, νὰ παράγεται ἴσης ἀξίας πλοῦτος, διότι ἄλλως ἡ οἰκονομία τῆς Χώρας θὰ ἀποδειχθῇ ἐλλειμματίας;

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφέρωμεν δύο παραδείγματα :

Τὸ ἓνα σχετικὸν μὲ τὴν τοποθέτησιν νομίσματος διὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς καὶ τὸ ἄλλο μὲ τὴν κυκλοφορίαν δραχμῶν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν παρήγαγον ἀγαθὰ.

1) Σχετικῶς μὲ τὴν βιομηχανίαν, ἀναφέρω δύο περιπτώσεις ποὺ ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψίν μου, λόγῳ τῆς ἐργασίας μου.

Εἰς Ἀθήνας ἔχουν ἰδρυθῇ 5 καὶ εἰς Θεσσαλονίκην 1, βιομηχανίαι παραγωγῆς μονωτικῶν σωλήνων Μπέργκμαν δι' ἡλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις.

Ἐπίσης εἰς Ἀθήνας (δὲν γνωρίζω διὰ τὴν Θεσσαλονίκην) ἔχουν ἰδρυθῇ 12 μεγάλαι καὶ 65 μικραὶ βιομηχανίαι παραγωγῆς πλαστικῶν εἰδῶν, ὑποαπασχολοῦσαι 2.000 περίπου ἐργάτας.

Μία καὶ μόνη εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐκάστη, θὰ ἔφθανε διὰ νὰ τροφοδοτήσῃ μὲ τὰ προϊόντα τῆς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ κάμῃ καὶ ἐξαγωγήν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

Διατί ἰδρύθησαν τόσον περισσότερες;

Πῶς θὰ ἐξυπηρετηθοῦν τὰ δολλάρια ποὺ ἐσπαταλήθησαν καὶ αἱ δραχμαὶ ποὺ ἐφούσκωσαν τὴν κυκλοφορίαν;

2) Σχετικῶς μὲ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ νομίσματος.

Δύο φίλοι, ὁ Μανώλης καὶ ὁ Νιόνιος, στερούμενοι ἐργασίας, ἀπεφάσισαν νὰ ἐμπορευθοῦν μὲ τὰ ἐλάχιστα τελευταῖα νομίσματα ποὺ τοὺς ἀπέμενον.

Ἦγόρασαν μὲ 100.000 δραχ. ῥακί, δίδοντες ἀνὰ 50.000 ὁ καθένας καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς μίαν νταμιτζάναν, τὴν ὁποίαν ἐδανείσθησαν. Εἰς τὸν Μανώλην ἐπερίσσευσαν δραχ. 500, ἐνῶ ὁ Νιόνιος ἔμεινε πανὶ μὲ πανί.

Ἐξέκίνησαν λοιπὸν διὰ τὸ πλησίον χωρίον, ὅπου ἐγίνετο τὸ πανηγῦρι τῆς Παναγίας, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ πωλήσουν εἰς τοὺς ὑπαιθρίους ἐορταστὰς τὸ ῥακί, πρὸς 500 δραχ. τὸ ποτηράκι.

Εἰς τὸν δρόμον ὅμως ὁ Μανώλης ἐδίψασε καὶ διὰ νὰ μὴ ζη-

μίσση τὸ συνεταιριστικὸν ἐμπόριον, ἔδωσε τὰς 500 δραχ. πὺν εἶχε εἰς τὸν Νιόνιον καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ βάλῃ ἓνα ποτηράκι ῥακί. Μετ' ὀλίγον διψάσας καὶ ὁ Νιόνιος καὶ ἐπιστρέψας τὰς 500 δραχ. εἰς τὸν Μανώλην, τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ βάλῃ ἐπίσης ἓνα ποτηράκι ῥακί. Ὁ δρόμος ἦτο μακρὺς καὶ εἰς τὸ διάστημα αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον ἐπανελήφθη πολλάκις, ἀλλὰ πρὶν φθάσουν εἰς τὸ πανηγῦρι, ἀνεκάλυψαν ὅτι, πληρώνοντες ἑκάστοτε ὁ καθένας δραχ. 500, εἶχον καταναλώσει τὸ ῥακί καὶ ἡ νταμιτζάνα ἦτο ἄδεια.

Τὸ 500δραχμον εἰσήρχετο ἑκάστοτε ἀπὸ χέρι σὲ χέρι εἰς τὴν κυκλοφορίαν, ἀπέσυρε ἀγαθὸν (ῥακί), τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν παρήγετο καὶ φυσικὰ ἐτελείωσε.

Πῶς ὁ τιμὰριθμος εὐρίσκεται εἰς ὕψος 430 φορὲς ἀνώτερον τοῦ 1938/9, ἐνῶ ἡ κυκλοφορία δὲν εἶναι οὔτε καὶ 250 φορὲς μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ 1938/9;

Ἀπλούστατα. Διότι ἡ ἡμίσεια Ἑλλάς ἀποτελεῖται ἀπὸ Μανώληδες καὶ Νιόνιους. Ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἰσπράττουν «νόμισμα» χωρὶς νὰ προσφέρουν «χρῆμα» καὶ οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν νὰ ζοῦν καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν «χρῆμα» καὶ εἰσπράττουν «φαλκιδευμένον νόμισμα».

Καὶ ἔπειτα διερωτώμεθα ποῦ ἐπῆγε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας;

Ἀπλούστατα: Διῆλθε διὰ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος τῶν Μανώληδων καὶ τῶν Νιόνιων, μὲ παραγωγὴν ὑποπροϊόντων.

Πληθύνονται οἱ κηφῆνες, εἰς βάρος τῶν μελισσῶν.

Ἄς ἐκκαθαρίσωμεν τὶς κάμπιες ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς κλώνους καὶ ἡ Ἑλλάς ἐντὸς διετίας θὰ γίνῃ καὶ πάλιν καταπράσινον πεῦκον. Ἄλλως, οἱ κάμπιες θὰ ῥυφήξουν καὶ τὴν τελευταίαν ἱκμάδα. Τὸ πεῦκον ἄρχισε ἤδη νὰ κιτρινίσῃ ἐπικινδύνως.

Βλέπετε σεῖς νὰ παράγεται ὁ ἐν λόγῳ πλοῦτος, εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ πὺν καθημερινῶς καταναλίσκομεν;

Πῶς ὁμως εἶναι δυνατόν νὰ ἐργασθῇ ὁ παραγωγὸς ἐξαγωγῶν προϊόντων διὰ τὴν παραγωγὴν πλούτου, μὲ συνάλλαγμα ἡυξημένον 120 φορὰς ἀπὸ προπολεμικῶς καὶ μὲ τιμὰριθμον ἡυξημένον 430 φορὰς ἀπὸ προπολεμικῶς;

Πῶς νὰ ἐργασθῇ, ὅταν τὸ κόστος τῆς ζωῆς εἶναι 3 1/2 φορὰς μεγαλύτερον ἀπὸ πρὶν δι' αὐτόν;

Τὰς βιωτικὰς του ἀνάγκας νὰ καλύψῃ ἢ τὰ καλλιεργητικὰ του ἔξοδα νὰ πιάσῃ ἢ τὰ δάνειά του νὰ πληρώσῃ ἢ τοὺς τόκους τῶν δανείων του νὰ ἐξοφλήσῃ;

Καὶ ἔπειτα ἀκούει νὰ λέγουν, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐξαγωγή προϊόντων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ἐπειδὴ κοστίζουν ἀκριβά!!!

Ἀπορῶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, πῶς στέκει ἀκόμα στὰ πόδια του.

Θέλετε τώρα μήπως νὰ ἐξετάσωμεν, τί θὰ κάμῃ μία νέα ἀναπροσαρμογὴ - σταθεροποιήσις; Ἀπλούστατα, ὡς εὐκόλως καὶ σεῖς θὰ ἐννοῇτε, θὰ μεγαλώσῃ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ φαύλου κύκλου.

Μήπως ἀπὸ ἐπταετίας ἄλλωστε, κάνομε καὶ ἄλλη δουλειά;

Δὲν ὑπάρχει, κύριοι, λογικὴ ἢ παράλογος τιμὴ σταθεροποιήσεως.

Ἀπλούστατα, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ σταθεροποιήσις τοῦ νομίσματος, διότι τὸ νόμισμα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ καθρέπτης τοῦ «χρήματος», δηλαδὴ παντὸς χρησίμου, δηλαδὴ τῆς ὑπαρχούσης παραγωγῆς. Δὲν εἶναι δυνατόν, κύριοι, νὰ ἔχωμεν νόμισμα σταθερόν, δηλαδὴ μὲ σταθερὰν ἀγοραστικὴν δύναμιν, τὴν στιγμὴν πού ἡ παραγωγὴ ἀγαθῶν ὑπολείπεται κάτω τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀναγκαιούσης, διότι τότε, εἶναι σὰν νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ ἀγοράσωμεν ὅλοι μὲ τὸ εἰς χεῖρας μας σταθερόν νόμισμα, τὰ ἀπαραίτητα καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ζωὴν μας καὶ τὰς ὁρέξεις μας ἀγαθὰ, τὴν στιγμὴν πού τὰ ὑπάρχοντα, μόλις κατὰ τὸ ἥμισυ φθάνουν διὰ νὰ καλύψουν τὰς ἀνάγκας μας καὶ καθημερινῶς μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν ὀλιγοστεύουν.

Οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ καλύψωμεν τὸ ὑπάρχον ἔλλειμμα παραγωγῆς ἀγαθῶν διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ καὶ βοήθειας, διότι ἡ λύσις αὕτη, καλύπτουσα προσωρινῶς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς, ὅχι μόνον ἀφήνει ἔξω τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου τῆς κυκλοφορίας τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν παραγωγικῶν χειρῶν, αἱ ὁποῖαι παραμένουν νεκραὶ καὶ ἄνευ ἀγοραστικῆς δυνάμεως, ἐπιφέρουσιν μαθηματικῶς τὸν ἡμέρα τῇ ἡμέρα μαρασμὸν ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἀλλὰ ἀφ' ἑνὸς εὐρύνει τὸν διαφορισμὸν περὶ τὴν κατοχὴν τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν ἀτόμων, δημιουργοῦσα οὕτω ὀλίγους πλουσιωτάτους καὶ τὸ

πλειστον πένητας καί, ἀφ' ἑτέρου, δημιουργεῖ ὀσημέραι καὶ νέας τάξεις παρασιτοβίων.

Ἴδου ὁ πίναξ, ὁ δεικνύων τὴν ἀπορρόφησιν τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας.

Θέλετε μήπως εὐγλωττότερον καθρέπτῃ τῆς καταστάσεώς μας, ἀπὸ τὸν κατωτέρω ;

	Ἔτη: 1950/51	1951/52	1952/53
Ποσὸν Ἀμερ. βοήθειας	250 ἑκ. δολ.	182 ἑκ. δολ.	85 ἑκ. δολ.
» χρησιμοποιηθὲν	190 » »	110 » »	19 » »
			(7 μῆνες).

Γνωρίζετε τί λέει ὁ ἀνωτέρω πίναξ ;

«Καλπάζουσα φθίσις.»

Ἀπὸ 250 ἑκατ. δολ. τὸ 1950/51, ἡ οἰκονομία μας κατώρθησε νὰ ἀπορροφήσῃ, τὰ 190 ἑκατ. δολλάρια.

Ἀπὸ 182 ἑκατ. δολ. τὸ 1951/52, ἡ οἰκονομία μας κατώρθησε νὰ ἀπορροφήσῃ τὰ 110 ἑκατ. δολλάρια.

Ἀπὸ 85 ἑκατ. δολ. τὸ 1952/53, ἡ οἰκονομία μας κατώρθησε νὰ ἀπορροφήσῃ, διὰ τοὺς πρώτους 7 μῆνας τῆς χρήσεως, μόνον 19 ἑκατ. δολλάρια.

Εἰς τὸ διάστημα τῶν 7 τούτων μηνῶν, ἄλλαξαν αἱ σοφαὶ κεφαλαὶ (συνεδριάζουσαι καὶ ἀποζημιωνόμεναι διὰ τοὺς σκληροὺς κόπους των!!!) τὸ εἰσαγωγικὸν μας πρόγραμμα 4 φορές, διὰ νὰ κατορθώσουν νὰ δώσουν εἰς τὸ ἐμπόριον ὅλο καὶ περισσοτέρας δυνατότητας πρὸς εἰσαγωγὴν ἀγαθῶν!!!

Συμβούλια καὶ διαβούλια μὲ τοὺς ἐνταῦθα πάτρωνας τῆς δασμοβίου βιομηχανίας, διὰ νὰ ἐπιτρέψουν ἢ νὰ μὴ ἐπιτρέψουν τὴν εἰσαγωγὴν ἀσημάντων εἰδῶν καὶ ἐξαρτημάτων κλπ. κλπ. ἀγαθῶν ἐλαχιστοτάτης ἀξίας, ποὺ ἐζητοῦσε τὸ ἐμπόριον.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ; Βλέποντες ὅτι θὰ καταστῇ ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἀπορρόφησις τοῦ ποσοῦ τῶν 85 ἑκατ. δολλαρίων, ἐπιτρέπουν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ εἰσαχθῇ σχεδὸν ὅτιδήποτε.

Πᾶνε τὰ προγράμματα!!! Κρῖμα εἰς τὰ Συμβούλια!!! Ἀλλὰ οἱ συνεδριάσαντες καὶ συντάξαντες, ἡμεῖβοντο συνεχῶς ἀπὸ τὸ πενιχρὸν βαλάντιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἦνοιξαν λοιπὸν αἱ πύλαι τοῦ Γραφειοκρατικοῦ Τείχους καὶ

δύναται ὁ ζητῶν νὰ λάβῃ, τὸ περιβόητον ἄλλοτε δικαίωμα εἰσαγωγῆς ἀγαθῶν. Μελετᾶται μάλιστα καὶ ἀνεγράφη καὶ εἰς τὸν Τύπον ὅτι, ἐντὸς τῶν ἡμερῶν, οὔτε καὶ ἄδεια θὰ χρειάζεται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν περισσοτέρων ἐμπορευμάτων.

Καὶ χαιρετίζουν τοῦτο οἱ ἀφελεῖς, ὡς ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου. Δὲν πρόκειται περὶ ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, δυστυχῶς. Πρόκειται περὶ ἰσχυροῦ δηλητηριώδους φαρμάκου, εἰς τὰς σάρκας τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἐὰν τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον γελασθῇ καὶ φέρῃ ἐμπορεύματα περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἐπιτρέπουν οἱ τρέμοντες πόδες του, καταφεῦγον πρὸς τοῦτο εἰς δανεισμόν, δὲν θὰ παρέλθῃ ἑξάμηνον καί, διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τοὺς ὀφειλέτας, πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ πρὸς τὰ γενικὰ τρέχοντα ἔξοδά του, θὰ πωλῇ μὲ σοβαρὰν ζημίαν διὰ νὰ πιάσῃ μερικὰ νομίσματα, δηλαδή μετὰ τοὺς ἀγρότας καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας, θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά του.

Διατί θὰ πράξῃ τοῦτο;

Θὰ τὸ ἀναγκάσῃ ἀμειλίκτως ἡ ἀπραξία τῆς ἀγορᾶς.

Μόνον ἓνας πρόχειρος τρόπος θὰ ὑπάρχῃ νὰ ἀποφευχθῇ τὸ κακὸν τοῦτο. Νὰ δοθοῦν πιστώσεις εἰς τὴν ἀγορὰν ἀπὸ τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα, δηλαδή νὰ ῥεύσῃ χαρτονόμισμα εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτὸ θὰ γίνῃ.

Ἀλλὰ ὑπὸ οἵανδῆποτε μορφήν καὶ νὰ δοθοῦν αἱ πιστώσεις, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ δοθοῦν εἰς τὰ ἀκραῖα κύτταρα τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χώρας, τοὺς ἀγρότας, καὶ μάλιστα ὅχι ὑπὸ τύπον δανείου, ἀλλὰ ὡς ἀμοιβὴ τῶν κόπων των διὰ τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων των μὲ τιμὴν ἡϋξημένην, ὡς ἡ αὔξησις τοῦ τιμαρίθμου, θὰ ἔχωμεν συνέχειαν τοῦ φαύλου κύκλου, τὸν ὁποῖον μὲ τὰς παρωπίδας μας διατρέχομεν ἀπὸ ἐπταετίας.

Ἐγένετο μάλιστα καὶ ἡ σκέψις, ἴσως δὲ καὶ ἀπεφασίσθῃ, νὰ δοθοῦν 10 ἑκατ. δολλάρια ἐκ τῶν 85, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἀπορροφηθοῦν ἀπὸ τὰς εἰσαγωγάς, ὡς δάνεια εἰς τὰς βιομηχανίας καὶ ὑπάρχουν ἀφελεῖς, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι, διὰ τοῦ τρόπου τούτου, θὰ βελτιώσωμεν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Χώρας.

Τῇ ἀληθείᾳ, θὰ ἐπέλθῃ κάποια προσωρινὴ ἀνακούφισις εἰς τὴν παρουσιαζομένην στενότητα νομίσματος, ἀλλ' ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει τὸ μέτρον θὰ βλάβῃ, διότι τὸ ἐν λόγῳ νόμισμα θὰ

φουσκώση τὴν κυκλοφορίαν ὅχι δι' ἀμέσους παραγωγικοὺς σκοπούς, ὡς γίνεται μέχρι σήμερον, καὶ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἡ αὐξησις τοῦ τιμαρίθμου.

Ἐὰν ὁ τιμαρίθμος παρέμεινε κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον σχετικῶς σταθερός, τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν κατὰ 30 - 60 % πτώσιν πλείστων πρώτων ὑλῶν εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν, αἱ τιμαὶ τῶν ὁποίων καὶ ἔχουν ἐπηρεάσει τὰς τιμὰς τῆς ἀγορᾶς μας αἰσθητῶς πρὸς τὰ κάτω.

Ὅταν, ὑπὸ τὴν ὕελον τοῦ μικροσκοπίου, θέσωμεν μικρόβια γονοκόκκου καὶ στρεπτοκόκκου μετὰ πενικιλλίνης, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὰ μικρόβια κινουῦνται τελείως ἀνενόχλητα.

Ἐὰν τὴν πενικιλλίνην διοχετεύσωμεν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου ὁργανισμοῦ ἵνα ἐμποτίσῃ καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ κύτταρον, τὰ μικρόβια ἀποθνήσκουν.

Ἐάν, ὑπὸ τὴν ὕελον τοῦ μικροσκοπίου, θέσωμεν μικρόβια γονοκόκκου καὶ στρεπτοκόκκου μετὰ σουμπλιμέ, τὰ μικρόβια ἀμέσως θὰ ἀποθάνουν.

Ἐὰν τὸ σουμπλιμέ διοχετεύσωμεν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὁργανισμόν, θὰ δολοφονήσωμεν τὸν ἄνθρωπον.

Τὰ 10 ἑκατομμ. δολλάρια, παρεχόμενα ὑπὸ μορφήν πιστώσεων διὰ μὴ παραγωγικοὺς σκοπούς, θὰ εἶναι τὸ σουμπλιμέ διὰ τὴν οἰκονομίαν.

Δίδομεν σουμπλιμέ καὶ ὅχι πενικιλλίνην.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ δώσωμεν πενικιλλίνην, πρέπει νὰ τὴν δώσωμεν διὰ τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς οἰκονομίας μας. Καὶ ὁ οἰκονομικὸς ὁργανισμὸς τῆς Χώρας μας, ἀρχίζει ἀπὸ τὸν τελευταῖον ἐργάτην καὶ τὸν τελευταῖον ἀγρότην μας.

Μόνον ὅταν μέσφ αὐτῶν, ὅχι ὑπὸ μορφήν δανείου, ἀλλὰ ὑπὸ μορφήν ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ προϊόντος τοῦ μόχθου των, ῥεύσῃ τὸ νόμισμα εἰς τὴν κυκλοφορίαν, τότε καὶ μόνον τότε ἐπέρχεται ἡ ἐξυγίανσις.

Ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον κύτταρον τοῦ ὁργανισμοῦ ἐμποτισθῇ μὲ τὸ σωτήριον φάρμακον, δηλαδὴ μόνον ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον κύτταρον τοῦ ὁργανισμοῦ κερδίσῃ, τότε καὶ μόνον τότε θὰ ἐργασθῇ καὶ θὰ παραγάγῃ.

Τὸ νόμισμα, κύριοι, δὲν εἶναι οὔτε ὑπῆρξε ποτὲ (ὥς καὶ ἡ ἰδία ἡ λέξις τὸ λέγει), κάτι τὸ σταθερόν.

Καὶ μὲ δραχμὴν, ποὺ ἡγοράζαμεν μίαν ὁκτὸν κρέατος, ἐξήσαμεν· καὶ μὲ δραχμὴν συνοδευομένην ἀπὸ 000 (δηλαδή μὲ χιλιοδραχμον), διὰ νὰ ἀγοράσωμεν ἓνα κουλοῦρι, ζῶμεν.

Συνεπῶς οὐδένα ἀπολύτως ρόλον παίζει ὁ ἀριθμὸς. Τὸν ρόλον παίζει ἡ σχέσις τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν, ἥτις δέον νὰ ἐκφράζεται διὰ τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ νομίσματος εἰς τὸν οἰκονομικὸν κύκλον τῆς παραγωγῆς, διαθέσεως καὶ κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν καὶ ἥτις σχέσις ῥυθμίζεται διὰ τῶν διακυμάνσεων τοῦ νομίσματος καὶ ῥυθμίζει, εἰς τὸν αὐτοματισμὸν τῆς ἐλευθέρου ἀγορᾶς, τὰς παραγωγικὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων.

Ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἰσχύος τῆς Ἐλευθέρου Οἰκονομίας, δηλαδή τῆς ἐλευθερίας τῶν Νομισμάτων - Συναλλαγμάτων καὶ τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, ὑπῆρξεν ἀπόκλισις εἰς τὰς σχέσεις τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν καὶ συνεπῶς ἀπόκλισις εἰς τὴν ὀρθὴν μέτρησιν τῆς ἀξίας - ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου, αὕτη δὲν ὀφείλετο εἰς τὰς τυφλὰς δυνάμεις τῆς ἀγορᾶς, ὅπως ἐσφαλμένως καὶ ὑβρίζων τοὺς φυσικοὺς ἢ Θεοὺς Νόμους ἰσχυρίζεται ὁ Μαρξισμὸς, ἀλλὰ εἰς τὰς τυφλὰς δυνάμεις τῆς παραγωγῆς χρυσοῦ, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ἐβάσισαν δυστυχῶς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐκάστοτε ἀναγκαιοῦντος διὰ τὰς συναλλαγὰς τῆς ἀνθρωπότητος Νομίσματος.

Ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὴν ἔτι τυφλοτέραν ἀντίληψιν, περὶ ἀπολύτου ἀξίας τοῦ χρυσοῦ ὡς μετάλλου, ἔξω τῆς νομισματικῆς του βάσεως.

Διότι ἐφ' ὅσον ὁ χρυσὸς ἐλαμβάνετο ὡς μία ἀξία ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίζετο ἐκάστοτε τὸ νόμισμα, αὐξανομένων κατ' ἀνάγκην τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς μέσα πληρωμῆς, λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν του, ηὐξάνετο καὶ ἡ σχετικὴ ἀξία τοῦ χρυσοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὠδήγει εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς, ὑπὸ μορφήν ἀποθησαυρισμένου χρυσοῦ, παρωχημένης ἐργασίας, ἐπὶ τῆς παρούσης ἐργασίας.

Ἡ ὑπὸ μορφήν ἀποθησαυρισμένου χρυσοῦ παραγωγικὴ δραστηριότης ἀφ' ἑνὸς καὶ οἱ φυσικοὶ πόροι ἐκάστης Χώρας ἀφ' ἐτέ-

ρου, διαφέροντες, ὠδήγησαν εἰς τὴν ἄνισον κατανομὴν τοῦ χρυσοῦ.

Ἡ ἄνισος κατανομή τοῦ χρυσοῦ, ὡς ἦτο φυσικόν, ὠδήγησεν ἄλλας μὲν Χώρας εἰς τὴν ὑποτίμησιν τῆς ἀξίας του πρὸς ἰσοζυγισμόν τῶν ἐμπορικῶν των ἰσοζυγίων, ἄλλας δὲ Χώρας εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος, μὲ ἀποτελέσματα τὸν Προστατευτισμόν, τὸν Συνδικαλισμόν, τὴν πολιτικὴν τῆς αὐταρκείας, τοὺς Σοσιαλισμοὺς καὶ τέλος εἰς τὸ διευθυνόμενον νόμισμα.

Καὶ ὅταν σήμερον διὰ τοῦ διευθυνομένου σταθεροῦ νομίσματος, ἡ σχέσις αὕτη, λέγῃ εἰς τὸν πάσης φύσεως παραγωγὸν ἀγαθῶν:

Πέθανε διὰ νὰ ζήσῃ ὁ δασμόβιος βιομήχανος ἢ

Πέθανε διὰ νὰ ζήσῃ ὁ ἐκμεταλλευόμενος μὲ τὴν χαμηλὴν τιμὴν συναλλάγματος τὸ εἰσαγωγικὸν δικαίωμα ἔμπορος ἢ

Πέθανε διὰ νὰ κερδίσουν ἀμφοτέρωι οἱ ὡς ἄνω καὶ ἔπειτα τὰ πληρώσουν ὅλα εἰς τὸ Κράτος, ὡς φόρους, διὰ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ παρεμβατικοῦ κυκεῶνος του ἢ

Πέθανε διὰ νὰ ζήσῃ ὁ κατέχων προνομιοῦχον θέσιν Κρατικὸς ὑπάλληλος ἢ

Πέθανε διὰ νὰ ζήσῃ ὁ παρακρατικὸς ὑπάλληλος ἢ

Πέθανε διὰ νὰ ψωμοζήσῃ ὁ ἔσμὸς τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων ἄνευ παραγωγικῆς ἐργασίας Κρατικῶν καὶ παρακρατικῶν ὑπαλλήλων, ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὴν διανομὴν τοῦ ἀνυπάρκτου πλούτου ἢ

Πέθανε διὰ νὰ ζήσῃ ὁ ἔσμὸς τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων βδελῶν τῶν 194 Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν καὶ Ταμείων,

Τότε, ἔ, τότε, βαδίζομεν κατὰ κρημνῶν.

Ἐὰν δὲ βαδίσωμεν ὀλίγον ἀκόμη τοιουτοτρόπως, δὲν ἀργεῖ ἡ ὥρα πού θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν ἐργασίαν διὰ τοῦ Ἐξαναγκασμοῦ, διότι προστατεύοντες, ὡς πράττομεν, ἀπὸ ἐτῶν πάντοτε τὸν καταναλωτὴν καὶ διώκοντες τὸν παραγωγόν, ἀφαιροῦμεν συνεχῶς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παραγωγῶν καὶ προσθέτομεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν καταναλωτῶν (διότι καταναλωταὶ εἶναι ὅλοι οἱ παρασιτικῶς ἐργαζόμενοι διὰ τὴν δῆθεν δικαίαν διανομὴν τοῦ πλούτου). Μέχρις ὅτου γίνωμεν ὅλοι καταναλωταὶ καί, ἀφοῦ φαγωθῶμεν ὅλοι μεταξύ μας, διότι δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον πλοῦτος ἢ λεία πρὸς διανομήν, ἐκεῖνοι πού θὰ ἐπικρατήσουν, θὰ ὀρίσουν διὰ

τῆς βίας καὶ τοῦ Ἐξαναγκασμοῦ, ποῖοι θὰ ἐργάζωνται διὰ νὰ τρέφουν τοὺς αὐθέντας των.

Ὑποστηρίζετε, λοιπόν, θὰ διερωτηθοῦν φρικιῶντες οἱ ἀποστολοὶ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν σταθερότητα τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος;

Μάλιστα, κύριοι, ὑποστηρίζω τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς σταθερότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, διότι μόνον διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς σταθερότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ σταθεροποιήσωμεν τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, ἐνῷ ἀντιθέτως, οἱ κ. κ. σταθεροποιοί, προσπαθοῦντες νὰ τὸ σταθεροποιήσουν ἀπὸ ἐπταετίας, δὲν κατώρθωσαν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ τὸ φέρουν εἰς τὸ 150/πλάσιον τῆς ἀρχικῆς σταθεροποιήσεως καὶ πλέον καὶ ὄχι μόνον σταθεροποιήσεις νὰ μὴ ὑπάρχη, ἀλλὰ καὶ ἀντιμετωπίζομεν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως σταθεροποιήσεως μὲν παρδαλήν, ἀπὸ ἀπόψεως δὲ γενικῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων, αὐτόχρομα τραγικὴν.

Ἡ σταθεροποιήσις, κύριοι, θὰ προέλθῃ ἐκ τῶν κάτω, δηλαδή θὰ προέλθῃ ὅταν σταθεροποιήσῃ τὴν παραγωγὴν του καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ὁ τελευταῖος ἀγρότης καὶ ἐργάτης τῆς Χώρας καὶ ὄχι ἐκ τῶν ἄνω, δηλαδή διὰ διαταγῶν. Διότι εἰς τοὺς φυσικοὺς νόμους (καὶ ἡ οἰκονομία ἀκολουθεῖ τοὺς φυσικοὺς νόμους), μόνον ἐρμηνείας δυνάμεθα νὰ δώσωμεν καὶ νὰ τοὺς ἀκολουθῶμεν πιστῶς καὶ ὄχι διαταγὰς καὶ διὰ τῶν διαταγῶν νὰ τοὺς μεταβάλλωμεν, διότι τιμωρούμεθα. Ἐδῶ, ἀρμόζει νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ παλαιὸν ἀπόφθεγμα τοῦ Ἀγγλοῦ φιλοσόφου Bacon: «Naturae non imperatur, nisi parendo» — «Ἀρχεὶ κανεῖς τῆς φύσεως, μόνον ὑπακούων εἰς αὐτήν».

Μήπως καὶ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ὄντα τῆς φύσεως;

Καὶ δὲν ὑποστηρίζω μόνον τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς σταθερότητος τοῦ νομίσματος, ὑποστηρίζω καὶ τὴν πλήρη ἐπάνοδον εἰς τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν, δηλαδή τὴν πλήρη συναλλαγματικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συναλλαγῶν, διότι, ὡς καὶ προηγουμένως ἀνέφερα, ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας εἶναι καθολικὴ καὶ μόνον οὕτω ὁ ῥόλος τοῦ ἐλευθέρου νομίσματος ὡς μέτρου καὶ δείκτου θὰ ἀντικαταστήσῃ, ὡς ἀντικειμενικὸς πλέον δείκτης καὶ ῥυθμιστής, τοὺς ἀγωνι-

ζομένους καὶ μηδέποτε ἐπιτυγχάνοντας συντονιστάς, εἰς τὴν ἰσορροπῇσιν τῶν παραγωγικῶν σχέσεων τῆς Χώρας μας.

Μόνον ἐὰν οἱ κ. κ. συντονισταὶ καὶ ἀπόστολοι τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας κατορθώσουν νὰ λύσουν συνθέτους ἀλγεβρικὰς ἐξισώσεις μὲ ἑκατομμύρια παραγόντων, ὅσαι εἶναι αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ συνεπῶς μὲ ἑκατομμύρια μεταβαλλομένων ἀγνώστων, ὅσαι εἶναι καὶ αἱ διαρκῶς προστιθέμεναι καὶ προαγόμεναι παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς Διεθνοῦς ἀγορᾶς (διότι ὁ κόσμος εἶναι ἀλληλοεξαρτώμενος), τότε καὶ μόνον τότε θὰ παραδεχθῶ, ὅτι ἡ σοφία των εἶναι ἀνωτέρα τοῦ ῥόλου τοῦ ἐλευθέρου νομίσματος, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε καὶ θὰ εἶναι ὁ ῥυθμιστὴς τῶν παραγωγικῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν σήμερον ἀγωνίζονται, χωρὶς καὶ οἱ περισσότεροι νὰ τὸ ἐννοοῦν, διὰ νὰ τὴν σβύσουν.

Διότι ὅταν ἡ ἀνταλλακτικὴ σχέσις τοῦ ἐθνικοῦ ἀναγκαστικοῦ νομίσματος, πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν ξένων Χωρῶν (συναλλάγματα), καθορίζεται δι' ἐπεμβάσεως τῆς Κυριάρχου Ἀρχῆς σταθερά, τότε ἀντὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς δείκτης τῆς ἀξίας διὰ τῆς τιμῆς, ἀντιθέτως ἐνεργεῖ ὡς νοθευτὴς τῆς ἀξίας διὰ τῆς τιμῆς, ἀντὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς ὄργανον τῆς πίστεως καὶ δείκτης τῆς οἰκονομικῆς ὑγείας τῆς Χώρας, ἐνεργεῖ ὡς ὑπονομευτὴς τῆς πίστεως, ἥτις ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἶναι ἡ μέλλουσα ἐργασία καὶ ὁ δείκτης τῆς οἰκονομικῆς ὑγείας τῆς Χώρας πάει περίπατον ἢ μᾶλλον καθηλώνεται στάσιμος καὶ μόνον ἡ πείνα καὶ ἡ ἀθλιότης, δηλαδὴ τὸ ἀποτέλεσμα, θὰ μᾶς πείσῃ κάποτε ὅτι ἀκολουθοῦμεν ἐσφαλμένον δρόμον, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀργά.

Διότι, εἴτε τὸ εὐχηθῶμεν εἴτε ὄχι, εἴτε τὸ διατάξωμεν εἴτε ὄχι, ἡ μὲν ἀνταλλακτικὴ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν ἀκολουθεῖ τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ἡ δὲ ὑποκειμενικὴ μας ἀνάγκη ἀκολουθεῖ τὸν νόμον τῆς αὐτοσυντηρήσεως μὲν διὰ τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας μας, ὡς πρὸς τὸ ὀργανικὸν ζῶον ἄνθρωπος, καὶ τὸ θέλω τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, ὡς πρὸς τὰς ὑπολοίπους ἀνάγκας καὶ συνηθείας μας.

1) Πῶς ἐνεργεῖ τὸ σταθεροποιημένον νόμισμα ὡς νοθευτὴς τῆς ἀξίας, ἀντὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς δείκτης τῆς ἀξίας;

Ἴδου καὶ πάλιν ἡ περίπτωσις τοῦ καπνοῦ.

Ἡ Διεθνὴς τιμὴ τοῦ προπολεμικῶς ἦτο περίπου δολλάριον 1 κατὰ κιλόν. Ἡ σημερινὴ τιμὴ τοῦ εἶναι καὶ πάλιν περίπου δολλάριον 1 κατὰ κιλόν (σημ. ὡς τιμὴ ἐλήφθη ἡ μέση τοιαύτη τῶν διαφορῶν ποιότητων σημερινῆς Διεθνοῦς τιμῆς καπνοῦ, δολλαρίων 0,50 - 0,85 - 1,25 - 2 - 3 κατὰ κιλόν καὶ ἀναλόγως μὲ τὰς παραγομένας ἐξ ἐκάστης ποσότητος).

Ὁ παραγωγὸς τοῦ εἰσέπραττε προπολεμικῶς δι' ἓνα κιλόν καπνοῦ, δραχμὰς 80 - 90 (ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου ἦτο 125 δραχμαί. Σχέσις δολλαρίου - δραχμῆς 1 : 125).

Μὲ δραχμὰς 80 - 90, ἦτοι μὲ 1 κιλόν καπνοῦ, ἠγόραζε 10 ὀκάδας σιδήρου μπετὸν (τιμὴ σιδήρου μπετὸν προπολεμικῶς — 1938/9 — δραχμαί 9 ἡ ὀκά).

Μὲ δραχμὰς 160 - 180, ἦτοι μὲ 2 κιλά καπνοῦ, ἠγόραζεν ἓνα ζεῦγος παπούτσια (τιμὴ παπουτσιῶν 1938/9 δραχμαί 160 - 180 τὸ ζεῦγος).

Μὲ δραχμὰς 3.700, ἦτοι μὲ 44 κιλά καπνοῦ, ἠγόραζεν ἓνα κυβικὸν μέτρον Σουηδικῆς ξυλείας.

Μὲ δραχμὰς 2.500, ἦτοι 30 κιλά καπνοῦ, ἠγόραζεν ἓνα κυβικὸν μέτρον λευκῆς ξυλείας.

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) καπνοῦ μὲ τὰ ὡς ἄνω προϊόντα, ἦτο προπολεμικῶς:

1 κιλόν καπνοῦ	=	10 ὀκ. σίδηρο μπετὸν
2 κιλά	»	= 1 ζεῦγος παπούτσια
44 »	»	= 1 κυβικὸν μέτρον Σουηδικῆς ξυλείας
30 »	»	= 1 » » λευκῆς »

Ὁ παραγωγὸς εἰσπράττει σήμερον δι' ἓνα κιλόν καπνοῦ δραχ. περίπου 15.000.

Μὲ δραχμὰς περίπου 15.000, ἦτοι μὲ 1 κιλόν καπνοῦ, ἀγοράζει 3 ὀκάδας σίδηρο μπετὸν (τιμὴ σιδήρου μπετὸν σήμερον 5.000).

Μὲ δραχμὰς 180.000, ἦτοι μὲ 12 κιλά καπνοῦ, ἀγοράζει ἓνα ζευγάρι παπούτσια.

Μὲ δραχμὰς 1.700.000, ἥτοι μὲ 113 περίπου κιλὰ καπνοῦ, ἀγοράζει ἓνα κυβικὸν μέτρον Σουηδικῆς ξυλείας.

Μὲ δραχμὰς 1.350.000, ἥτοι μὲ 90 περίπου κιλὰ καπνοῦ, ἀγοράζει 1 κυβικὸν μέτρον λευκῆς ξυλείας.

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) τοῦ καπνοῦ μὲ τὰ ὡς ἄνω προϊόντα, εἶναι σήμερον :

1 κιλὸν καπνοῦ = 3 ὀκάδες σίδηρο μπετὸν

12 κιλὰ » = 1 ζευγὸς παπούτσια

113 » » = 1 κυβικὸν μέτρον Σουηδικῆς ξυλείας

90 » » = 1 » » λευκῆς »

Διατί, ἀφοῦ ἡ Διεθνὴς τιμὴ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐμπορευμάτων, ποὺ ἐγένετο ἡ σύγκρισις, εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἰδίᾳ μὲ τὴν προπολεμικὴν, ὁ παραγωγὸς ἀνταλλάσσει τοῦτον μὲ τὰ ἴδια ἐμπορεύματα ποὺ ἔπαιρνε καὶ προπολεμικῶς, ἀλλὰ εἰς ἄλλην σχέσιν;

Διατί, ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) καπνοῦ καὶ σιδήρου μπετὸν ἦτο προπολεμικῶς 1 : 10 καὶ σήμερον εἶναι 1 : 3 ;

Διατί, ἡ παραγωγικὴ σχέσις καπνοῦ καὶ παπουτσιῶν ἦτο προπολεμικῶς 2 : 1 καὶ σήμερον εἶναι 12 : 1 ;

Διατί, ἡ παραγωγικὴ σχέσις καπνοῦ καὶ λευκῆς ξυλείας ἦτο προπολεμικῶς 30 : 1 καὶ σήμερον εἶναι 90 : 1 ;

Δηλαδή διατί ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τοῦ καπνοῦ ἔναντι τῶν ἰδίων ἐμπορευμάτων - ἀγαθῶν, ἔπεσε εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς προπολεμικῆς;

Ἄς πάρουμε τὴν περίπτωσιν τῶν ἐλαιῶν.

Ὁ παραγωγὸς τῶν ἐλαιῶν τοῦ Πηλίου π.χ., εἰσέπραττε προπολεμικῶς διὰ μίαν ὀκὰν χοντρὲς ἐληὲς Πηλίου, δραχ. 36.

Μὲ δραχ. 35 (ἥτοι μὲ λιγώτερο ἀπὸ 1 ὀκὰ ἐληές) :

Ἦγόραζε 1 ὀκὰ σκοινὶ λευκὸ Ν^ο 1 - 10 (τιμὴ σκοινιοῦ προπολεμικῶς δραχ. 35 ἢ ὀκά).

Μὲ δραχ. 108 (ἥτοι μὲ 3 ὀκάδες ἐληές) :

Ἦγόραζε 1 ὀκὰ σολόδεσμα ἀγελάδος Α' (τιμὴ σολοδέρματος ἀγελάδος Α' δραχ. 100 - 110 προπολεμικῶς).

Μὲ δραχ. 450 (ἥτοι μὲ 13 ὀκάδες ἐληές) :

Ἡγόραζε 1 τόπι κάμποτ Ν^ο 80 (τιμὴ κάμποτ Ν^ο 80 προπολεμικῶς δραχ. 450 τὸ τόπι).

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) ἐληῶν Πηλίου μὲ τὰ ὥς ἄνω προϊόντα, ἦτο προπολεμικῶς:

1 ὁκὰ χοντρὲς ἐληὲς Πηλίου = 1 ὁκὰ σκοινὶ λευκὸ Ν^ο 1-10
3 ὁκάδες » » » = 1 » σολόδεσμα ἀγελάδος Α΄
13 » » » » = 1 τόπι κάμποτ Ν^ο 80.

Ὁ παραγωγὸς τῶν ἐληῶν τοῦ Πηλίου εἰσπράττει σήμερον διὰ μίαν ὁκὰν χοντρὲς ἐληές, δραχ. 6.000.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 1 ὁκὰ σκοινὶ λευκὸ Ν^ο 1-10, θέλει σήμερον δραχ. 20.000, δηλαδή 3 ὁκάδες ἐληές.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 1 ὁκὰ σολόδεσμα ἀγελάδος Α΄, θέλει σήμερον δραχ. 50.000, δηλαδή 8 ὁκάδες ἐληές.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 1 τόπι κάμποτ Ν^ο 80, θέλει σήμερον δραχ. 180.000, δηλαδή 30 ὁκάδες ἐληές.

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) ἐληῶν μὲ τὰ ὥς ἄνω προϊόντα, εἶναι σήμερον:

3 ὁκάδες χοντρὲς ἐληὲς Πηλίου = 1 ὁκὰ σκοινὶ λευκὸ Ν^ο 1-10
8 » » » » = 1 » σολόδεσμα ἀγελάδος Α΄
30 » » » » = 1 τόπι κάμποτ Ν^ο 80.

Ἄς πάρουμε τὴν περίπτωσιν τοῦ μπαμπακιῦ.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ μπαμπακιῦ τῆς Λεβαδείας εἰσέπραττε προπολεμικῶς γιὰ μιὰ ὁκὰ μπαμπάκι καθαρὸ, δραχ. 48.

Μὲ 1 ὁκὰ μπαμπάκι καθαρὸ, δηλαδή μὲ 48 δραχμὲς:

Ἡγόραζε προπολεμικῶς 62 μέτρα σύρμα ἀγκαθωτὸ γαλβανισμένο (τιμὴ σύρματος ἀγκαθωτοῦ γαλβανισμένου προπολεμικὰ δραχ. 0.78 τὸ μέτρο).

Μὲ 1 ὁκὰ μπαμπάκι, δηλαδή μὲ 48 δραχμὲς:

Ἡγόραζε προπολεμικῶς 1 ὁκὰ καὶ 160 δράμια τυρὶ φέτα (τιμὴ φέτας προπολεμικῶς δραχ. 34 ἡ ὁκά).

Μὲ 1 ὀκὰ μπαμπάκι, δηλαδή μὲ 48 δραχμές :

Ἦγόραζε προπολεμικῶς 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια ζάχαρη (τιμὴ ζάχαρης προπολεμικῶς δραχ. 18 ἢ ὀκά).

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) μπαμπακιοῦ μὲ τὰ ὡς ἄνω προϊόντα, ἦτο προπολεμικῶς :

1 ὀκὰ μπαμπάκι = 62 μέτρα σύρμα ἀγκαθωτὸ γαλβανισμένο

1 » » = 1 ὀκὰ καὶ 160 δράμια τυρὶ φέτα

1 » » = 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια ζάχαρη.

Ὁ παραγωγὸς τοῦ μπαμπακιοῦ τῆς Λεβαδείας εἰσπράττει σήμερον γιὰ μιὰ ὀκὰ μπαμπάκι καθαρὸ, δραχ. 14.000.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 62 μέτρα σύρμα ἀγκαθωτὸ γαλβανισμένο, θέλει σήμερον, πρὸς 500 δραχ. ποὺ ἔχει τὸ μέτρο, δραχ. 31.000, δηλαδή θέλει 2 ὀκάδες μπαμπάκι καὶ κάτι.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 1 ὀκὰ καὶ 160 δράμια φέτα, θέλει σήμερον, πρὸς δραχ. 18.000 ποὺ ἔχει ἡ φέτα, δραχ. 25.200, δηλαδή θέλει σχεδὸν 2 ὀκάδες μπαμπάκι.

Διὰ νὰ ἀγοράσῃ 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια ζάχαρη, θέλει σήμερον, πρὸς δραχ. 14.000 ποὺ ἔχει ἡ ζάχαρη, δραχ. 38.500, δηλαδή θέλει 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια μπαμπάκι.

Δηλαδή ἡ παραγωγικὴ σχέσις (σχέσις ἀνταλλαγῆς) μπαμπακιοῦ μὲ τὰ ὡς ἄνω προϊόντα, εἶναι σήμερον :

2 ὀκ. μπαμπάκι καὶ κάτι = 62 μ. σύρμα ἀγκαθωτὸ γαλβανισμένο

2 » » σχεδὸν = 1 ὀκὰ καὶ 160 δράμια φέτα

2 » 300 δράμ. μπαμπάκι = 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια ζάχαρη.

Δηλαδή ἡ ἀνταλλακτικὴ σχέσις τῶν ἐληῶν ἔναντι τῶν ἄλλων προϊόντων ἔπεσε εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ καὶ ἡ ἀνταλλακτικὴ σχέσις τοῦ μπαμπακιοῦ ἔναντι τῶν ἄλλων προϊόντων, ἔπεσε εἰς τὸ $\frac{1}{2}$.

Διατί ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τοῦ καπνοῦ, τῶν ἐληῶν καὶ τοῦ μπαμπακιοῦ, ἔπεσε τόσον πολὺ ἔναντι τῶν ἄλλων παντοειδῶν προϊόντων ;

Ἀπλούστατα, διότι τὸ διευθυνόμενον νόμισμα δὲν εἰργάσθη ὡς δείκτης τῆς ἀξίας, ἀλλὰ ὡς νοθευτῆς τῆς ἀξίας, διότι, ἀφοῦ εἰς τὴν Διεθνῇ ἀγορὰν ἡ τιμὴ τοῦ προϊόντος, καπνὸς π.χ., ἔμεινε σταθερά, δηλαδή 1 δολλάριον κατὰ κιλόν, καὶ ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος, ἐκτὸς τῆς Χώρας μας, πληρώνων 1 δολλάριον, ἀνταλλάσσει ἕκαστον κιλὸν καπνοῦ μὲ τὴν ἰδίαν ἀνταλλακτικὴν σχέσιν, δηλαδή παραγωγικὴν σχέσιν, ὡς καὶ πρὶν, διὰ τὸν ἐνταῦθα παραγωγόν του ἡ ἀξία ἐμειώθη εἰς τὸ $\frac{1}{3}$, ἀφοῦ ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τοῦ προϊόντος του, ἐκφραζομένη διὰ τῆς τιμῆς μέσῳ τοῦ σταθεροποιημένου νομίσματος, ἔναντι τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην διὰ τὴν ζωὴν του, ἐμειώθη εἰς τὸ $\frac{1}{3}$.

2) Πῶς ἐνεργεῖ ἐπίσης τὸ σταθεροποιημένον νόμισμα ὡς ὑπονομευτῆς τῆς πίστεως, ἀντὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς ὄργανον τῆς πίστεως;

Ἴδου πῶς.

Διότι ὁ παραγωγὸς τοῦ καπνοῦ, βλέπων ὅτι τὸ προϊόν του στέκεται ἀπώλητον ἀπὸ 3 - 4 ἐτῶν εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ἀζήτητον καὶ ὅτι ἡ ἀνταλλακτικὴ του σχέσις ἐμειώθη εἰς τὸ $\frac{1}{3}$, χάνει πλέον τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν ἐργασίαν του, ἥτις δὲν ἀποδίδει καὶ σκέπτεται ἂν πρέπει πλέον νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὸ μέλλον μὲ τὴν ἰδίαν ἐργασίαν, ἐνῶ κατὰ βάσιν ἡ ἐργασία του ἀποδίδει τὸ ἴδιον ποῦ ἀπέδιδε προπολεμικῶς.

Διότι ὁ παραγωγὸς τῶν ἐσπεριδοειδῶν, βλέπει ὅτι προπολεμικῶς τὰ προϊόντα του προηγοράζοντο ἐπὶ τοῦ δένδρου καὶ σήμερον βλέπει ὅτι σήπονται ἐπὶ τοῦ δένδρου.

Διότι ὁ παραγωγὸς ἐλαιῶν, ἔκαμνε ἀρκετὰ σοβαρὰν ἐξαγωγὴν ἐλαιῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ σήμερον, εἴτε δὲν τὰς μαζεύει ὅλας, ἀλλὰ τὰς προχειροτέρας, εἴτε καί, ἂν τὰς μαζεύῃ, σήπονται εἰς ἀποθήκας ἀζήτητοι.

Δὲν ὅτι ὁ παραγωγὸς ὀρύζης, βλέπει ὅτι προπολεμικῶς τὸ προϊόν του ἦτο περιζήτητον καὶ ἤθελε ἡ Χώρα ἀρκετὸν συνάλλαγμα διὰ τὴν εἰσαγωγὴν του, ἐνῶ σήμερον ἐχρεωκόπησεν ὁ ἴδιος, διότι ἔκαμε τὸ ἀμάρτημα νὰ τὸ παραγάγῃ.

Διότι ὁ παραγωγὸς λαδιοῦ, βλέπει ὅτι προπολεμικῶς ἠγόραζε μὲ μία ὀκὰ λάδι (35 δραχμας ἢ ὀκά), 35 μέτρα σύρμα ἡλεκτρικὸ τοῦ 1,5 (σύρμα 1,5 = 1 δραχμὴ τὸ μέτρον) καὶ σήμερον ἀγοράζει

μὲ μίᾱ ὀκτὸς λάδι (10.500), 14 μ. σύρμα ἡλεκτρικὸ τοῦ 1,5 (750 δραχμῆς τὸ μέτρον). Ἐπίσης βλέπει, ὅτι προπολεμικῶς ἡγόραζε μὲ 3 ὀκτ. λάδι (105 δραχ.), 1 πῆχυ μάλλινον ὕφασμα (100 δραχ. ὁ πῆχυς) καὶ σήμερᾱ θέλει 7 - 8 ὀκτᾶδες λάδι γιὰ 1 πῆχυ ἐγγώριον μάλλινον ὕφασμα καὶ 18 - 20 ὀκτ. λάδι γιὰ 1 πῆχυ εὐρωπαϊκὸ μάλλινον ὕφασμα κλπ. κλπ.

Ὅλων αὐτῶν καὶ παντὸς ἐπίσης παραγωγοῦ ἄλλων προϊόντων, κατὰ βάσιν ἢ ἐργασία, ἀποδίδει ὡς ἀπέδιδε προπολεμικῶς, ἀλλὰ ἡ νοθεΐα τῆς ἀξίας τῶν προϊόντων των, ἐκφραζομένη διὰ τῆς τιμῆς μέσῳ τοῦ σταθεροποιημένου νομίσματος καὶ βαίνουσα προοδευτικῶς, λόγῳ τῆς προοδευτικῆς ὑποκαταναλώσεως, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς προϊούσης οἰκονομικῆς φθίσεως, τοὺς κατήντησε νὰ χάσουν τὴν πίστιν των περὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας των, τὴν ὁποίαν πολλοὶ σκέπτονται ἐὰν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσουν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἢ ὄχι.

Διατί αἱ σοφαὶ κεφαλαὶ τῶν Συντονιστῶν τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας δὲν δύνανται νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν ὀρθὴν ἀνταλλακτικὴν σχέσιν τῶν προϊόντων καπνὸς - σίδηρο μπετόν, καπνὸς - παποῦτσι, καπνὸς - ξυλεία, λάδι - ὕφασμα, ἑληὲς - σκοινί, ἑληὲς - σολόδεσμα, ἑληὲς - κάμποτ, μπαμπάκι - σύρμα γαλβανισμένο, μπαμπάκι - τυρὶ φέτα, μπαμπάκι - ζάχαρη κλπ. κλπ. ;

Διότι οὐδεμία Συντονιστικὴ κεφαλὴ θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἐλεύθερον νόμισμα, εἰς τὸν ῥόλον του, ὡς ῥυθμιστικοῦ παράγοντος τῶν παραγωγικῶν σχέσεων τῆς ἀνθρωπότητος.

Μὲ διευθυνόμενον νόμισμα, κύριοι, δυνάμεθα νὰ δημιουργήσωμεν μόνον διευθυνομένους ἀνθρώπους, μὲ διευθυνομένην ἐργασίαν, μὲ διευθυνομένην κατοικίαν, μὲ διευθυνόμενον στόμαχον, μὲ διευθυνομένας ὁρέξεις καὶ μὲ διευθυνόμενον θέλω.

Οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι δημιουργοῦνται μόνον μὲ τὸ ἐλεύθερον νόμισμα, διότι ὅταν ἐξέλθῃ ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀγορὰν νὰ ψωνίσῃ μὲ τὸ εἰς χεῖρας του νόμισμα, εἴτε τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν του εἴδῃ, εἴτε τὰ περιττὰ διὰ τὰς ὁρέξεις του ἀγαθὰ, ἐκτελεῖ λειτουργίαν, ἥτις τὸν συνδέει μὲ ὅλους τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς συνανθρώπους του, ἡ τύχη, ἡ κοινωνικὴ ἐλευ-

θερία καὶ ἡ ὑπόστασις τῶν ὁποίων εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένοι μὲ τὴν ἰδικήν του.

Ἴδου μερικαὶ χαρακτηριστικαὶ εἰδήσεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, σχετικῶς μὲ τὴν κατάστασιν τῶν προϊόντων μας :

Ἐφημερὶς «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 4/2/53.

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΙ ΑΝΗΣΥΧΙΑΙ ΔΙΑ ΤΑ ΚΑΠΝΑ ΜΑΣ ΕΑΝ ΔΕΝ ΛΗΦΘΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

«Κατὰ τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐτησίαν τακτικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μελῶν τῆς Καπνεμπορικῆς Ὁμοσπονδίας, τῇ συμμετοχῇ ἐκπροσώπων ὅλων τῶν Καπνεμπορικῶν Κέντρων τῆς Χώρας, ἐγένετο γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς καπνικῆς κινήσεως. Ἀπὸ τὴν σχετικὴν συζήτησιν διεπιστώθη ὅτι, ἐκ τῆς εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν ἐμπορευσίμου ποσότητος καπνοῦ 57.550 τόννων, τὸ καπνεμπόριον ἡγόρασε 37.800 τόννους κατὰ τὸ 1952 ἔναντι 6.220 τῆς Σ. Ε. Κ. Ε. καὶ 6.170 τῆς Ἑσωτερικῆς Καπνοβιομηχανίας. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ 1952 ἐξήχθησαν εἰς διαφόρους Χώρας 41.170 τόννοι καπνῶν ἔναντι 31.046 τοῦ 1951 καὶ 26.360 τοῦ 1950. Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη τῶν ἐξαγωγῶν ἐν τούτοις, δὲν θεωρεῖται ἱκανοποιητικὴ, καθόσον δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἐσωτερικὰς δυνατότητας τῆς καπνικῆς μας οἰκονομίας, οὔτε καὶ εἰς τὴν σημαντικῶς αὐξηθεῖσαν μεταπολεμικῶς κατανάλωσιν σιγαρέττων εἰς τὴν Διεθνῇ ἀγοράν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐσοδεία καπνῶν 1952 ἐμφανίζεται μειωμένη κατὰ 20 % ὥς πρὸς τὴν καλλιεργηθεῖσαν ἔκτασιν καὶ κατὰ 33 % ὥς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἥτοι περιορίσθη αὕτη εἰς 42.500 τόννους, ἐκ τῶν ὁποίων καπνὰ ἐξαγωγῆς 30.000 τόννοι.

Κατόπιν τούτου ἐκφράζονται ἀνησυχίαι διὰ τὸ μέλλον τοῦ καπνοῦ...»

Ἐφημερὶς ἡ «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 5/2/53.

ΔΥΣΧΕΡΗΣ Η ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΣΥΜΜΑΧΙΚΩΝ
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ ΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

«Ἐγνώσθη, ὅτι ἀναμένεται εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνώτατος Ἀξιωματικὸς τῆς Ἐπιμελητείας τοῦ ἐν Εὐρώπῃ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ, προκειμένου νὰ ἐρευνήσῃ τὰς δυνατότητας τοποθετήσεως παραγγελιῶν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς βιομηχανίας, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ τῆς Εὐρώπης.

Ὑπολογίζεται, ὅτι τὸ σύνολον τῶν τοιούτων παραγγελιῶν εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς βιομηχανίας, θὰ ἀνέλθῃ καὶ τὸ τρέχον ἔτος εἰς ἓνα δισεκατομμύριον δολλαρίων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἡ Ἑλλάς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ σημαντικὴν μερίδα. Πάντως διευκρινίζεται ὅτι, ἡ τοποθέτησις τῶν παραγγελιῶν δι' εἶδη τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ, θὰ γίνῃ μὲ καθαρῶς ἐμπορικὰ κριτήρια, δηλαδὴ τὰς τιμὰς καὶ τὴν ποιότητα. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὸ κόστος τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας εἶναι σημαντικῶς ἀνώτερον τοῦ Διεθνοῦς, τὸ ζήτημα διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐμφανίζει βεβαίως δυσχερείας, αἱ ὅποια θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παρακαμφθοῦν, ἂν ἀπεφασίζετο ἡ πριμοδότησις καὶ τῶν ἐξαγομένων βιομηχανικῶν προϊόντων. Τοῦτο ὅμως πάλιν συνδέεται μὲ τὴν ὅλην οἰκονομικὴν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν νομισματικὴν κατάστασιν καὶ ἀρμοδία διὰ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις, εἶναι ἡ Κυβέρνησις.

Ὅσον ἀφορᾷ...»

Ἐφημερὶς «ΤΟ ΒΗΜΑ» 22/2/53.

ΤΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΑ ΒΟΛΟΥ
ΔΙΑΚΟΠΟΥΝ ΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ

«Ἐκτὸς τῶν ἐργοστασίων Μουρτζούκου καὶ Γκλαβάνη, αἱ

διευθύνσεις τῶν ὁποίων ἀνεκοίνωσαν ὅτι θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ διακόψουν τὰς ἐργασίας των, καὶ τὰ ὑφαντουργεῖα Παπαγεωργίου ἀπειλοῦν νὰ διακόψουν τὰς ἐργασίας των, καὶ νὰ ἀπολύσουν 1.200 ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους, λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν.

Αἱ ὀργανώσεις τοῦ Βόλου διὰ τηλεγραφημάτων πρὸς τὴν κυβέρνησιν ζητοῦν νὰ ἐνισχυθοῦν αἱ βιομηχανίαι, ὥστε νὰ ἀποτραπῇ ἡ διακοπὴ τῆς λειτουργίας τῶν ἐργοστασίων καὶ ἡ συνεπεία ταύτης ἀπονέκρως τῆς ἀγορᾶς τοῦ Βόλου.»

Ἐφημερὶς «ΕΣΤΙΑ» 17/2/53.

«Τὸ Συντονιστικὸν Συμβούλιον Σπογγαλιείας ἀποδίδει τὴν χαμηλὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόδοσιν τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον ἀναχώρησιν τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων.

Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ἀπεφασίσθη νὰ ληφθοῦν ἐφέτος τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, νὰ παραδοθοῦν δὲ εἰς τοὺς σπογγαλιεῖς ἐγκαίρως τ' ἀναγκαῖα ἐφόδια, δι' ὅλην τὴν ὀκτάμηνον σπογγαλιευτικὴν περίοδον.»

ἌΟποία ὑψηλὴ Τιμὴ!!!

Συντονιστικὸν Συμβούλιον Σπογγαλιείας!!

Τόσα χρόνια οἱ ὀπισθοδρομικοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν Συντονιστικὸν Συμβούλιον καὶ ἔφευγαν διὰ πολλοὺς μῆνας ἀπὸ τὰ σπίτια των ἀσυντόνιστοι!!! Πῶς νὰ προκόψουν;

Τώρα ἄλλαξαν τὰ πράγματα. Δὲν εἶναι πιά στραβοί. Ἔχουν ὀδηγούς. Τοὺς πληρώνουν, δὲν λέω, ἀλλὰ ἔτσι ἦλθαν καὶ οἱ καλὲς μέρες!!!

Ὑπάρχουν πληροφορίες ἀπὸ τὴν Κάλυμνο, ὅτι καταπιάστηκαν, ἀπὸ τὴν πολλὴ ἄνεσιν ποὺ ἔχουν, νὰ μαθαίνουν Ἀγγλικά καὶ Λατινικά (γιατὶ τὰ Ἀράπικα ἴσως τὰ ξέρουν ἀπὸ καιρό), πράγμα ποὺ

ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ ἓνα λακωνικὸν τηλεγράφημα πού, ὅπως ἀκούω, ἦλθε τελευταῖα.

Λέγει τὸ τηλεγράφημα :

«Πρὸς τὸ Σ. Σ. Σ.

S. O. S. M. T. S. »

Εἰς ἄλλους λόγους :

«Πρὸς τὸ

Συντονιστικὸν Συμβούλιον Σπογγαλιείας

Save our souls Morituri te salutant.»

Καὶ διὰ τοὺς μὴ προοδεύσαντας εἰς τὰ γράμματα, καθ' ὃ στερουμένους Συντονιστικοῦ Συμβουλίου, ἄλλους Ἑλλήνας, μεταφράζομεν :

«Πρὸς τὸ

Συντονιστικὸν Συμβούλιον Σπογγαλιείας

Σώσατε τὰς ψυχὰς μας Οἱ μελλοθάνατοι σὲ χαιρετοῦν.»

Ἐφημερὶς «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 6/2/53.

ΤΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

«Εἰς σύσκεψιν, τῆς ὁποίας μετέσχον ἀντιπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Γεωργίας, Ἐμπορίου καὶ Συγκοινωνιῶν (Σημ. Συγγρ. : Νομίζομεν ὅτι συνεπληρώθη ὁ κύκλος τῶν σοφῶν κεφαλῶν), καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τῆς Ἑνώσεως Παραγωγῶν Ἐσπεριδοειδῶν, ἐξητάσθη τὸ ζήτημα τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἀπὸ τοὺς τόπους παραγωγῆς εἰς τὰ κέντρα καταναλώσεως, πρῶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διάθεσιν τῶν ὑπαρχόντων πλεονασμάτων καὶ θὰ ἐξυψηρετήσῃ συγχρόνως τὴν κατανάλωσιν. Ἰδιαιτέρως, συνεζητήθη ἡ παροχὴ διευκολύνσεων διὰ τὴν μεταφορὰν ἐσπεριδοειδῶν, τῶν ὁποίων ὑπάρχουν σήμερον

μεγάλα ἀποθέματα εἰς τόπους παραγωγῆς. Ἡ σύσκεψις θὰ ἐπαναληφθῇ πρὸς λήψιν ὀριστικῶν ἀποφάσεων (Σημ. Συγγρ. : Ἐὰν ἐν τῷ μεταξύ δὲν ἔχουν σαπίσει).»

Ἐφημερὶς «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» 2/3/53.

«Ὡς ἤδη ἀνηγγείλαμεν ὁ πρόεδρος τοῦ Ε. Β. Ε. Πειραιῶς κ. Π. Κάντζιας, κατὰ τὴν συνάντησίν του τῆς 19ης λήξαντος, ἐπέδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ κ. Σπ. Μαρκεζίνην σημείωμα, εὐρεῖαν περίληψιν τοῦ ὁποίου ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ φύλλον μας τῆς 20.2.53 (σελ. 1). Τὸ ἐν λόγῳ σημείωμα ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὸ βασικὸν οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος συνίσταται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς δημιουργίας ὑψηλοτέρου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἱκανοῦ νὰ δημιουργήσῃ καὶ τοὺς ἀναγκαίους συναλλαγματικούς πόρους πρὸς κάλυψιν τοῦ ἀνοίγματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, ὡς καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἀποθέματα δι' ἐπενδύσεις πρὸς βαθμιαίαν ἀξιοποίησιν τῶν ἀνεκμεταλλεύτων πόρων τῆς Χώρας.

Ἡ ὅλη δὲ διάρθρωσις τῆς οἰκονομίας μας δεόν νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ παρέχῃ ἀπασχόλησιν εἰς τὸν λαόν, ἐν ὅψει καὶ τῶν δημογραφικῶν δεδομένων.

Ἡ σημερινὴ ὁμως κατάστασις πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ πληροῖ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις.

Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον δὲν ἐξισορροπεῖται, ἄνευ σοβαρᾶς ξένης βοήθειας, παρουσιάζον ἄνοιγμα λίαν ἐπικίνδυνον. Δέον νὰ προστεθῇ ὅτι ἡ τελευταίως παρατηρηθεῖσα μείωσις τοῦ ἀνοίγματος ἀποτελεῖ ἔνδειξιν νοσηρότητος τῆς οἰκονομίας, ὀφειλόμενὴν εἰς τὴν δυσχέρειαν πραγματοποιήσεως εἰσαγωγῶν καὶ οὐχὶ εἰς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς ἢ τῶν συναλλαγματικῶν πόρων.

Ἡ ἐθνικὴ παραγωγή περιορίζεται συνεχῶς, εἰς σημεῖον ἐπικίνδυνον· καὶ εἰδικώτερον :

Πλεῖσται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις εὐρίσκονται εἰς παραμονὰς πτωχεύσεως καὶ δὴ, ἐκ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸν βασικὸν κλάδον τῆς σιδηροβιομηχανίας.

Ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ συναντᾷ μεγάλας δυσχερείας εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν προϊόντων της, μὴ δυναμένων νὰ ἀπορροφηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Τὸ ἐμπόριον μόλις καὶ μετὰ βίας κινεῖται, ὑπὸ τὴν πίεσιν παντοίων δυσβαστάκτων ὑποχρεώσεων.»

Ἐφημερὶς «Η ΒΡΑΔΥΝΗ» 28/2/53.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

« ΜΥΤΙΛΗΝΗ, 28 Φεβρουαρίου. Χθὲς τὴν ἑσπέραν συνήλθον, παρισταμένου καὶ τοῦ βουλευτοῦ κ. Νουνέλη, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ ἐλαιομπόρων, ἵνα ἀνταλλάξουν γνώμας καὶ λάβουν ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐλαιολάδου. Διεπιστώθη ὁμοφώνως ὅτι, ἐὰν δὲν ληφθοῦν ὑπὸ τοῦ κράτους προστατευτικὰ μέτρα, ἡ ὅλη οἰκονομία τῆς νήσου θὰ κλονισθῇ ἐπικινδύνως. Τελικῶς ὑπεγράφη ὑπόμνημα, ἀποσταλὲν τηλεγραφικῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ κατάργησις ἀπὸ αὐρίου τῆς διατιμήσεως ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ ἡ ἄμεσος πριμοδότησις τοῦ ἐξαγομένου εἰς ποσοστὸν 30% κατ' ἐλάχιστον ὅριον. Ἦδη, ἀναφέρει τὸ ὑπόμνημα, ἡ τιμὴ κατῆλθεν εἰς 10.500, παρὰ τοῦτο δὲ τὸ προϊόν μένει ἀζήτητον, ἐπιδεινουμένης οὕτω τῆς ἀθλιότητος τῶν παραγωγῶν. Ὁ κ. Νουνέλης ὑπεσχέθη πᾶσαν ὑποστήριξιν, δηλώσας ὅτι θὰ φθάσῃ ἐν ἀνάγκῃ μέχρι παραιτήσεως.»

Τὴν στιγμὴν δηλαδή, ποὺ ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τοῦ καπνοῦ, τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τόσων ἄλλων ἐξαγωγίμων προϊόντων μας, εὐρίσκεται εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς προπολεμικῆς της σχέσεως ἐν ἀντιπα-

ραβολῇ μὲ τὰ ἄλλα ἐμπορεύματα - ἀγαθὰ, εἰς τρόπον ὥστε οἱ παραγωγοὶ τῶν ὡς ἄνω προϊόντων ἀδυνατοῦν νὰ ζήσουν, νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ παραγάγουν, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξαγωγή αὐτῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν «λόγω τοῦ ὕψους τῶν τιμῶν των» !!! καὶ ὡς φάρμακον ὁ ἐκ Σαντορίνης θαυματοποιός, εἰς τὸν ὁποῖον μέσῳ τοῦ Σεβαστοῦ Στρατάρχου Παπάγου ἐπιστεύσαμεν ὅτι θὰ μᾶς διορθώσῃ, τί δίδει;

Δίδει δάνεια εἰς τοὺς βιομηχάνους, δίδει δάνεια εἰς τοὺς Γεωργικοὺς Συνεταιρισμοὺς.

Δηλαδή δίδει χαρτονομίσματα, τὰ ὁποῖα ἀφ' ἐνὸς μὲν θὰ φουσκώσουν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ νομίσματος, διὰ νὰ ἀποσύρουν ἀγαθὰ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τὰ ὁποῖα δὲν ἀντικαθίστανται, καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ βάλῃ θηλειὰ εἰς τὸν λαιμὸν τῶν δανειζομένων, διότι τὸ δάνειον θὰ ἔχῃ τόκους (καὶ ἃς κατεβάξῃ τὸν τόκον κατὰ 1 - 2%) καὶ τὸ δάνειον θὰ πρέπει κάποτε νὰ ἐξοφληθῇ.

Μὲ τί θὰ πληρωθοῦν οἱ τόκοι; Μὲ τί θὰ πληρωθῇ τὸ δάνειον; Μήπως μὲ τὰ περισσεύματα ποὺ θὰ προκύψουν εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν, ἀφοῦ διαθέσουν τὰ προϊόντα των εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς ἀξίας των καὶ μὲ τὰ πενιχρὰ ποσὰ τῶν δραχμῶν ποὺ θὰ πάρουν στὰ χέρια τους θὰ προμηθευθοῦν τὸ $\frac{1}{3}$ τῶν ἀγαθῶν ποὺ ἀναποτρέπτως χρειάζονται διὰ τὰς ἀνάγκας των;

Τὰ προϊόντα μας δὲν δημιουργοῦνται, τὰ δημιουργούμενα σήπονται, τὸ «χρῆμα», δηλαδή πᾶν χρήσιμον, ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν καταστρέφεται καὶ χάνεται.

Αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις πένονται καὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθλιότητα.

Αἱ παραγωγικαὶ σχέσεις νοθεύονται.

Ἡ ἀγορὰ νεκροῦται καὶ συνεπῶς τὸ ἐμπόριον καθημερινῶς φθίνει!

Ὁ τόκος εὐρίσκεται εἰς δυσθεώρητα ὕψη καὶ συνεπῶς τὸ νόμισμα καὶ αἱ Τράπεζαι δὲν ἐνεργοῦν τὸ ἔργον των κανονικῶς.

Καὶ ἡμεῖς; Ἡμεῖς ἀσφαλιζόμεθα, δημιουργοῦντες καλλιμάρμαρα μέγαρα τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν καὶ ἀποστραγγίζομεν τὸν σημερινὸν ἰδρώτα καὶ μόχθον μας, διὰ νὰ εἴμεθα ἠσφαλισμένοι κατὰ τὸ γῆρας μας!!! Καὶ μοιράζομεν νομίσμα-

τα, δηλαδή βάζομεν θηλειὰ εἰς τὸν λαιμόν μας, ἀφοῦ, διὰ τῶν σταθεροποιουμένων νομισμάτων, ἐπουλώνομεν ἐπιφανειακῶς τὰς πληγὰς μας, αἱ ὁποῖαι ἐσωτερικῶς μετατρέπονται καθημερινῶς εἰς γαγγραῖνας, αἱ ὁποῖαι μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔχουν σαπίσει τὰ σπλάγχνα μας.

Ὅταν ὁμως ἀποκατασταθῇ ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συναλλαγῶν :

Θὰ παύσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις ἐκ μέρους πάσης δασμοβίου βιομηχανίας (εἰς βάρος τῶν Κρατικῶν ἐσόδων) καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις μὲ τὰς ἡϋξημένας τιμὰς ποὺ εἰσπράττουν (εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου).

Θὰ παύσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις διὰ μέσου τοῦ εἰσαγωγικοῦ δικαιώματος τῶν ἐμπόρων.

Θὰ παύσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις διὰ τοῦ τρόπου τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐν λόγῳ εἰσαγωγικοῦ δικαιώματος.

Θὰ παύσῃ ἡ ἀπασχόλησις χιλιάδων ἀτόμων, μὲ μόνην ἐργασίαν νὰ «ἐλέγχουν», νὰ «κατανέμουν» καὶ πρὸ πάντων νὰ τρῶνε τὰς πολυτίμους ὥρας τῶν πραγματικῶς ἐργαζομένων.

Θὰ παύσῃ ἡ ἀπασχόλησις χιλιάδων ἀτόμων μὲ τὴν διεκπεραίωσιν ἐμπορίων τοῦ Κράτους, διὰ τὰ ὁποῖα πάντοτε ζημίας πληρώνει τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Θὰ παύσῃ ἡ ἀπασχόλησις χιλιάδων ἀτόμων νὰ ἐκποιοῦν τὰ ἐμπορεύματα ΟΔΙΣΥ καὶ λοιπῶν σαθρῶν ὀργανισμῶν, μὲ ἀποτέλεσμα, τὰ εἰσπραττόμενα νὰ μὴ φθάνουν διὰ τοὺς μισθοὺς των.

Θὰ παύσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς παρῳχημένης ἐργασίας ἐπὶ τῆς παρούσης ἐργασίας, ἡ ὑπὸ μορφήν τόκου 30 - 40 % μαστίζουσα σήμερον τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀποδόσεως καὶ τοῦ μόχθου καὶ βαρύνουσα τὰ προϊόντα του ἀφαντάστως καὶ μέσῳ αὐτῶν τὴν κοινωνίαν ὀλόκληρον.

Καί, διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὁ κύκλος, θὰ πρέπει, δι' ἰδιαιτέρας μερίμνης τοῦ Κράτους, νὰ παύσῃ ἡ ἀπασχόλησις χιλιάδων ἀτόμων εἰς τὰ διάφορα Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα καὶ ποικιλωνύμους Ὀργανισμούς, τῶν ὁποίων οὐκ ἔστι τέλος καὶ ἀριθμὸς καὶ τῶν ὁποίων ἡ μόνη ἀποστολὴ εἶναι νὰ ἀπομυζοῦν τὰ ἐναπομένοντα ὑπολείμματα ζωτικῆς ἱκμάδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἀσφαλίσεως.

Ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλις εἶναι, πράγματι, λειτουργία ἀπαραίτητος διὰ μίαν σύγχρονον κοινωνίαν μὲ αἰσθήματα καὶ συνείδησιν ἀνθρωπιστικὴν, ἀλλὰ ἡ σημερινὴ δὲν εἶναι Κοινωνικὴ Ἀσφάλις, **ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΑΣΤΙΞ.**

Τὰ δικαιώματα τοῦ συνέρχεσθαι καὶ συνεταιρίζεσθαι, τὰ ὅποια ἀπετέλεσαν τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τοῦ Πολίτου καὶ τὰ ὅποια κατεκτήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τοὺς ποταμοὺς τοῦ αἵματος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, δὲν ὑφίστανται πλέον.

Διότι ὅταν αὐτὸ ποὺ κατεκτήθη τόσον σκληρὰ ὥς δικαίωμα, σοῦ τὸ ἐπιβάλλουν σήμερον ὑποχρεωτικῶς, δὲν εἶναι πλέον δικαίωμα, ἀλλὰ ὑποχρέωσις, δηλαδὴ τελείως τὸ ἀντίθετον.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι, διὰ τῆς κοινῆς ὅλων μας ὑποχρέωσης, ἡ ἔννοια ταύτης καθίσταται πλέον κοινωνικὸν λειτουργημα, ἐπωφελὲς διὰ τὸ σύνολον, διατί τότε νὰ γίνεται ἡ κεφαλαιοποίησις, ἡ ὁποία μετατρέπει τὸ κοινωφελὲς καὶ ἐπωφελὲς τοῦτο λειτουργημα εἰς ἐκμετάλλευσιν;

Διατί ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλις νὰ μὴ εἶναι τελείως μὲν κλαδική, ἀλλὰ μὲ ἄμεσον διανομὴν τῶν εἰσπραττομένων ἀσφαλίσεων εἰς τοὺς δικαιουμένους Κοινωνικῆς Προνοίας;

Παραθέτομεν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, χαρακτηριστικὸν δεῖγμα τῆς λειτουργίας τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, ἀναφέροντες τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐκ Σύρου ἐμπόρου κ. Γεωργίου Ἀνδρουτσοπούλου, ἐτῶν περίπου 70, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἐλάβομεν, παραθέτομεν κατωτέρω αὐτουσίαν:

«Ἐρμούπολις τῇ 23/2/953.

Φίλε Κύριε Ἐλευθέριε Κωνσταντακᾶτε,

Ἀ θ ή ν α ς.

Εὐχομαι ὅπως ὑγιένητε καὶ ἐγὼ ὅπως δήποτε εἶμαι καλὰ καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ πάρετε εἰς τὸ τηλέφωνον τὸν εἰς τὸ ἀπέναντί σας Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπό-

ρων Τμηματάρχην Κον Βίκτωρα Παπαδάκην ὅστις τυγχάνη καὶ Συριανὸς καὶ τὸν εἶχον ἐπισκεφθῇ κατὰ ἀρχὰς Νοεμβρίου ὅτε ἐπεσκέφθην καὶ ὑμᾶς ἐὰν ἐνθυμίσθε καὶ τὸν εἶχον παρακαλέσῃ ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς συντάξεώς μου ποὺ ἔχω ὑποβάλει τὴν σχετικὴν αἴτησιν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1951 καὶ ποὺ ὅπως μὲ εἶχεν διαβεβαιώσῃ ὅλα ἦσαν ἑτοιμα ἐν τάξει καὶ συντόμως θὰ ἐξεδίδετο ἢ ἀπόφασις. 16 μῆνες δὲν εἶναι ἀρκετοὶ διὰ τὰς γραφειοκρατικὰς των διατυπώσεις πότε θὰ μοῦ τὴν ἀπονείμουν αὐτὴν τὴν φτοχοσύνταξιν τὰ μαζεύουν γιὰ νὰ μοῦ τὰ στείλουν ὅταν θὰ πρόκειται νὰ διαβῶ τὴν Ἀχαιρουσίαν λίμνην γιὰ νὰ μοῦ χρησιμεύσουν ὡς διόδια ;

Ἄν θὰ ἠδύνασθο νὰ τὸν ἐπισκευθεῖτε εἶναι καλὸς Κύριος θὰ τὰ λέγατε πιὸ καλὰ.

Μετὰ τῶν εὐχαριστιῶν μου

Διατελῶ ὑπόχρεως

Γ. Ἀνδρουτσόπουλος.

Τὴν στιγμὴν ὅμως ποὺ ἓνα ὁλόκληρον πλῆθος ἀτόμων, τὸ ὁποῖον ἐπιβαρύνει σήμερον τὸν Κρατικὸν προϋπολογισμόν, θὰ μείνῃ ἄνευ ἐργασίας, θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλείς, ὅτι θὰ δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς παραγωγικὰς ἐργασίας (τὰς ὁποίας ἄλλωστε καὶ ἐγκατέλειψε), α ὁποῖαι μὲ τὴν ἰσορροπήσιν τῶν παραγωγικῶν σχέσεων τῆς Χώρας διὰ τῆς φυσιολογικῆς πλέον ἀναπροσαρμογῆς τοῦ συναλλάγματος, θὰ ἀποδίδουν τοὺς γονίμους καρπούς των, τοὺς ὁποίους ἀπὸ πολλοῦ ἀλλὰ καὶ ματαίως ἀναμένουν οἱ σημερινοὶ Συντονισταὶ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας.

Διότι ὅταν θὰ λείψουν :

Ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐξωφρενικοῦ τόκου 30 - 40 %,

Ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων μὲ τὸ ἐξωφρενικὸν π. χ. Ι. Κ. Α. 21 %, Ταμ. Ἐπικ. Ἀσφαλ. 8 % κλπ. κλπ., τῶν ὁποίων οὐκ ἔστι τέλος καὶ ἀριθμὸς,

Ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς καταθλιπτικῆς φορολογίας βιομηχανίας, ἐμπορίου καὶ ἐπαγγελματιῶν,

Αἱ πλημμυρίζουσαι σήμερον τὴν ἀγορὰν δραχμαὶ (νόμισμα) ἀπὸ τὰς χεῖρας μὴ παραγωγικῶν ἀνθρώπων, αἱ ὅποῖαι ἀποσύρουν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγαθὰ χωρὶς νὰ δημιουργοῦν ἀγαθὰ καὶ συνεπῶς προκαλοῦν ζήτησιν χωρὶς νὰ δημιουργοῦν καὶ προσφορὰν καὶ τοιούτοτρόπως ἀνεβάζουν τὸν τιμάριθμον καὶ προκαλοῦν τὴν φθίσιν τῆς οἰκονομίας, τότε :

Ὁ τιμάριθμος θὰ ἀποσεῖσῃ τὰ δυσβάστακτα βάρη του καὶ θὰ κατέλθῃ εἰς σχέσιν διαφοροποιήσεως σχετικῶς μὲ τὸ συνάλλαγμα. Δηλαδή, ἐνῶ ἡ σημερινὴ σχέσις (παραβαλλομένη μὲ προπολεμικῶς) εἶναι :

Τιμάριθμος 1 : 430.

Συνάλλαγμα 1 : 120.

Ἡ σχέσις θὰ γίνῃ περίπου :

Τιμάριθμος 1 : 250.

Συνάλλαγμα 1 : 120.

Καὶ ὅταν ἐπίσης, διὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, ἀνέλθῃ τὸ συνάλλαγμα ἀπὸ 15.000 δραχ. ἀνὰ δολλάριον, εἰς περίπου δραχ. 50.000 ἀνὰ δολλάριον, ἡ σχέσις θὰ γίνῃ περίπου :

Τιμάριθμος 1 : 400.

Συνάλλαγμα 1 : 400.

Ἐὰν δὲ ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου ἀνέλθῃ ἀκόμη, ὅπως εἶναι καὶ φυσικὸν νὰ ἀνέλθῃ ἄνω τῆς φυσιολογικῆς του τοιαύτης, ἡ σχέσις θὰ γίνῃ περίπου :

Τιμάριθμος 1 : 500.

Συνάλλαγμα 1 : 600.

Διότι ὁ μὲν τιμάριθμος θὰ ἐπιβαρύνεται κατὰ τὸ ποσοστὸν μόνον τῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων εἰδῶν, ἅτινα καὶ θὰ ἀκριβαίνουν καὶ ὅσο ἀκριβαίνουν τόσο μεγαλυτέρα οἰκονομία εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν θὰ γίνεται καὶ συνεπῶς τόσον μικροτέρα θὰ εἶναι καὶ ἡ σχέσις ἐπιβαρύνσεως τοῦ τιμαρίθμου, τὸ δὲ συνάλλαγμα, ἀνερχόμενον, θὰ ἀνεβάσῃ τὴν σχέσιν τοῦ παράγοντος συνάλλαγμα καθ' ὅλον τὸ ποσοστὸν τῆς ἀνόδου του.

Ὅταν λοιπὸν ἡ σχέσις τιμαρίθμου θὰ εἶναι 1 : 500 καὶ ἡ σχέ-

σις συναλλάγματος 1 : 600, θὰ γίνη ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐκείνου, τὸ ὅποῖον γίνεται σήμερον.

Ὁ παραγωγός, πληρωνόμενος τὴν ἀξίαν τῶν προϊόντων του, τῆς ἀξίας ταύτης ἐκφραζομένης διὰ τῆς τιμῆς μέσῳ τοῦ ἐλευθέρου νομίσματος, εἰς σχέσιν ἀξίας, δηλαδή ἀνταλλακτικῆς ἀξίας, μεγαλυτέραν ἀπὸ προπολεμικῶς, θὰ ἐντείνῃ τὴν παραγωγήν του καὶ ὁ πλοῦτος θὰ ἀρχίσῃ δημιουργούμενος μαζὶ μὲ τὴν ἀμοιβὴν καὶ τὸ κέρδος τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας.

Τότε καὶ μόνον τότε θὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς κρύπτῃς των, αἱ νοθεύουσαι εἰς πρώτην εὐκαιρίαν τὴν ἔννοιαν τοῦ σταθεροῦ νομίσματος!!!, χρυσαῖ λίραι, αἱ ὁποῖαι, ἐνῶ ἀπὸ 7ετίας παραμένουν « νεκρὸν κεφάλαιον » τῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας, θὰ ἀνταλλάσσονται εὐχαρίστως μὲ τὴν Διεθνῇ σχέσιν Χρυσοῦ - Συναλλάγματος (12 δολλάρια περίπου κατὰ χρυσὴν λίραν), διότι οἱ κάτοχοί των, πολὺ πιὸ εὐχάριστα θὰ μετατρέπουν ταύτας εἰς συνάλλαγμα διὰ νὰ τὰς τοποθετήσουν εἰς τὰς ἀποδοτικὰς πλέον ἐργασίας των ἐλευθέρως, παρὰ νὰ ἀναγκάζωνται νὰ προμηθεύωνται τὸ πανάκριβον πλέον ἔναντι τῆς δραχμῆς συνάλλαγμα ἐκ τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς.

Τὸ ἐγχείρημα φυσικὰ δὲν εἶναι οὔτε εὐκόλον, οὔτε ἀπλοῦν.

Ἐχομεν εἰσελθεῖ μέχρι λαιμοῦ εἰς τὸ τέλμα τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας καὶ ἡ ἔξοδος θὰ ἐπιφέρῃ γενικὴν ἀναστάτωση τῶν πάντων καὶ θὰ θίξῃ πολλὰ συμφέροντα μέχρις οὔτου ἰσορροπήσωμεν, ἀλλὰ ἡ ἰσορροπία θὰ εἶναι σταθερά, δηλαδή σταθερὰ ἐν τῷ μέτρῳ τῆς σταθερότητος τῶν ἀνθρωπίνων, διότι ἡ ἀπόλυτος σταθερότης δὲν εἶναι δυνατὴ εἰς μίαν Κοινωνίαν κόσμου μεταβαλλομένου καὶ ἐξελισσομένου καθημερινῶς.

Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν μεταβαλλομένην σταθερότητα τῆς ἰσορροπίας τοῦ διαρκῶς ἐξελισσομένου κόσμου, ἔχει τὴν ἀποστολὴν νὰ ἰσορροπῇ ἐκάστοτε τὸ ἀπολύτως ἐλεύθερον νόμισμα, λειτουργία ὅμως λεπτοτάτη, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὴν ὁποίαν, δυστυχῶς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, δὲν ἐξετέλεσε μὲ τὴν ἀπόλυτον ἀκρίβειαν τὴν ὁποίαν ἔπρεπε τὸ ἰσχύσαν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος μας ἐλεύθερον μὲν κατὰ τὰς συναλλαγὰς, ἀλλ' ὄχι ὀρθὸν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκδόσεώς του, Νόμισμα.

Τὴν ἐξήγησιν τῆς μὴ ἀπολύτως ὀρθῆς λειτουργίας τοῦ νομί-

σματος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ τραπεζογραμματίου καὶ τοῦ χαρτονομίσματος, λόγω τοῦ ἐσφαλμένου τρόπου τῆς ἐκδόσεώς του, ἐλπίζομεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας εἰς τὴν προσεχῇ μας ἔκδοσιν « Νόμισμα καὶ Ἑργασία », καὶ τοῦτο, διότι τὸ θέμα δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐσωτερικόν, ἀλλὰ Διεθνoῦς καὶ σπουδαιοτάτης σημασίας καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ ἰδιαιτέρα παρ' ἡμῶν προσεχῶς πραγματεία του δέον νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν παροῦσαν.

Εἰς τοὺς ψευδαποστόλους τῆς Ἑλευθερίας, τοὺς φοβουμένους τὴν ἀπότομον ἀλλαγὴν διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἀναστάτῳσις καὶ θιγοῦν τὰ συμφέροντα τῶν εἰς δραχμὰς τοποθετήσεων, ἀπαντῶμεν ἀμέσως :

1) Οὐδένα ρόλον παίζει ἡ ἀλλαγή, ἡ ὁποία θὰ ἐπέλθῃ περὶ τὴν κατοχὴν τοῦ ὑπάρχοντος πλούτου (περιουσιακῶν στοιχείων εἰς δραχμὰς), ἐμπρὸς εἰς τὸ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ, ὁ ὁποῖος θὰ δημιουργηθῇ διὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας.

2) Διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι, ἐὰν ἐσφάλαμεν, πρέπει νὰ πληρώσωμεν καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ πληρώσουν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας, οἱ μὴ ἔχοντες.

Ὅχι μόνον πρέπει νὰ πληρώσουν οἱ ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ ἡ φυσιολογικὴ οἰκονομία, εἰς τὴν ὁποίαν θέλοντες καὶ μὴ πρέπει νὰ καταφύγωμεν, ἐγκαταλείποντες τὴν σημερινὴν σπατάλην τῶν πόλεων, διὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ ἀπόθεμα τοῦ πλούτου, τὸ ὁποῖον ἐξηντλήσαμεν διὰ τῆς μέχρι σήμερον οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς παραγωγῆς κοπράνων, δέον νὰ γίνῃ παρὰ τῶν εὐπορωτέρων τάξεων, θὰ γίνῃ δὲ μόνον ὅταν, μὲ τὴν αὐτὴν ὥς σήμερον ὑπάρχουσαν εἰς χεῖρας μας ἀγοραστικὴν δύναμιν (περιουσιακὰ στοιχεῖα), ἀντικρύζωμεν κόστος ζωῆς πολλαπλασίως μεγαλύτερον.

Ἐὰν δὲ ἡ φυσιολογικὴ τιμὴ τοῦ συναλλάγματος ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι εἶναι 50.000 κατὰ δολλάριον, μόνον ἐὰν ἐπέλθῃ ἀπότομος αὔξησης τοῦ δολλαρίου μέχρι καὶ 100.000 π. χ. (διότι ἐτονίσσαμεν ὅτι οὐδένα ρόλον παίζει ὁ ἀριθμὸς), θὰ πεισθοῦν οἱ τὴν χλιδὴν διὰ τῆς παρασιτικῆς ἐργασίας των ἀπολαμβάνοντες παρασιτόβιοι τῶν Ἀθηνῶν, νὰ ἀνταλλάξουν μὲ τὸν μόχθον τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας, διότι τὸ συμφέρον καὶ μόνον θὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἀλλάξουν τρόπον ζωῆς.

Πῶς θὰ τοὺς ἀναγκάσῃ τὸ συμφέρον ;

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἢ τὰς ἄλλας μεγάλας πόλεις, ὁ μισθός των θὰ μείνῃ ὁ ἴδιος—καὶ ὁμιλῶ βεβαίως διὰ τοὺς παρασιτικῶς ἐργαζομένους ὑπαλλήλους τοῦ παρεμβατικοῦ κυκεῶνος, διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, οἱ μισθοὶ τῶν ἀπαραιτήτων λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους, δηλαδὴ τῶν Στρατιωτικῶν, Ἀσφαλείας, Δικαστικῶν, Ἐκπαιδευτικῶν κλπ. δέον νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ ὕψος των ἀπὸ πάσης ἀπόψεως—καὶ συνεπῶς, μὲ τὴν ἄνοδον τοῦ τιμαρίθμου, δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀντεπεξέρχωνται εἰς τὰ ἔξοδά των.

Ἐὰν ὁμως γίνουν παραγωγοὶ οἰουδήποτε ἐξαγωγίμου προϊόντος ἢ καὶ οἰουδήποτε προϊόντος ἀκόμη ἢ βοηθοὶ τῶν παραγωγῶν ὑπὸ οἰανδήποτε ἔννοιαν, δεδομένου ὅτι μὲ τὴν ἄνοδον τοῦ συναλλάγματος εἰς 100.000 π. χ. κατὰ δολλάριον, ὁ παραγωγὸς θὰ εἰσπράττῃ τὸ 7πλάσιον ἀπὸ ὅ,τι εἰσπράττει σήμερον, τότε θὰ ἔχουν κάθε συμφέρον νὰ γίνουν τοιοῦτοι ἢ νὰ πληρώνουν ἐκείνους πού τοὺς βοηθοῦν εἰς τὰς παραγωγικὰς των ἐργασίας.

Ἐπίσης, οὐδεὶς ἐργάτης ἢ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θὰ κινδυνεύῃ νὰ μὴ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ἀνεβασμένου τιμαρίθμου, διότι εἴτε βιομήχανος, εἴτε ἔμπορος, εἴτε ἐπαγγελματίας εἶναι ὁ ἐργοδότης του, θὰ ἔχῃ τόσες πολλὰς δουλειὰς ἀπὸ τὸ ζώηρευμα ὅλων τῶν ἐργασιῶν, πὺν θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν ἐξαγωγήν καὶ τὴν αὕξισιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν ἀγροτικῶν παραγωγικῶν τάξεων, ὥστε θὰ ἀναγκασθῇ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἔχῃ βοηθοὺς καὶ ἐργάτας διὰ τὴν ἀνθοῦσαν πλέον ἐργασίαν του, νὰ τοὺς πληρώσῃ ἀναλόγως.

Μὴν ἐνθυμῆσθε οὔτε καὶ, τὸν πληθωρισμὸν τῆς κατοικικῆς περιόδου, ὅπου ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται ὑπέφεραν. Τότε, οὔτε ἐξαγωγή ἐγίνετο διὰ νὰ πωλήσῃ ὁ βιομήχανος τὰ προϊόντα του, οὔτε ἀγοραστικὴν δύναμιν εἶχε τὸ κοινὸν διὰ νὰ πωλήσῃ ὁ βιομήχανος ταῦτα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν. Τότε, οὔτε τὸ ἐμπόριον εἰργάζετο, διότι ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δὲν ἦτο δυνατή. Τότε, οὔτε οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ οἱ βιοτέχναι εἶχαν δουλειάς, μὲ τὸν γενικὸν μαρασμὸν πὺν εἶχεν ἡ ἀγορά.

Ἡ ἐκδοτικὴ μηχανὴ ἔβγαζε καθημερινῶς δραχμὰς (νομίσματα) καὶ τὸ νόμισμα αὐτό, εἴτε στὰ χέρια τῶν Γερμανῶν, εἴτε στὰ χέρια οἰουδήποτε εὗρίσκετο, ἀπέσυρεν ἀγαθὰ ἀπὸ τὴν περιορισμένην

ἐπιτόπιον ἀγοράν, τὰ ὅποια φυσικὰ δὲν ἀντικαθίσταντο καὶ ἔτσι ἐφθάσαμε στὰ ἀστρονομικὰ νούμερα ποὺ ἐφθάσαμε.

Τότε, μόνον οἱ παραγωγοὶ ἐγχωρίων προϊόντων καὶ μάλιστα πρώτης ἀνάγκης (δηλαδὴ φαγώσιμα καὶ γιὰ ντύσιμο), εἶχαν δουλειές καὶ νομίζω ὅτι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ καλοπερνοῦσαν.

Φυσικὸν λοιπὸν ἦτο νὰ πληρώσουν τὴν νύφη, ὅσοι εἰργάζοντο εἰς βιομηχανίας ἐξαγωγίμων προϊόντων, ὅσοι εἰργάζοντο εἰς βιομηχανίας ἢ βιοτεχνίας πολυτελῶν προϊόντων (ποιὸς ἀγοράζει πολυτελῆ προϊόντα, ὅταν δὲν ἔχη νὰ φάη ;). Ἐπίσης οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐμπορίου, διότι τὸ ἐμπόριον, ὅπως εἴπαμε, δὲν εἰργάζετο. Ἐπίσης οἱ ὑπάλληλοι καὶ λειτουργοὶ τοῦ Κράτους, διότι δὲν ἐπληρώνοντο ἀνάλογα μὲ τὴν πτώσιν τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος.

Σήμερα ὅμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει τελείως.

Τὰ ἐξαγωγήμα προϊόντα μας θὰ εἶναι περιζήτητα.

Ποιὸς στὸ Ἐξωτερικὸ δὲν θὰ ἀγοράζη π.χ. καπνὸ, μὲ δολλάρια 0.95 τὸ κιλό, τὴν στιγμὴν ποὺ ἡ Διεθνὴς τιμὴ τοῦ καπνοῦ εἶναι δολλάρια 1 κατὰ κιλόν ;

Ὁ παραγωγὸς του βέβαια γιὰ τὴν ἔκπτωση αὐτὴν (μεταξὺ 0.95 καὶ 1 δολλαρίου κατὰ κιλόν), θὰ εἰσπράττει ἀντὶ 80.000 δραχ. κατὰ κιλόν, 75.000 κατὰ κιλόν (μὲ δολλάριον 100.000 καὶ ἀφαιρουμένων ἐξόδων).

Ποιὸς στὸ Ἐξωτερικὸ δὲν θὰ ἀγοράζη μπαμπάκι μὲ δολλάρια 0.30 κατὰ λίμπραν, τὴν στιγμὴν ποὺ ἡ Διεθνὴς τιμὴ τοῦ μπαμπάκιου εἶναι δολλάρια 0,35 κατὰ λίμπραν ;

Ὁ παραγωγὸς του βέβαια γιὰ τὴν ἔκπτωση αὐτὴ (μεταξὺ 0,30 καὶ 0,35 δολλάρια κατὰ λίμπραν), θὰ εἰσπράττει ἀντὶ δραχ. περὶπου 75.000 κατ' ὀκάν, δραχ. 70.000 κατ' ὀκάν. (Σημ. 1 ὀκά = 2.83 λίμπρες).

Ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ ἐπίσης θὰ ζωηρέψη ἀφάνταστα, τόσον διὰ τὰ ἐσωτερικῆς καταναλώσεως βιομηχανικά, ὅσον καὶ διὰ τὰ ἐσωτερικῆς καταναλώσεως γεωργικὰ προϊόντα, ἀφοῦ οἱ μέχρι χθὲς ἄθλιοι παραγωγοὶ ἐξαγωγίμων προϊόντων θὰ ἔχουν ὑπερβάλλουσιν ἀγοραστικὴν δύναμιν.

Τὸ δὲ συνάλλαγμα, τὸ ὅποϊον θὰ εἰσέρχεται φυσιολογικῶς πλέον εἰς τὴν Χώραν, ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν εἰς μεγάλην κλίμακα παραγομένων πλέον ἐξαγωγίμων προϊόντων μας, θὰ ἐπιφέρει βα-

θμηδὸν τὴν πτῶσιν τῆς τιμῆς του (δηλαδή τὴν πτῶσιν τῆς ἀνταλλακτικῆς του σχέσεως ἔναντι τῆς δραχμῆς) καὶ συνεπῶς, θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐπιθυμουμένη καὶ ἐπιδιωκομένη (μηδέποτε δὲ μὲ τὸ σημερινὸν σταθεροποιημένον!!! νόμισμα ἐπιτυγχανομένη) σταθερότης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀντιθέτως ἀπομακρυνόμεθα καθημερινῶς.

Βαρεῖαν τῷ ὄντι κληρονομίαν παρέλαβεν ὁ «Ἑλληνικὸς Συναγερμός».

Ἡ ἀσθένεια ἔχει προχωρήσει εἰς τὸ δεύτερον στάδιόν της καὶ ἐντὸς ὀλίγου εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίτον.

Οὐδεὶς ἔχει τὴν ἀπαίτησιν ἀπὸ τὸν πολὺν γέροντα Στρατάρχην Παπάγον, ὁ ὁποῖος ἀπέδωσε καὶ ἐδοξάσθη ὅσον ὀλίγοι ἄνδρες εἰς τὸ στρατιωτικὸν πεδίον, νὰ εἶναι μορφωμένος οἰκονομολογικά.

Ἄλλὰ εἰς τὸν ἐκ Σαντορίνης θαυματοποιόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέθεσε τὴν οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν τῆς Χώρας, δὲν βλέπομεν τὸ κατάλληλον πρόσωπον, ἀπὸ τὰ μέχρι στιγμῆς τοῦλάχιστον ἔργα του.

Ὅταν ὀπισθὲν σας, κ. Μαρκεζίνη, ἔχετε τὸ ἡθικὸν κεφάλαιον τοῦ Στρατάρχου Παπάγου, ὁ ὁποῖος ἐνεφύσησε τὴν πίστιν εἰς τὸ ψυχολογικὸν τοῦλάχιστον πεδίον πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πειραματίζεσθε μὲ σαλτιμπαγκισμοὺς προσθέτου ἐργασίας μὴ παραγωγικῶν χειρῶν, μὲ σαλτιμπαγκισμοὺς ἐνώσεως καὶ ἡμικρατικοποιήσεως Τραπεζῶν, μὲ σαλτιμπαγκισμοὺς ἐπιδεικτικῶν ταξιδίων διὰ νὰ μοιράσετε χαρτονομίσματα καὶ νὰ ὑποβιβάσετε τὸν τόκον κατὰ 1 - 2 % ἢ νὰ δωρήσετε τὴν ἐπὶ ἐνεχύρῳ προμήθειαν, ὥς τὰ μέχρι σήμερον ἔργα σας, διότι τοιουτοτρόπως ἡ εἴσοδος εἰς τὸ τρίτον στάδιον τῆς ἀσθενείας καθίσταται βεβαία.

Ἐὰν εἴχετε τοῦλάχιστον τὴν θαυματουργὸν δύναμιν νὰ συγχωνεύσετε τὰ τρία ἀγροτικὰ στομάχια εἰς ἓνα, ἀλλὰ νὰ ἀφήσετε ὅλα τὰ ἄλλα ὄργανα τοῦ ἀγρότου εἰς τὴν φυσιολογικὴν των καταστάσιν, διὰ νὰ παράγουν μὲν, νὰ μὴ ἔχουν ὁμως ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις τριῶν στομάχων ἀλλὰ ἐνός, τότε ἀσφαλῶς θὰ εἴχετε ἐπιτύχει καλὴν συγχώνευσιν.

Λαὲ τῆς Ὑπαίθρου,

Ἀνθρώποι τοῦ μόχθου καὶ τῆς ἐργασίας,

Ἄκου, μά τὴν ἀλήθεια, τί σοῦ ἐχάρισε ὁ νέος Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ.

Τοῦ πηγες « χρῆμα » — χρήσιμο προῶμμα (Καπνό, Μπαμπάκι, Ῥύζι, Σταφίδα, Λάδι, Ἐληές κλπ. κλπ.) — στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα, γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ νομίσματα.

Τοῦ πηγες δηλαδὴ **μία ἀξία**, γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ ἓνα Πιστωτικὸ Τίτλο.

Καί, ἐνῶ ἐσὺ τοῦ πηγες τὸ προῶμμα ποὺ ἔχει ἀξίαν καὶ αὐτὸς σοῦ δίνει ἓνα τυπωμένο χαρτί, δὲν σοῦ δίνει **τοῦλάχιστον** τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς πραγματικῆς ἀξίας, ὅπως παραπάνω ἐξηγήσαμεν, καὶ **νὰ τελειώνῃ ἢ ὑπόθεσις**, ἀλλὰ, ἐπειδὴ αἱ σοφαὶ κεφαλαιὶ τῶν Συντονιστῶν τῆς Διευθυνομένης Οἰκονομίας δὲν ἐκανόνισαν ἀκόμη τὴν τιμὴν Ἀσφαλείας!!! ποὺ θὰ πληρώσουν τὸ προϊόν σου, σὲ ἀναγκάζει νὰ τὸ βάλῃς **ἐνέχυρον**, γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ ἔναντι νομίσματα, μὲ τόκον πρὸς 7 %, καὶ πληρώνεις καὶ προμήθειαν τοῦ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείου.

Ἐσύ, ποὺ δίνεις δηλαδὴ τὸ « χρῆμα » — χρήσιμο προῶμμα—, πληρώνεις τόκο καὶ προμήθεια καὶ ἐκεῖνος ποὺ δίνει τὸ νόμισμα— δηλαδὴ τὸ νομιζόμενον (τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ χρήματος)— εἰσπράττει τόκον καὶ προμήθειαν!!!

Καὶ ὅταν, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους (ἴσως καὶ πλέον), κανονισθῇ καὶ ὀρισθῇ ἡ τιμὴ Ἀσφαλείας!!! τοῦ προϊόντος σου, ἀπὸ τὰς σοφὰς κεφαλὰς, σὲ φωνάζει ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα νὰ σοῦ **κάνῃ ἐκκαθάριση** καί, ἀφοῦ κρατήσῃ τὸν τόκον καὶ τὴν προμήθειαν διὰ τὸ δάνειον!!! ποὺ σοῦ ἔκαμε, σοῦ δίνει τὰ ὑπόλοιπα ἢ σοῦ ζητάει καὶ τὰ ῥέστα.

Δηλαδή, ἀντὶ νὰ σοῦ δώσῃ γιὰ 100 π. χ. κιλὰ καπνοῦ, ὅσα κάνουν 1.000 ὀκάδες σίδερο μπετὸν ἢ ὅσα κάνουν 50 ζευγάρια παπούτσια ἢ ὅσα κάνουν 3 $\frac{1}{2}$ κυβικὰ μέτρα Ξυλεία, ὅπως ἔπαιρνες καὶ **προπολεμικῶς**, σοῦ ὑπολογίζει τὰ 100 κιλὰ καπνοῦ σου μὲ ὅσο κάνουν σήμερα **μόνον** 300 ὀκάδες σίδερο μπετὸν ἢ μὲ ὅσο κάνουν σήμερα **μόνον** 8 ζευγάρια παπούτσια ἢ μὲ ὅσο κάνει σήμερα **μόνον** ἓνα κυβικὸν μέτρον ξυλείας. Καί, ἀντὶ νὰ σοῦ τὰ δίνη τοῦλάχιστον στὸ χέρι ἀμέσως καὶ νὰ τελειώνῃ ἢ ὑπόθεσις, σὲ ἀναγκάζει

καὶ τοῦ βάνεις τὰ 100 κιλὰ καπνοῦ σου ἐνέχυρο καὶ σοῦ δίνει δάνειον σὲ νόμισμα μὲ 7 % τόκο καὶ πληρώνεις καὶ προμήθειαν δανείου.

Δηλαδή, ἂν ὑπολογίσουμε ὅτι τὰ 100 κιλὰ καπνοῦ σου ἔπρεπε νὰ κάνουν σήμερα δραχμὲς 5.000.000 (πέντε ἑκατομμύρια), ὅσα κάνουν σήμερα 1.000 ὀκάδες σίδερο μπετὸν ἢ ὅσα κάνουν 50 ζευγάρια παπούτσια — τὰ ὁποῖα κάνουν καὶ πολὺ περισσότερο — ἢ ὅσα κάνουν 3 $\frac{1}{2}$ κυβικὰ μέτρα ξυλείας, **ποὺ ἔπαιρνες καὶ προπολεμικῶς**, σοῦ τὰ ὑπολογίζει μόνον 1.500.000 δραχ. (ἓνα ἑκατομμύριον πεντακόσιες χιλιάδες), δηλαδή, ὅσα κάνουν μόνον 300 ὀκάδες σίδερο μπετὸν ἢ ὅσα κάνουν μόνον 8 ζευγάρια παπούτσια ἢ ὅσα κάνει μόνον ἓνα κυβικὸ μέτρο ξυλείας καὶ αὐτὸ τὸ 1.500.000, δὲν σοῦ τὸ δίνει ἀμέσως καὶ νὰ τελειώνη ἢ ὑπόθεσις, ἀλλὰ σὲ ἀναγκάζει, ἐπειδὴ δὲν ἔχει κανονισθῇ ἡ τιμὴ τοῦ προϊόντος σου, καὶ βάζεις τὸ ἐμπόρευσμά σου—τὸ « χρῆμα » σου—ἐνέχυρο στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ πληρώνεις τόκο 7 % καὶ προμήθειαν δανείου, γιὰ νὰ πάρῃς στὸ χέρι μερικὰ νομίσματα.

Μέχρι σήμερα, γι' αὐτὸ τὸ 1.500.000 δραχ. ποὺ ἔπαιρνες ὡς δάνειον ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα, βάζοντας ἐνέχυρο τὸ προϊόν σου, ἐπλήρωνες τόκο 7 % καὶ προμήθεια, δηλαδή ἐπλήρωνες τόκο γιὰ ἓνα χρόνον δραχμὲς 105.000 καὶ προμήθεια.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, μὲ τὰ **Νέα Οἰκονομικὰ Μέτρα** τοῦ νέου Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, ἀντὶ νὰ πληρώνης γι' αὐτὸ τὸ 1.500.000 τόκο 7 % καὶ προμήθεια, θὰ πληρώνης μόνον τόκο 5 % καὶ σοῦ χαρίζουν καὶ τὴν προμήθειαν. Δηλαδή, θὰ πληρώνης τόκο 75.000 γιὰ ἓνα χρόνον καὶ σοῦ χαρίζουν καὶ τὴν προμήθειαν.

Ὅλο-ὄλο δηλαδή τὸ κέρδος σου ἀπάνω στὰ 100 κιλὰ τοῦ καπνοῦ σου, ποὺ πήραμε γιὰ παράδειγμα, θὰ εἶναι **δραχ. 30.000** (τριάκοντα χιλιάδες) καὶ σοῦ χαρίζουν καὶ τὴν προμήθειαν.

Δηλαδή, γιὰ νὰ τὰ κοντολογᾶμε, ἐκεῖ ποὺ προπολεμικῶς ἔπαιρνες (ἀναγόμενα μὲ τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς) γιὰ τὰ 100 κιλὰ καπνοῦ σου 5.000.000 (πέντε ἑκατομμύρια δραχμὲς), σήμερα θὰ ἐξακολουθήσης νὰ παίρνης μόνον 1.500.000 (ἓνα ἑκατομμύριον πεντακόσιες χιλιάδες), ἀλλὰ, **ἄκουσον, ἄκουσον**, ἀντὶ γιὰ 105.000 τόκο ποὺ πλήρωνες στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα, θὰ πληρώνης μόνον 75.000 τὸ χρόνο.

Συνεπῶς, μὲ τις 30.000 δραχμὲς ποὺ σοῦ χάρισε ὁ Νέος Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, ἐπάνω στὰ 100 κιλὰ τοῦ καπνοῦ σου, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἀξία τοῦ προϊόντος σου ὑπολογίζεται ὁλόκληρα 3.500.000 δραχμὲς (τρὶα ἑκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες δραχ.) λιγώτερες ἀπὸ προπολεμικά,

ΕΣΥ ΕΛΥΣΕΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑ!!!

Καὶ ἔρχεται μετὰ 3-4 ἡμέρες ἡ ἐφημερὶς «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», ποὺ ἔχει τὴν μεγαλύτερην κυκλοφορίαν εἰς τὴν Χώραν καὶ εἶναι ἓνα ἐκ τῶν σοβαρωτέρων φύλλων τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ θριαμβολογεῖ μὲ τὸ ἄρθρον τῆς τῆς 15/2/53 «Η ΕΠΑΦΗ», τὸ ὁποῖον καὶ παραθέτομεν κατωτέρω αὐτούσιον, τονίζοντες δι' ἰσχυροτέρων στοιχείων τὰ σημεῖα, ἅτινα ἐπιθυμοῦμεν νὰ προσέξῃ ὁ ἀναγνώστης μας :

Η ΕΠΑΦΗ

«Ὑπάρχουν περιοδεῖαι καὶ περιοδεῖαι. Εἶναι α περιοδεῖαι αἱ προεκλογικαί, ποὺ γίνονται διὰ νὰ μαζευθοῦν γύρω ἀπὸ τοὺς κομματικούς ἀγιοβασίληδες στόματα κεχηνότα καὶ διὰ νὰ ἀπλωθοῦν χέρια εἰς τὸ κενὸν πρὸς συλλογὴν τῶν ὑποσχέσεων ποὺ σκορπίζουν τὰ κόμματα ἐν ὄψει καλπῶν. Ἔχει πεῖραν πολλὴν τῶν περιοδειῶν αὐτῶν ὁ λαὸς τῆς ὑπαίθρου καὶ ἔμαθε νὰ μὴ πιστεύῃ πλέον τοὺς πλανοδίους θαυματοποιούς. Τὸ πόσον ἔμαθε, τὸ ἔδειξε κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ἐπέταξεν ἀπὸ τὸ παράθυρον τοὺς ἀγύρτας καὶ ἠκολούθησε τὸν Στρατάρχην, ὁ ὁποῖος δὲν τοῦ ἔδωσε καὶν ὑποσχέσεις. Τοῦ εἶπεν ἀπλῶς ὅτι θὰ κυβερνηθῇ. Καὶ ὅτι διὰ νὰ κυβερνηθῇ καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξαπατᾶται, χρειάζονται ἀπὸ μέρους τοῦ λαοῦ, ἀπὸ μέρους ὅλων, θυσίαι. Καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἔστησεν εἰς μίαν πλάκα ἐπτὰ ὅρους, τοὺς ὁποίους εἶπεν ὅτι θὰ φροντίσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ τόπος νὰ σταθῇ στὰ πόδια του καὶ νὰ γνωρίσῃ Θεοῦ πρόσωπον. Καὶ κατόπιν ἐγύρισεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Τὴν 16ην Νοεμβρίου ἦλθεν ἡ ἀπάντησις τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνοψισθῇ εἰς δύο λέξεις ἀπλᾶς: «Μαζί σου»...

Ἡ κυβέρνησις δὲν ἔχασε τὸν καιρὸν της. Ἐχρειάσθη, βέβαια, μερικὰς ἐβδομάδας, γὰρ νὰ συγυρίσῃ τὰ γραφεῖα - σταύλους ποὺ ἄφησαν γεμᾶτα ἀπὸ ὑπομνήματα, ἀπὸ σημειώματα, ἀπὸ χαρτιά καὶ ἀπὸ σκουπιδαριὸ οἱ πρώην ἔνοικο των καὶ ἐβάλθηκε νὰ μελετᾷ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα μέτρα ποὺ θὰ τῆς ἀνοιγαν τὸν δρόμον γὰρ νὰ προχωρήσῃ πάρα πέρα. Τὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα τὰ γνωρίζει ὁ λαός. Ὅτι θὰ ὑπῆρχαν ἀντιδράσεις, ὅτι θὰ ὑπῆρχαν πείσματα, ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ποὺ εἶχε κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον συνδεθῇ μὲ τὰς παλαιὰς καταστάσεις καὶ εἶχε δημιουργήσει ἐπωφελεῖς συμπαθείας, συμφέροντα, θὰ εὐρίσκετο ἀντίθετος, ὅτι θὰ ἐνεφανίζοντο ἀκόμη καὶ οἱ καιροσκόποι, οἱ ὅποιοι θὰ ἐξεμεταλλεύοντο τὰς ἀντιθέσεις αὐτὰς διὰ νὰ γίνουν πυρῆνες πολιτικῆς συγκεντρώσεως, ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται. Ἄλλ' αἱ Κυβερνήσεις ὅταν θέλουν νὰ προχωρήσουν, προχωροῦν παραμερίζουσιν χωρὶς δισταγμὸν ὅ,τι σωρεύεται εἰς τὸν δρόμον των εἴτε ἀπὸ θέλησιν κακὴν εἴτε ἀπὸ ἀδυναμίαν παρακολουθήσεως τοῦ βηματισμοῦ των.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν της ἡ Κυβέρνησις Παπάγου κατέστησε γνωστὸν ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς σκοποὺς της, ἢ μᾶλλον ἓνα ἀπὸ τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν μεταβολὴν διακυβερνήσεως, ποὺ ὑπεσχέθη εἰς τὸν λαόν, ἦτο ἡ ἄμεσος ἐπαφὴ μαζί του. Τὸ εἶπεν εἰς τὴν πρώτην ἀπὸ ραδιοφώνου ὁμιλίαν του ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ καὶ τὸ ἐπραγματοποίησε σήμερα μὲ τὴν περιοδείαν αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπουργῶν ποὺ τὸν συνώδευσαν ἀνὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα. Οἱ ἀναγνώσται τῶν ἐφημερίδων γνωρίζουν τὰ τῆς περιοδείας αὐτῆς. Γνωρίζουν τὰ μέτρα ποὺ ἐξηγγέλθησαν καὶ τὰς λύσεις ποὺ ἐδόθησαν ἐκεῖ, ἐπὶ τόπου, μετὰ μελέτην τῶν προβλημάτων ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ὑπαίθρου. Παρακολούθησαν τοὺς σταθμοὺς τῆς περιοδείας αὐτῆς ποὺ δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν παρὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ τὴν ἄμεσον εἰ δυνατόν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπαρχίας καὶ τῶν αἰτημάτων των ποὺ ἐσωρεύοντο ἄλλοτε εἰς ὄγκους χαρτιοῦ εἰς τὰ χρονοντούλαπα τοῦ κέντρου. Ἡ Κυβέρνησις ἐπῆγε νὰ συναντήσῃ ἢ ἰδίᾳ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς. Δὲν ἐπερίμενεν εἰς τὴν ἔδραν της τὸν τοπάρχην, τὸν κομματάρχην, τὸν βουλευτὴν, τὴν λαϊκὴν Ἐπιτροπὴν, ποὺ θὰ ἤρχετο μὲ χίλια βάσανα ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν εἰς τὰς

Ἀθήνας καὶ θὰ ἐγνώριζεν ἄλλα τόσα βάσανα ἕως οὗτου συναντήσῃ τὸν ὑπουργὸν ἢ τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἀφοῦ ἐξώδευσεν ἡμέρας καὶ χρήματα, θὰ ἐγύριζε μὲ μερικὰς ὑποσχέσεις εἰς τὰ θυλάκιά της καὶ μὲ περισσοτέρας ἀπάτας εἰς τὸ χωριό της. Οἱ κυβερνῶντες, χωρὶς νὰ ὑπάρχουν ἐν ὄψει ἐκλογαί, ἀντιθέτως, παρὰ τὴν πρόοψιν μιᾶς ἀνέτου τετραετίας, ἢ ὁποία ἐπιτρέπει πολλὰ περιθώρια χρόνου εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων ποὺ χρονίζουσιν καὶ ποὺ διότι ἀκριβῶς ἐχρόνιζαν εἶχαν δημιουργήσει καὶ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἀλύτου των, ἐξεσηκώθησαν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἐπῆγαν κοντὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ συνήθισαν νὰ βλέπουν τὸ Κράτος μόνον ὅταν ἐπρόκειτο τὸ Κράτος αὐτὸ νὰ ζητήσῃ καὶ ὄχι νὰ δώσῃ. Ἀφοῦ ἤκουσαν μὲ προσοχὴν τὰ παράπονα, τὰς αἰτήσεις, τὰ θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν ὑπαιθρον, ἔδωσαν ἄλλοῦ ὅ,τι ἦτο δυνατόν ἀμέσως νὰ δοθῇ, ἄλλοῦ τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ δὲν εἶναι πλέον ὑπόσχεσις ἀλλὰ συμβόλαιον, ὅτι τὰ προβλήματα θὰ εὔρουν τὴν νόμιμον καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ συνόλου χρήσιμον λύσιν των.

Ἔτσι τὸ Κράτος δὲν ἔρχεται μόνον ἐπίκουρος τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ γνωρίζει καὶ τί ἡμπορεῖ νὰ περιμένῃ ὡς συμβολὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ λαοῦ διὰ τὴν γενικωτέραν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου. Ἔργα σπουδαῖα, ποὺ θὰ ἔμεναν ἡμιτελῇ λόγῳ τῆς ἀβελτηρίας καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν κομματικῶν κυβερνήσεων, θὰ προωθηθοῦν, ὁ ρυθμὸς τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς θὰ ἐνταθῇ, διαρρυθμιζομένης αὐτῆς καταλλήλως διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν τάξεις παρασιτικαὶ καὶ καλλιέργειαι μὴ αὐτάρκεις, προβλήματα οἰκονομικῆς φύσεως, ποὺ ἀφοροῦν ἀμέσως τὸν πληθυσμὸν τῆς ὑπαίθρου, εὔρηκαν τὴν πλέον συμφέρουσιν τὸ σύνολον τακτοποιήσιν καὶ τὸ κυβερνητικὸν κλιμάκιον ἐπιστρέφει εἰς τὰς Ἀθήνας πλούσιον εἰς πείραν καὶ ἔτοιμον νὰ συνεχίσῃ τὴν γόνιμον αὐτὴν ἐπαφὴν καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς, ὅπου ἡ παρουσία του θὰ ἀποδειχθῇ ἐξ ἴσου ἐπωφελής.

Αὐτὰ ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς νέον τρόπον διακυβερνήσεως. Ὅταν τὸ πρῶτον ἀνηγγέλθῃ ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἔρχεται τακτικὰ εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, ἠκούσθησαν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως μερικαὶ βραχναὶ φωναί,

πὸν ὠμίλουν περὶ υἱοθετήσεως ὁλοκληρωτικῶν συστημάτων, ἐφ' ὅ-
σον—ἔλεγαν αἱ φωναὶ—ὑπάρχει ἡ Βουλὴ, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει
τὸ Ἔθνος. Ἀσφαλῶς, ἡ Βουλὴ ἀντιπροσωπεύει τὸ ἔθνος καὶ αὐ-
τὴν τὴν φορὰν μάλιστα τὸ ἀντιπροσωπεύει γνησιώτερα ἀπὸ ἄλ-
λοτε. Ἀλλὰ τίποτε, καμμία Βουλὴ εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔμπορεῖ νὰ
ἀντικαταστήσῃ τὴν φωνήν, ἡ ὁποία ἐκφράζεται χωρὶς διαμέσους
καὶ χωρὶς περιττοὺς δραγομάνους πρὸς τὴν ἰδίαν τὴν Κυβέρνησιν.
Καὶ ἐγκαρδιοῦται ὁ λαὸς αὐτός, ὁ ὁποῖος ἡσθάνετο πάν-
τοτε τὴν ἀπομόνωσίν του ἀπὸ τὸ κέντρον καὶ κάποιαν
ἀποξένωσιν ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν στοργήν του, βλέ-
πων ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐδρεύει εἰς τὰς Ἀθήνας,
εἶναι τόσον ἰδική των ὅσον καὶ ἰδική του.»

Ὁμολογοῦμεν, μά τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἀδυνατοῦμεν κατόπιν
τούτου νὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα.

Τί συμβαίνει;

Ὑπάρχει τόση ἄγνοια τῆς πραγματικότητος, ὑπάρχει ἀφέλεια,
ὑπάρχει μόνον καὶ μόνον κομματικὴ σκοπιμότης ἢ ἐπειδὴ ἐσυνηθί-
σαμεν νὰ λαμβάνωμεν ὑπὲρ τοῦ Κοινωνικοῦ συνόλου ἀπὸ 7ετίας
μέτρα ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ!!!, ἅτινα τοῦ ἀφαιροῦν καὶ τὴν τε-
λευταίαν ἱκμάδα ζωῆς, χαιρετίζομεν μετὰ θριάμβου τὸ πρῶτον
ληφθὲν μέτρον ποὺ ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἀγρότην ψυχία, ἀπὸ
ἐκεῖνα ποὺ κατὰ καιροὺς οἱ διάφοροι φωστήρες ποὺ μᾶς ἐκυβέρ-
νησαν, τοῦ εἶχαν ἀφαιρέσει;

Ἴδου καὶ μία ἄλλη συνταρακτικὴ εἵδησις, Λαὲ τῆς Ὑπαίθρου:

Ἐφημερὶς «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» 12/2/53.

ΘΑ ΧΟΡΗΓΗΘΟΥΝ ΑΙ ΑΔΕΙΑΙ ΔΙ' ΕΙΣΑΓΩΓΗΝ ΤΟΜΑΤΟΠΟΛΤΟΥ

«Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου συνεκροτήθη
χθὲς σύσκεψις εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος αἱ ἀρμόδιαι ὑπηρεσίαι.

καὶ ἐκπρόσωποι παραγωγῶν καὶ ἐμπόρων. Κατ' αὐτὴν συνεζητήθη τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοματοπολτοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς καταναλώσεως.

Ὡς ἀνεκοινώθη, ἀπεφασίσθη ὅπως χορηγηθοῦν ἄδειαι δι' εἰσαγωγὴν τοματοπολτοῦ διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὴν κατανάλωσιν, ἐδόθη δὲ ἐντολὴ διὰ τὴν λήψιν ἀγορανομικῶν μέτρων, διότι ὑπάρχουν πληροφορίαι ὅτι ὁ τοματοπολτὸς ἔχει ἀποκρυβῇ ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου πρὸς ἀνατίμησίν του.

Ὡς ἀνεκοινώθη ἐκ τοῦ ὑφυπουργείου Ἐμπορίου, ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ τοματοπολτοῦ θὰ εἶναι ἀτελής.»

Ἐφημερὶς «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» 7/3/53.

ΑΔΕΙΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΙΤΑΛΙΑΣ

114554— Νικ. Τάκας καὶ Σία, τοματοπολτὸς	(φ) δολ.	180
112950— Ἀρ. Κ. Θωμόπουλος, Α.Ε., τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114293— Π. Ἀποστολόπουλος καὶ Ε. Βέλλης, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
113534— Δ. Σταϊκίδης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114418— Γεωργόκαλος καὶ Λεονάρδος, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114441— Κ. καὶ Σ. Λεμπέσης, τοματοπολτὸς	(φ) »	225
113654— Α. καὶ Σ. Ἀφοὶ Βλάχου, τοματοπολτὸς	(κφ) »	225
113655— Ι. Τριβυζᾶς καὶ Ι. Τσατσόπουλος, τοματοπολτὸς	(κφ) »	225
111476— Ν. καὶ Π. Βεργανελάκης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113942— Ἀφοὶ Κληρόπουλοι (δι' ἄλ.), τοματοπολτὸς	(φ) »	540
114618— Γεώργ. Μαντζαβᾶς, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114623— Ι. Τζοβᾶς καὶ Π. Παπαμανώλης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114716— Ἀφοὶ Τουτουντζῆ, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
113859— Ἀρ. Κ. Θωμόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114717— Χρυσικόπουλος καὶ Μέλλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114787— Ἀφοὶ Θ. Λιδωρίκη, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114779— Ἐγυπίδης - Εὐαγγελίδης καὶ Σία, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114894— Π. Κομιόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
113516— Ἀφοὶ Βαμβακόπουλοι, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114897— Ἀθαν. Σταμίδης, τοματοπολτὸς	(φ) »	360

114895—	Ἰωάν. Παζαρόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ)	δολ.	225
114916—	Προμ. Συν. Χονδρ. καὶ Μικροεἰς. κλπ. τοματοπολτὸς	(φ)	»	900
114731—	Προμ. καὶ Πιστ. Συν. Ἐδωδ. Ἀθ.-Πειρ., τομ)τὸς	(φ)	»	900
114891—	Κουγιουμτζέλης καὶ Οἰκονομόπουλος, τοματ)τὸς	(φ)	»	225
114565—	Β. Εὐσταθίου, τοματοπολτὸς	(φ)	»	360
112548—	Ἀ)φοὶ Παπαγεωργόπουλοι, τοματοπολτὸς	(φ)	»	180
114165—	Προμ. Συν. Χονδρ. καὶ Μικροεἰς. κλπ. τοματ)τὸς	(φ)	»	2700
114154—	Κουνάδης - Σταθόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ)	»	1125
114077—	Ἀ)φοὶ Βάϊα, τοματοπολτὸς	(φ)	»	180
112549—	Ρωμανὸς καὶ Κοῦκος, τοματοπολτὸς	(φ)	»	180
114138—	Ν. Πέτρογλου, τοματοπολτὸς	(φ)	»	900
114895—	Γρηγορίου καὶ Ράπτης, τοματοπολτὸς	(φ)	»	360
114137—	Μητρόπουλος, Καρακυριᾶκος καὶ Τσάφος, τομ)τὸς	(φ)	»	360

Ἐφημερὶς «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» 9/3/53.

ΑΔΕΙΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΙΤΑΛΙΑΣ.

114149—	Δημ. Γιαλιτάκης, πολτὸς τομάτας	(φ)	»	180
112765—	Ἀδαμόπουλος - Παπαγεωργίου, τομοτοπολτὸς	(φ)	»	180
114232—	Μ. Ρουμπεδάκης, βυρσοδ. ἐκχυλίσματα καστανέας	(τ)	»	2105
114146—	Ε. Σκαφίδας καὶ Υἱός, τοματοπολτὸς	(φ)	»	4361
113609—	Κ. Παπαναστασόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ)	»	900
114452—	Νικ. Ἀπέργης, τοματοπολτὸς	(φ)	»	900
114147—	Μητῆς Λαμπρινός, τοματοπολτὸς	(φ)	»	180
114268—	«Ἐμπορικὸς Φύλαξ» Α.Ε., τοματοπολτὸς	(κφ)	»	225
114550—	Ἀναστ. Ἀναστασιάδης, τοματοπολτὸς	(φ)	»	360
115444—	Υπουργ. Γεωργίας, ἀνταλλ. ψεκαστ. μηχ)των	(φ)	»	942
114800—	Ν. Καλήνογλου καὶ Υἱοί, τοματοπολτὸς	(φ)	»	360
113670—	Ἀ)φοὶ Σαπουνάκη Α.Ε.Ε., τοματοπολτὸς	(κφ)	»	1125
114263—	Ἀ)φοὶ Ν. Μαυράκη καὶ Σία, βυρσοδ. ἐκχύλισμα	(τ)	»	4800
113490—	Στ. Καλουτᾶς καὶ Υἱοί Α.Ε., ἐκχύλισμα κασταν.	(τ)	»	2400
114900—	Προμ. Σ)σμὸς Ἐδωδ. Πατρῶν, τοματοπολτὸς	(φ)	»	180
114170—	Κων. Φρίγκος, δεψικὰ ἐκχυλίσματα	(τ)	»	710
113989—	Ν. Λαγούτης, τοματοπολτὸς	(κφ)	»	4430
114686—	Ἀ)φοὶ Ἀποστολίδου, τοματοπολτὸς	(φ)	»	857
114685—	Ἀριστ. Πλακίδης, τοματοπολτὸς	(φ)	»	1286

112789—	Ἀφοὶ Γαλλῆ, τοματοπολτὸς	(φ) δολ.	180
114291—	Ἀφοὶ Δρίτσα - Ι. Κουρμποῦζος, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
113976—	Μηνᾶς Κορωναῖος, τοματοπολτὸς	(φ) »	900
114180—	Γ. Σωπασάκης, τοματοπολτὸς	(φ) »	225
113936—	Ἀριστ. Ἀβραμίδης, τοματοπολτὸς	(φ) »	225
114051—	Κ. Πατμανίδης καὶ Υἱοί, τοματοπολτὸς	(φ) »	1748
114889—	Γ. Ν. καὶ Γ. Ε. Μηλιώρης, τοματοπολτὸς	(φ) »	675
113667—	Γ. Καλπάκας, τοματοπολτὸς	(φ) »	900
114181—	Μ. Χέρρης, τοματοπολτὸς	(κφ) »	180
114820—	Ἰω. Σαλονίκης, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114233—	Ἀφοὶ Παναγιωτοῦρου, τοματοπολτὸς	(φ) »	1125
114106—	Γεωργ. Ἀλεξανδρόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	225
113994—	Π. Τριανταφύλλου Α.Ε.Ε., τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114213—	«ΔΕΛΦΙΝ» Α.Ε., τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114205—	Κρέστος· Βουτυρίτσας καὶ Σία, τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114877—	Κωνστ. Ἀναγνώστου, τοματοπολτὸς	(φ) »	225
113805—	Ι. Κ. Ἀνδρικόπουλος Α.Ε., τοματοπολτὸς	(φ) »	360
114656—	Στ. Βοσυνιώτης καὶ διὰ λογ. ἄλλων, τοματοπολτὸς	(φ) »	4815
114315—	Ε. καὶ Ν. Νησιώτης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113576—	Παναγόπουλος καὶ Λιακόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113575—	Σωτ. Βαβαρούτης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113574—	Στ. Ἀναγνωστόπουλος, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113889—	Νικ. Παπαλεξανδρᾶτος, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113888—	Ἡλίας Δούλης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113885—	Ἰωάν. Συλιγάρδος, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113884—	Ἀφοὶ Λιαναντωνάκη, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
112552—	Λεωνίδας Κολαΐτης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114602—	Κωνσταντῖνος Ἀθυρίδης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
113882—	Υἱοὶ Γ. Χ. Λιαπάκη, τοματοπολτὸς	(φ) »	180
114150—	Α. καὶ Ν. Καστελλάκης, τοματοπολτὸς	(φ) »	180

Ἐπιτρέπεται δηλαδή καὶ μάλιστα ΑΤΕΛΩΣ ἡ εἰσαγωγή τοματοπολτοῦ ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ κατὰ σοβαρώτατα ποσὰ χιλιάδων δολλαρίων, τὴν στιγμὴν ποὺ ἡ παραγωγή τοματοπολτοῦ εἶναι ὑπεραρκετὴ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν ᾔτο ὑπεραρκετὴ καὶ ἐὰν ᾔτο ἀπλῶς ἀρκετὴ

ἢ καὶ ἐὰν ἦτο πρὸς στιγμὴν μὴ ἀρκετή, κατ' οὐδένα λόγον ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγή τοματοπολτοῦ ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ.

Ἀντὶ νὰ σφίξουμε ἐπ' ὀλίγον προσωρινῶς τὸν στόμαχόν μας, χρησιμοποιοῦντες ὀλιγώτερον τοματοπολτόν, διὰ νὰ δώσωμεν τὴν εὐκαιρίαν ἐπὶ τέλους εἰς τὸν παραγωγόν του νὰ ἀπολαύσῃ κάπως μεγαλυτέρας τιμῆς διὰ τὸ προϊόν του καὶ οὕτω ἐντείνῃ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος του, ἐπιτρέπομεν τὴν εἰσαγωγὴν τοματοπολτοῦ κατὰ τεραστίας ποσότητας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ καταδικάσῃ εἰς τὴν ἀπαθλίωσιν τόσον τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν παραγωγὴν τοματοπολτοῦ, ὅσον καὶ πρὸ πάντων τοὺς παραγωγοὺς ντομάτας, ἢ τιμὴ τῶν προϊόντων τῶν ὁποίων θὰ καταστῇ, διὰ τῆς φαινομενικῶς εὐθυνῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος (φαινομενικῶς, διότι ὀφείλεται εἰς τὴν νόθον τιμὴν συναλλάγματος), ἀσύμφορος διὰ τὴν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος παραγωγὴν ντομάτας, δεδομένου ὅτι οἱ παραγωγοὶ θὰ διαπιστώσουν ὅτι δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ καλύψουν οὔτε τὰ παραγωγικὰ των ἔξοδα.

Κατόπιν τούτου, οἱ παραγωγοὶ ντομάτας δὲν θὰ εἶναι παράδοξον νὰ ἐπιδιώξουν θέσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ!!!, μεταβαλλόμενοι εἰς Νιόνιους καὶ Μανώληδες.

* *

Στρατάρχᾳ Παπάγῳ,

Ὅχι διότι σᾶς ἐψήφισα, ὄχι διότι παρώτρυνα καὶ ἔπεισα πλείστους ὅσους νὰ σᾶς ψηφίσουν, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐπειδὴ εἶμαι καὶ σκέπτομαι ὥς Ἕλληνα, σᾶς λέγω :

Στρατάρχᾳ Παπάγῳ,

Τὸ θέμα τῆς σήμερον δὲν εἶναι ἡ ἔντιμος πενία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς παρασιτικῆς ἐργασίας πρὸς διανομὴν της.

Τὸ θέμα τῆς σήμερον εἶναι ἡ πληρωμὴ κατ' ἀξίαν, διὰ τοῦ ἐλευθέρου νομίσματος, τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Τὸ θέμα τῆς σήμερον εἶναι τὸ κατ' ἀνάγκην σταμά-
τημα (μὲ τὰς ὑψηλὰς τιμὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ προκύψουν ἐκ
τοῦ ὑψηλοῦ συναλλάγματος) τῆς σπατάλης καὶ τῆς χλιδῆς,
αἱ ὁποῖαι ἀνεργυθριάστως γίνονται σήμερον παρὰ τῶν προ-
νομιούχων τῶν πόλεων.

Στρατάρχᾳ Παπάγῳ,

Ὁ καλὸς Κυβερνήτης εἰς τὴν τρικυμίαν κάμνει στροφὴν 90°
(ἐνενήκοντα μοιρῶν) καὶ δὲν ἀναθέτει τὸ σκάφος του εἰς ἄνθρω-
πον στερούμενον Πιστεύω, διότι, ἄνευ τοῦ Πιστεύω, δὲν συντε-
λοῦνται μεγαλουργήματα.

Στρατάρχᾳ Παπάγῳ,

Ὁ καλὸς Κυβερνήτης, καθὼς ὑπέρτατος ὑπεύθυνος ἄρχων τοῦ
σκάφους του, εἰς τὴν τρικυμίαν δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τίποτε,
προκειμένου μὲ τὸν ὀρθὸν ἐλιγμὸν νὰ τὸ σώσῃ.

Ἐὰν ὁμως τὸ ἐγχείρημα δὲν τὸ κάμῃ ἡ παροῦσα σταθερὰ Κυ-
βέρνησις τοῦ Στρατάρχου Παπάγου, ποὺ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὸ
κάμῃ, τότε μόνον ἀπὸ τὸν Κυρίαρχον λαὸν καὶ ἐφ' ὅσον οὗ-
τος κατορθώσῃ νὰ ἐννοήσῃ τὸ πρόβλημα καὶ τὴν θεραπείαν
του, πρέπει νὰ ἀναμένωμεν τὴν σωτηρίαν.

Ἐὰν εἰς τὸ μέλλον παρουσιασθοῦν καὶ ζητήσουν τὴν ψῆφον
του, ὑποσχόμενοι εὐημερίαν, ἐργασίαν, προστασίαν καὶ πρόοδον καὶ
δὲν τοῦ ὑποσχεθοῦν ὅτι θὰ ἐπιτύχουν τοῦτο διὰ τῆς ἀπο-
λύτου ἐλευθερίας νομίσματος καὶ συναλλαγῶν καὶ αὐτὸς
τὴν δώσῃ καὶ πάλιν, ΤΟΤΕ ΑΣ ΜΗΝ ΑΙΤΙΑΤΑΙ ΚΑΝΕΝΑ
ΑΛΛΟΝ, ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΤΟΥ.

ΕΑΝ ΔΕΝ ΠΡΑΞῃ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ, ΘΑ ΕΙΝΑΙ
ΑΞΙΟΣ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΟΥ.

Ἐπειδὴ ὁμως κάθε παρερχομένη ἡμέρα, λόγῳ τῆς προόδου τῆς
ἀσθενείας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάσχει ἡ Οἰκονομία μας, εἶναι καὶ μοι-

ραία διὰ τὴν Χώραν μας καὶ ἴσως, συνεπῶς, μέχρι τῆς ἐπομένης ψήφου του, θὰ εἶναι ἀργά,

Ἐπειδὴ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Στρατάρχου Παπάγου, διακρίνομεν τὸν τιμιώτερον ἄνδρα ποὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνέδειξεν ἡ Ἑλλάς,

Ἐπειδὴ ἡ κοινοβουλευτικὴ πλειοψηφία τοῦ «Ἑλληνικοῦ Συναγερμοῦ» δίδει μίαν δύναμιν καὶ μίαν σταθερότητα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Στρατάρχου Παπάγου, ὅποیان ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἡ Ἑλλάς, οὔτε νομίζομεν ὅτι συντόμως θὰ ἐπανεύρῃ,

Νομίζομεν ὅτι, τὸ ἐπιτακτικὸν καθῆκον τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Χώρας, εἶναι νὰ ἐπιδιώξουν τὴν ἐξυγίανσιν τῆς Οἰκονομίας της—ἐφ' ὅσον φυσικὰ ἐπέισθησαν διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων μου περὶ τοῦ ὀρθοῦ τῶν ἀπόψεών μου—διὰ τῆς παρούσης, εἰ δυνατόν, Κυβερνήσεως.

Τὸ πῶς θὰ ἐνεργήσουν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου, διὰ τῆς νομίμου φυσικὰ ὁδοῦ, εἶναι ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἕκαστον ἐκ τῶν συνανθρώπων μου καὶ τὴν τάξιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ἰδιαιτέρως, ἀφοῦ συμβουλευθοῦν τὸν ἑαυτὸν των καὶ τὴν συνείδησίν των.

Ὁ καλὸς Πολίτης δὲν ἐξασκεῖ μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἐν δεδομένῃ μόνον στιγμῇ. Ὁ καλὸς Πολίτης ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὰ ἔργα τῶν Κυβερνητῶν του καὶ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ νὰ διαμαρτύρεται δι' ὅλων τῶν δυνάμεών του, ὅταν πεῖθεται ὅτι δὲν κυβερνᾶται καλῶς.

Διότι ἄλλως νομίζομεν, καὶ θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ τονίσωμεν καὶ πάλιν, θὰ εἶναι ἄξιος τῆς τύχης του.

Ὅπισθεν τοῦ κ. Μαρκεζίνη, ἡ τοῦ κ. Ζίγδη, δὲν πρέπει νὰ εἶναι τὸ ΧΑΟΣ, ὅπως ἔχουν τὸ θράσος νὰ δηλώνουν, ἀλλὰ ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ.

*
* *

Ἐξήτασα τὸ θέμα ἀπὸ ἐσωτερικῆς ὁλως πλευρᾶς.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ τὸ ἐξετάσωμεν καὶ ἀπὸ Διεθνοῦς τοιαύτης, εἰς τὸ ἴδιον συμπέρασμα θὰ καταλήξωμεν.

Ἡ αἰτία εἶναι μία καὶ ἡ αὐτή :

Καθαρῶς Νομισματική.

Ἡ νοθεία, βεβαίως, τῆς ἀξίας-ἐργασίας εἰς τὰς διαφόρους Χώρας ποικίλλει, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἔχει φθάσει (οὐδὲ καὶ προσεγγίζει) τὸ μέγεθος τῆς παρεκκλίσεως, ἡ ὁποία παρουσιάζεται εἰς τὴν Χώραν μας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, τὸ φάρμακον δὲν εἶναι τόσον ἀπλοῦν, ὥς τὸ τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς, ἀλλὰ ἐὰν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ εὗρουν οἱ συνελθόντες καὶ διαπιστώσαντες τὴν πλήρη ἀποτυχίαν τοῦ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ, τότε τίποτε δὲν μᾶς σώζει καὶ βαδίζομεν πρὸς τὸν δεύτερον τρόπον ἐργασίας, δηλαδὴ διὰ τοῦ Ἐξαναγκασμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν θέλομεν νὰ ζήσωμεν.

ΑΘΗΝΑΙ, Μάρτιος 1953.

П А Р О Р А М А Т А

Σελ. 46, στίχ. 12 - 13, αντί : ἀριθμίας, ἀνάγνωθι : ἀρρουθμίας.

Σελ. 57, στίχ. 16, ἀντί: «ζοῦν εἰς τὸν Κοπερνίκειον κόσμον», ἀνάγνωθι:
«ζοῦν εἰς τὸν κόσμον τοῦ Πτολεμαίου».

Σελ. 57, στίχ. 21, ἀντί: «εἰς τὸν κόσμον τοῦ Πτολεμαίου», ἀνάγνωθι :
«εἰς τὸν Κοπερνίκειον κόσμον καὶ . . .»

Τύποις : Ἑλληνικῆς Ἑκδοτικῆς Ἑταιρείας Α. Ε.—Παπαδιαμαντοπούλου 44
Ἑκμετάλλευσις : Ἀλεξάνδρου Α. Φιλοπούλου